

GEMEENTEBELEIDSMONITOR

gemeente Houten

Monitor Sociale Kracht 2018

..over sociale kracht,
leefbaarheid en veiligheid en de
relatie tussen gemeente en burgers

• De Monitor Sociale Kracht	3
• De 7 componenten van sociale kracht	4
• De meting van 2018	5
• Inzoomen op inwonersgroepen	6
• Sociale kracht in Houten	7
• Zelfredzaamheid	9
• Participatie	14
• Mate van eenzaamheid	27
• Financiële zelfredzaamheid	31
• Sociale samenhang in de buurt	34
• Leefbaarheidsbeleving	45
• Veiligheidsbeleving	52
• De gemeente en haar inwoners	58
• Resumé: de sociale kracht in Houten	63
• Onderzoeksverantwoording	65
• Achtergrondkenmerken	66

Gemeenten hebben de taak een goede sociale infrastructuur neer te zetten voor de inwoners die hulp of ondersteuning nodig hebben. Het is relevant om te meten of gemeenten op het goede spoor zitten. Registratiecijfers geven hier enig inzicht in, maar het is naast objectieve cijfers ook van belang dat vanuit het perspectief van de inwoners wordt gekeken naar de mogelijkheden en kansen in wijken en buurten en bij de burgers zelf. Daarom staat de beleving van de burgers in deze rapportage centraal: redden ze zichzelf, hoe gaan ze om met buurtbewoners, in hoeverre nemen ze deel aan het maatschappelijk leven, wat kunnen ze (zelf en met anderen) doen en belangrijk ook: wat willen ze doen? Deze aspecten komen in de rapportage aan de orde. Daarnaast wordt gekeken naar de relatie tussen de gemeente en haar inwoners.

Bij de uitkomsten:

- ❖ **Rapportage:** de zeven indicatoren van sociale kracht (te herkennen aan de verschillende kleuren) vormen de componenten van dit rapport. Per indicator wordt inzicht gegeven in de vragen die bij de berekening van de scores zijn meegenomen. In de grafieken hebben deze aspecten een contour met de kleur van de indicator. Daarnaast worden vragen beantwoord die aan het onderwerp gerelateerd zijn, maar niet zijn meegenomen in de score; deze hebben geen contourlijnen.
- ❖ **Tabellenboek:** Naast deze rapportage is er een tabellenboek beschikbaar met daarin de resultaten per vraag en de scores per sociale kracht- indicator, inclusief afwijkingen ten opzichte van het gemiddelde. Hierbij zijn ook de (gewogen) aantallen respondenten vermeld waar de uitkomsten betrekking op hebben.

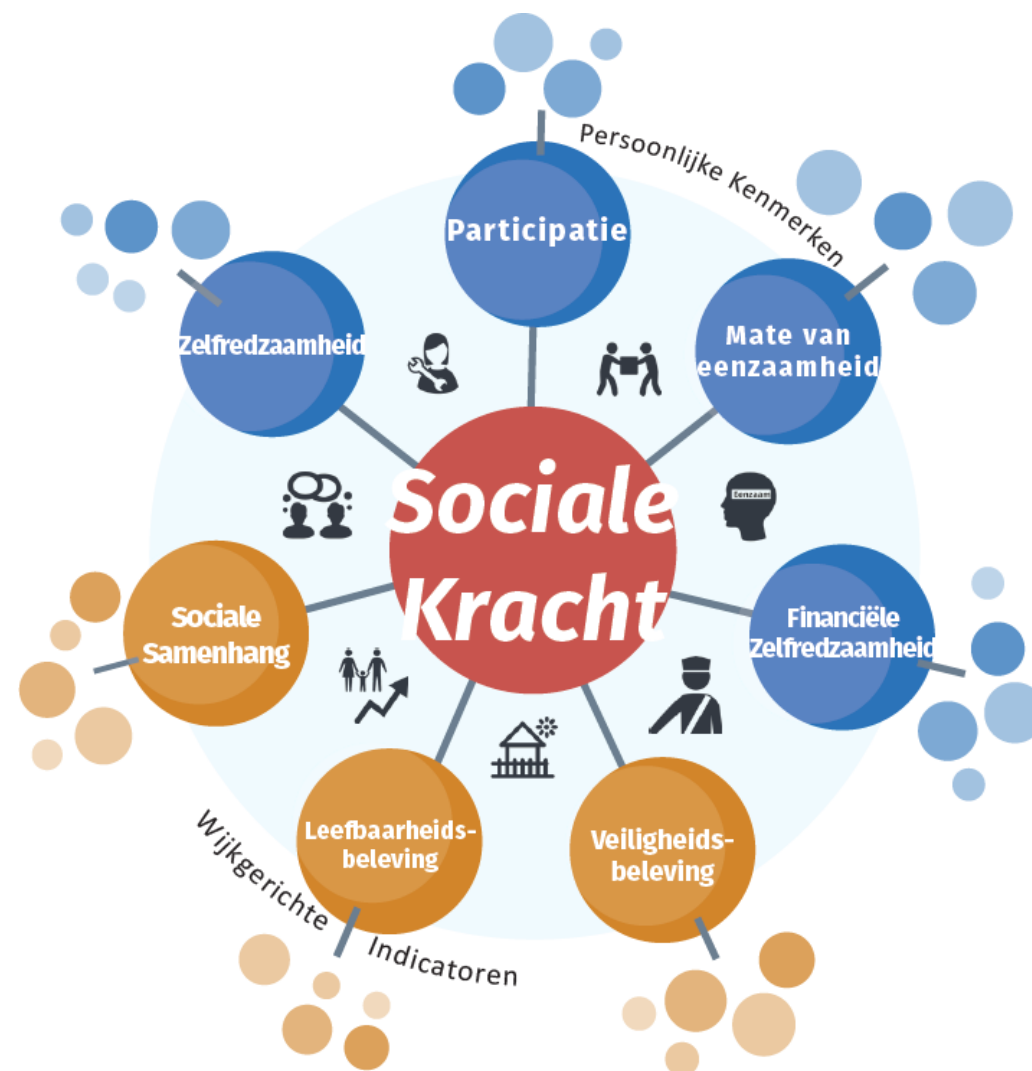

De Monitor Sociale Kracht

De Monitor Sociale Kracht is opgezet door Dimensus, samen met (voorheen) Lokaal Centraal en de gemeente Houten. Voor de monitor wordt uitgegaan van de veronderstelling dat de sociale kracht van het collectief van inwoners (i.c. een groep of een buurt) wordt bepaald door zeven componenten die enerzijds betrekking hebben op persoonlijke kenmerken en de deelname aan de samenleving (namelijk: zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid en financiële zelfredzaamheid) en anderzijds de leefomgeving van burgers typeren (beleving van de leefbaarheid en veiligheid, sociale samenhang in de buurt).

Voor elke component wordt een indicatorscore berekend. Deze indicatorscores zijn samengestelde waarden op een schaal van 0 tot 10. Het zijn géén rapportcijfers. De scores hebben vooral een relatieve waarde: door de uitkomsten van de enquête om te rekenen naar scores worden ijkpunten vastgelegd en zijn benchmarks mogelijk tussen gemeenten, kernen, wijken of buurten, maar ook in de tijd. De scores lopen van 'slecht' naar 'goed': hoe hoger de waarde, hoe beter.

Samen bepalen de scores de sociale kracht van een gemeente, wijk of buurt. Beproefde en gevalideerde vragen vormen de basis voor het berekenen van de scores. Met deze achterliggende informatie kunnen de scores worden geduid en verklaard. Soms worden met de vragen ook nog sub-indicatoren berekend. Op de volgende pagina is aangegeven welke informatie uit de enquête wordt gebruikt om de zeven scores te berekenen.

Zelfredzaamheid

Participatie

Mate van
eenzaamheid

Financiële
zelfredzaamheid

Sociale samenhang
in de buurt

Leefbaarheid

Veiligheid

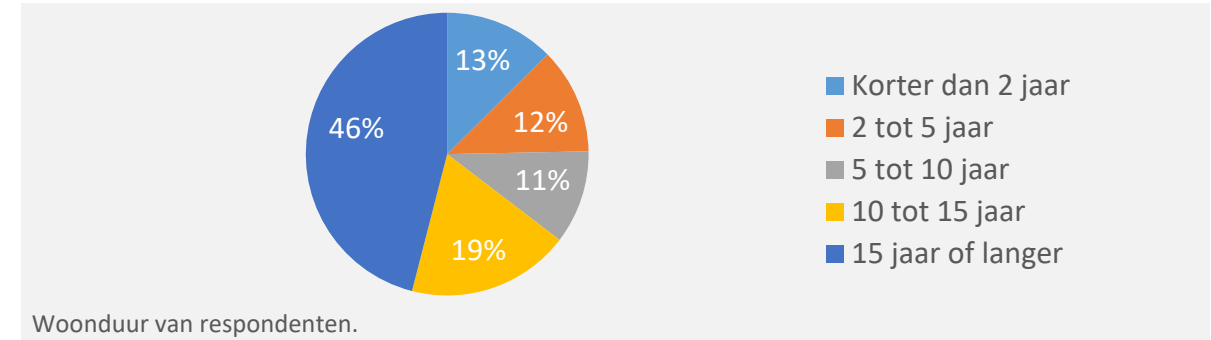
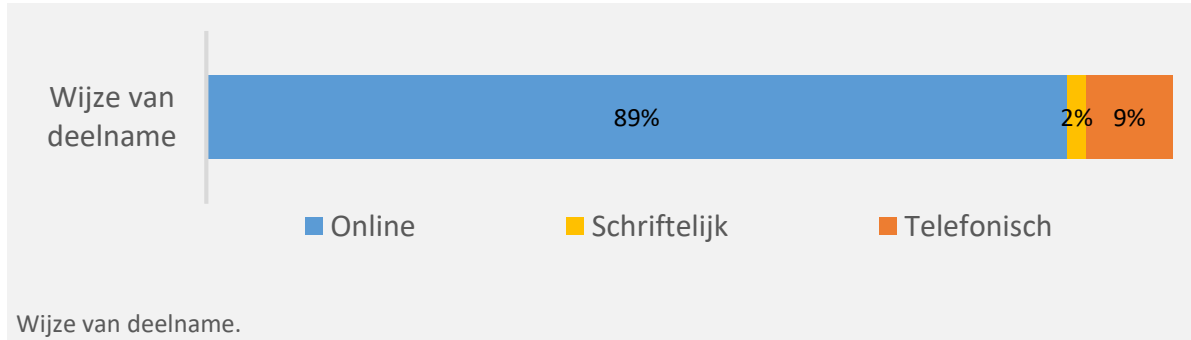
Persoonlijke kenmerken:

- **Zelfredzaamheid** is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in geval van voortdurende veranderingen en gevolgen van een (chronische) ziekte, beperking of tegenslag, op alle levensterreinen. Zelfredzaamheid valt uiteen in het zich kunnen redden in het dagelijks leven (bijv. bij algemene dagelijkse levensverrichtingen zoals aankleden, opvoeding, bewegen en sociale contacten), het zelforganiserend vermogen (zelf hulp inschakelen, zelfregie) en de weerbaarheid (aanpassingsvermogen en veerkracht).
- **Participatie** heeft betrekking op de mate waarin iemand deelneemt aan de samenleving en aan het maatschappelijk leven. In kaart wordt gebracht hoe het sociale leven er uit ziet en wat de maatschappelijke betrokkenheid en inzet is van burgers. Bij participatie gaat het om wel of geen werk hebben, re-integratie en opleiding, doen van mantelzorg (i.c. aan vrienden of burens) of vrijwilligerswerk en de betrokkenheid bij het verenigingsleven (actief of als lid) en deelname aan activiteiten.
- **Mate van eenzaamheid** wordt bepaald door een aantal uitspraken over het gevoel van eenzaamheid en het hebben van een al dan niet beperkt sociaal netwerk.
- **Financiële zelfredzaamheid** zegt iets over de financiële draagkracht en -last van mensen. Dit is een belangrijke indicator voor de mogelijkheden of capaciteiten van een individu of van buurtbewoners samen. Aspecten die een rol spelen zijn inkomen, opleidingsniveau en type woning, maar uiteindelijk wordt de financiële zelfredzaamheid bepaald door de vraag of men wel of niet kan rondkomen van het huishoudinkomen.

Wijkgerichte indicatoren:

- **Sociale samenhang in de buurt** gaat over de samenhang of cohesie in de buurt en de bereidheid om zich in te zetten voor de buurt. Sociale samenhang in de buurt is van belang voor het aanpakken en tegengaan van buurtverval. Het vormt een aanknopingspunt voor de ontwikkeling van buurten. Bij sociale samenhang in de buurt kan een onderscheid worden gemaakt in sociale cohesie en informele sociale controle. Met het laatste wordt de bereidheid tot ingrijpen als er iets gebeurt en de feitelijke inzet van mensen voor hun buurt bedoeld.
- **Leefbaarheidsbeleving** heeft betrekking op de kwaliteit van wijken in termen van fijn leven in de wijk en een prettige buurt om in te wonen. Het gaat vooral om de leef- en woonomgeving van mensen, inclusief de voorzieningen in de buurt. Aspecten van leefbaarheid zijn: de aanwezigheid van voorzieningen, het onderhoud (en verloedering) van de openbare ruimte en de beleving van de woonomgeving.
- **Veiligheidsbeleving** is ook een indicator die iets zegt over de kwaliteit van wijken. In relatie tot sociale kracht gaat het hierbij vooral om de beleving van veiligheid. De score voor de veiligheidsbeleving wordt bepaald door de veiligheidsbeleving en de mate waarin sociale overlast wordt ervaren.

De meting van 2018

- ✓ In het vierde kwartaal van 2018 is in de gemeente Houten de vierde meting van de Monitor Sociale Kracht uitgevoerd, dit keer op het gemeenteniveau. Voor het onderzoek is een steekproef getrokken van 2.010 inwoners van 18 jaar en ouder. Hiervan hebben er uiteindelijk 701 meegedaan, een respons van 35%.
- ✓ Om een zo hoog en zo representatief mogelijke respons te behalen, konden de inwoners naar keuze online, op papier of telefonisch meewerken aan het onderzoek. De meeste enquêtes zijn online ingevuld (89%). De uitkomsten zijn gewogen naar sekse, leeftijdsgroep en wijk/kern.
- ✓ In de rapportage is de categorie 'n.v.t./ geen mening/ weet ik niet' meestal buiten beschouwing gelaten omdat deze werkwijze overeen komt met die van VNG Realisatie. Als dit een groot aandeel betreft, is dit apart vermeld in de tekst. Deze werkwijze wordt gevolgd omdat de cijfers ook worden gebruikt voor de VNG-website Waar Staat Je Gemeente?
- ✓ Omdat ook alle cijfers uit de voorgaande metingen nu zijn gesynchroniseerd met VNG-Realisatie (en daarom op een andere manier zijn berekend en weergegeven) kan het zijn dat de uitkomsten die in deze rapportage vermeld worden afwijken van de cijfers uit voorgaande rapporten.
- ✓ Voor zover mogelijk en relevant worden de uitkomsten vergeleken met die van de vorige metingen (2017, 2016 en 2014). De cijfers van 2014 komen uit de pilotmeting. Deze week op punten af van de latere metingen. Voor zover mogelijk zijn de uitkomsten van 2014 gesynchroniseerd met de latere cijfers. Niet overal is echter een goede vergelijking mogelijk met 2014.
- ✓ Nieuw in deze rapportage is dat we bij de scores ook de uitkomsten laten zien voor verschillende doelgroepen. Daarbij hebben we niet alleen gekeken naar persoonskenmerken (zoals leeftijd, huishoudensamenstelling en opleiding) maar ook naar '(kwetsbare) inwonersgroepen', die uit de enquête kunnen worden afgeleid.
- ✓ Het tabellenboek naast deze rapportage geeft de antwoorden op alle vragen. Hier is het aantal respondenten per antwoordcategorie weergegeven, zowel inclusief als exclusief de categorieën 'weet ik niet' en 'n.v.t.'. Ook zijn de scores per sociale kracht indicator opgenomen voor alle beschikbare jaren.
- ✓ Als wordt ingezoomd op een bepaalde doelgroep, wordt bij de grafieken het aantal respondenten (N) vermeld waar de uitkomsten betrekking op hebben. Voor de andere grafieken geldt dat de uitkomsten betrekking hebben op (ongeveer) alle respondenten. De N is dan vermeld in het tabellenboek.

Inzoomen op inwonersgroepen

Het is relevant om te kijken hoe de sociale kracht in zijn geheel en naar onderdelen verschilt tussen groepen inwoners met een bepaalde signatuur en in hoeverre hieruit kan worden afgeleid welke inwonersgroepen over het algemeen weinig tot geen problemen ondervinden en welke groepen minder goed in staat zijn om mee te doen aan het maatschappelijk leven. Dit biedt informatie voor een meer gerichte aanpak. Om te kunnen inzoomen op deze doelgroepen is het wel van belang dat de absolute respons per groep voldoende groot is (tenminste ca. 35 respondenten per cel, ongewogen) om betrouwbare uitspraken te kunnen doen. Omdat deze meting op gemeenteniveau heeft plaatsgevonden is dat niet bij alle doelgroepen het geval. De uitkomsten voor deze 'kleine' inwonersgroepen zijn hooguit indicatief.

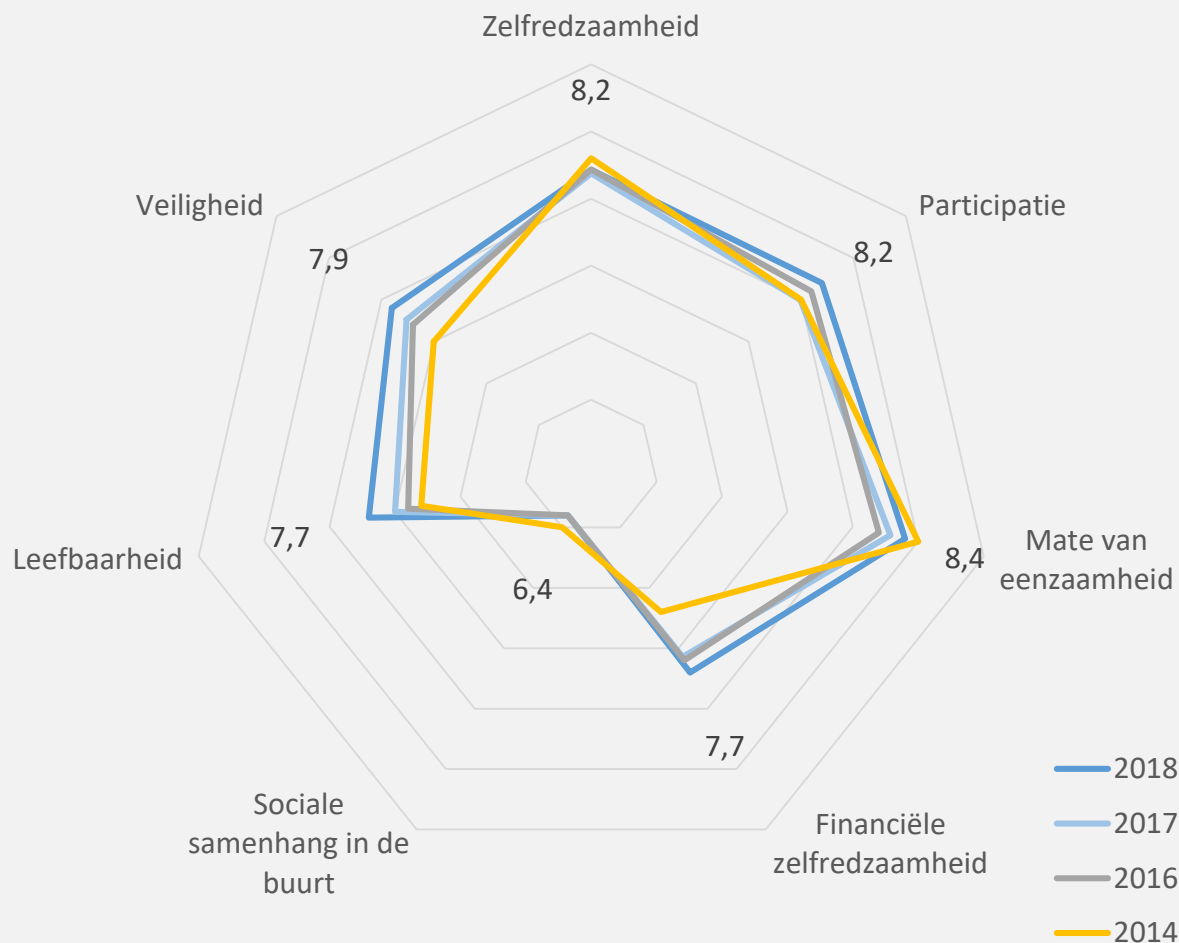
Allereerst is het relevant onderscheid te maken naar enkele persoons- en huishoudenskenmerken:

- ✓ Mannen en vrouwen
- ✓ Leeftijdsgroepen: verschil tussen jongeren (i.c. tot 30 jaar), de midden-leeftijdsgroepen (30-45 jaar, 45-65 jaar) en ouderen (65-plussers en 75-plussers (dubbele vergrijzing); 75-plussers N=57 (8%);
- ✓ Huishoudentypen: verschil tussen alleenstaanden, tweepersoonshuishoudens, paren met thuiswonende kinderen en eenoudergezinnen
- ✓ Inwoners naar opleidingsniveau: hoger (hbo/wo), middelbaar (mbo, vwo/havo) en lager opgeleiden (overig)
- ✓ Combinaties van groepen (bijv. alleenstaande ouderen) zijn bij deze meting te klein voor betrouwbare uitspraken.
- ✓ Soms overlappen de groepen: bijv. paren met thuiswonende kinderen zitten veelal in de leeftijdsgroep tussen 30 en 65 jaar.

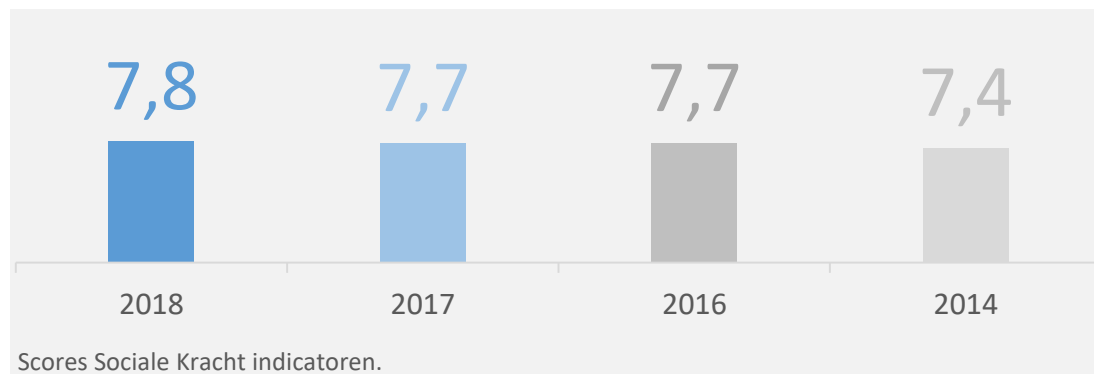
Daarnaast kunnen uit de inwonersenquête de volgende relevante inwonersgroepen worden afgeleid:

- ✓ Economisch actieve inwoners: mensen die betaald werk hebben, in een re-integratietraject zitten en/of een studie of opleiding volgen (vraag 35) (N=478, 68%)
- ✓ Inwoners die niet (meer) economisch actief zijn maar wel maatschappelijk actief (dus door vrijwilligerswerk, inzet voor de buurt, hulp aan of zorg voor burens, actief in het verenigingsleven) (vraag 21, 26, 29, 31, 35) (N=211, 30%)
- ✓ Inwoners die niet (meer) economisch actief zijn maar wel maatschappelijk actief, door vrijwilligerswerk (vraag 29), inzet voor de buurt (vraag 21/ 23), hulp aan of zorg voor burens (vraag 26), of actief in een vereniging (vraag 31)) (vraag 26, 29, 31, 35) (N=211, 30%)
- ✓ Inwoners die helemaal niet (meer) maatschappelijk betrokken zijn (niet werkend of studierend en ook niet (meer) maatschappelijk actief (N=12, 2%)
- ✓ Inwoners die (zeer) eenzaam zijn (respondenten die op minimaal vijf op de zes uitspraken aangeven zich eenzaam te voelen (tenminste min of meer) (vr. 36) (N=29, 4%)
- ✓ Inwoners die bij één of meer aspecten in het dagelijks leven problemen ondervinden (N=244 (35%) en inwoners die bij een of meer aspecten van het dagelijks leven hebben aangegeven veel problemen te ondervinden (vraag 38) / N=44 (6%))
- ✓ Inwoners die niet kunnen terugvallen op familie, vrienden en/of burens als men hulp of zorg nodig heeft (vraag 39) (N=25, 4%)
- ✓ Inwoners die (zeer) moeilijk kunnen rondkomen met het huishoudinkomen (vraag 41) (N=27, 4%)

Sociale kracht in Houten

Scores Sociale Kracht indicatoren.

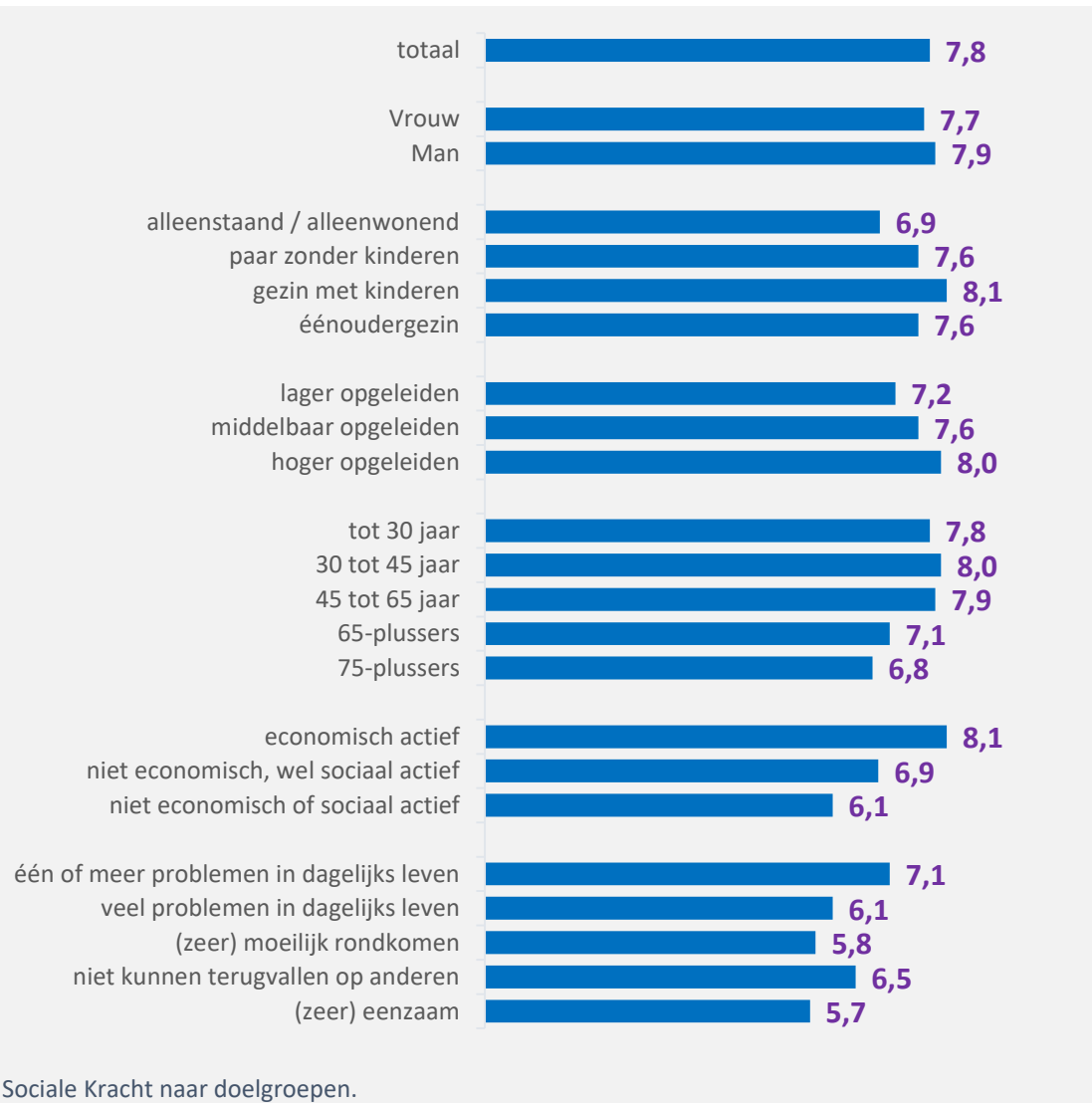
Scores Sociale Kracht indicatoren.

De score voor de sociale kracht in Houten ligt in 2018 op 7,8 en dat is een fractie hoger dan de scores in 2017 en 2016 (7,7). In 2014 (pilotmeting) was deze lager (maar niet helemaal op gelijke wijze gemeten).

De scores voor de verschillende onderdelen van de sociale kracht lopen uiteen van 6,4 voor de sociale samenhang in de buurt tot 8,4 voor de (mate van) eenzaamheid. Naast de mate van eenzaamheid zijn ook de scores voor zelfredzaamheid en participatie 8 of hoger. De score voor veiligheid ligt met 7,9 net daar onder. Leefbaarheid en financiële zelfredzaamheid scoren 7, 7.

Vergeleken met de vorige meting zijn de scores voor participatie en leefbaarheid met een toename van 0,2 het meest gestegen. De overige scores zijn ofwel gelijk gebleven (zelfredzaamheid, sociale samenhang) of met 0,1 punt omhoog gegaan (mate van eenzaamheid, financiële zelfredzaamheid en veiligheid). Per saldo levert dit dus een iets hogere score voor de sociale kracht in Houten op.

Sociale kracht van doelgroepen

Sociale Kracht naar doelgroepen.

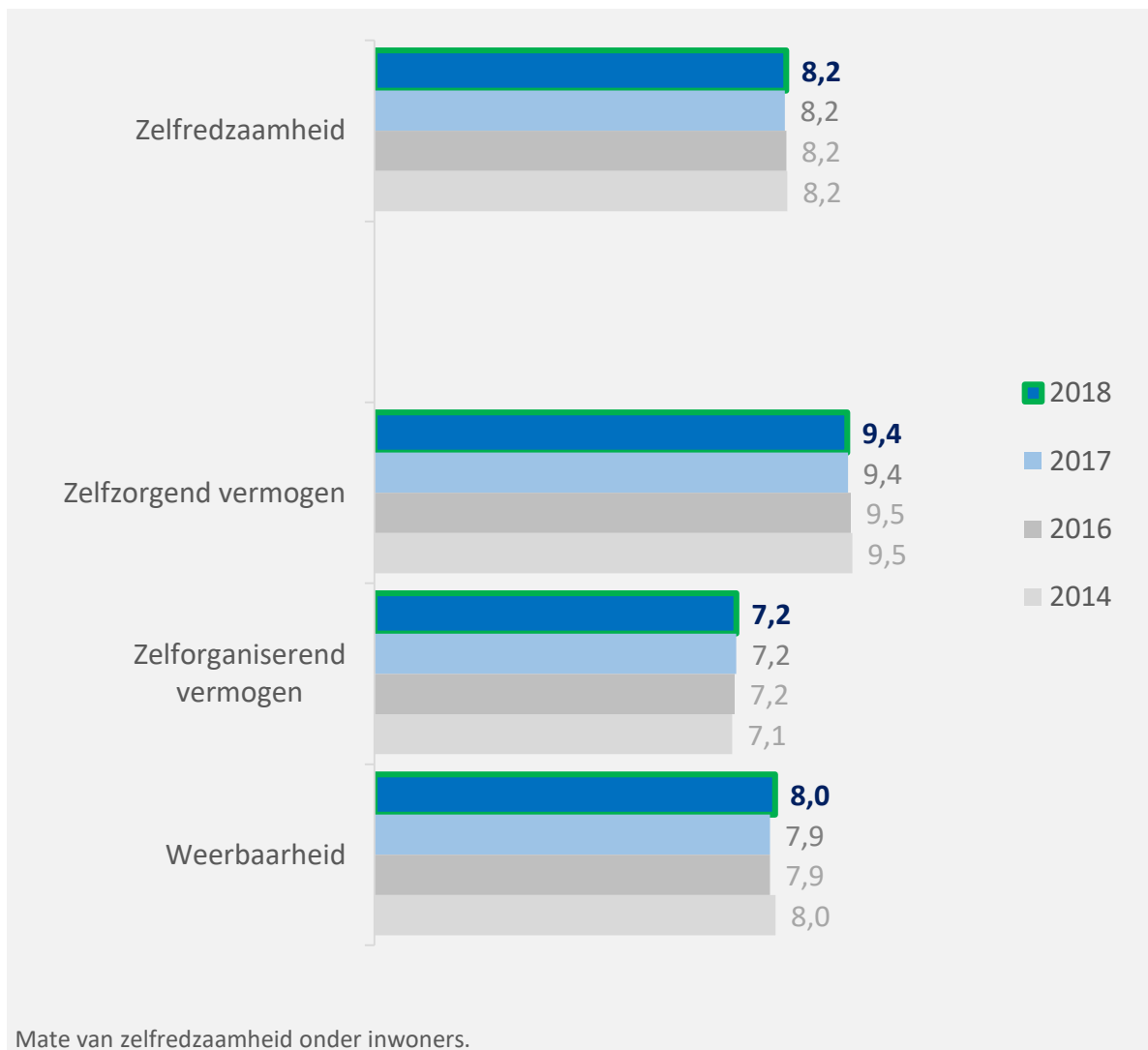
Als wordt ingezoomd op groepen inwoners blijkt dat de gemiddelde sociale krachtscore varieert. Tussen mannen en vrouwen is het verschil beperkt. Mannen scoren iets hoger op participatie en veiligheidsbeleving en komen daarom op een iets hogere score voor sociale kracht. Naar leeftijdsgroep is het verschil tussen inwoners tot 65 jaar en de ouderen het grootst. Als wordt ingezoomd op de 75-plussers dan is de score nog iets lager dan wanneer 65 jaar als uitgangspunt wordt genomen.

Alleenstaanden laten duidelijk een lagere sociale krachtscore zien. In deze groep zijn alle scores lager dan gemiddeld en dan met name de scores voor de mate van eenzaamheid, participatie, zelfredzaamheid, financiële zelfredzaamheid en sociale samenhang.

Ook is er een duidelijke relatie zichtbaar tussen opleidingsniveau en de sociale kracht: lager opgeleiden scoren op vrijwel alle punten onder het gemiddelde, hoger opgeleiden erboven. Alleen de mate van eenzaamheid en de veiligheidsbeleving verschillen niet.

Onder mensen die niet economisch actief zijn (ofwel geen betaald werk of opleiding) is de sociale kracht fors lager dan gemiddeld, vooral door lagere scores voor participatie en financiële zelfredzaamheid. Mensen die niet werken of studeren maar wel sociaal actief zijn scoren wel hoger dan de inwoners die helemaal niet participeren.

Als de groepen worden gecombineerd heeft dat een versterkend effect (bijv. alleenstaande ouderen, alleenstaanden met een lage opleiding, of niet-werkende lager opgeleiden) maar de absolute aantallen zijn bij deze meting op gemeenteniveau te klein om dat betrouwbaar met cijfers te onderbouwen. Wel kan worden ingezoomd op bijv. mensen die in de enquête hebben aangegeven op één of meer vlakken problemen te ondervinden in het dagelijks leven, mensen die veel problemen ondervinden, mensen die (zeer) moeilijk kunnen rondkomen, mensen die heel eenzaam zijn of mensen die hebben aangegeven dat ze in geval van problemen eigenlijk niemand hebben om op terug te vallen. In deze groepen is de score voor sociale kracht aanmerkelijk lager dan gemiddeld.

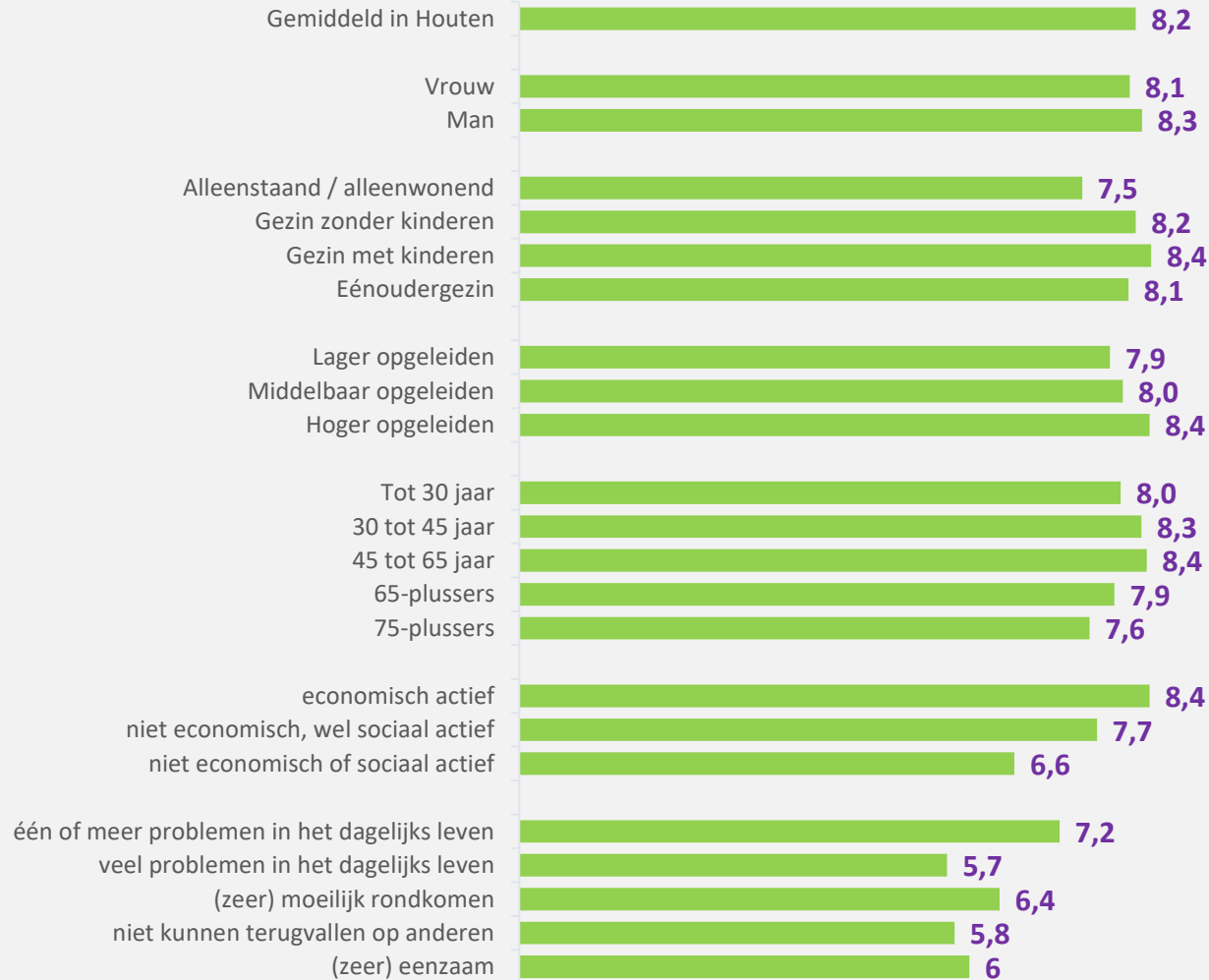
Zelfredzaamheid is het vermogen van mensen om zichzelf te redden in geval van voortdurende veranderingen en gevolgen van een ziekte, beperking of tegenslag. Zelfredzaamheid valt uiteen in:

- *Zelfzorgend vermogen*: het zichzelf kunnen redden in het dagelijkse leven (boodschappen doen, bewegen e.d.)
- *Zelforganiserend vermogen*: het terug kunnen vallen op anderen
- *Weerbaarheid*: om kunnen gaan met veranderingen

Hiervoor zijn op basis van vragen scores berekend die samen de score voor de pijler 'zelfredzaamheid' vormen.

De totaalscore voor zelfredzaamheid is sinds 2014 niet veranderd. Het zelfzorgend vermogen scoort het hoogst (9,4) gevolgd door weerbaarheid (8,0) en het zelforganiserend vermogen (7,2). Ook bij deze onderliggende scores zijn de verschuivingen in de tijd heel beperkt.

Zelfredzaamheid van doelgroepen

Zelfredzaamheid score naar doelgroepen.

De gemiddelde score voor zelfredzaamheid ligt in Houten op 8,2.

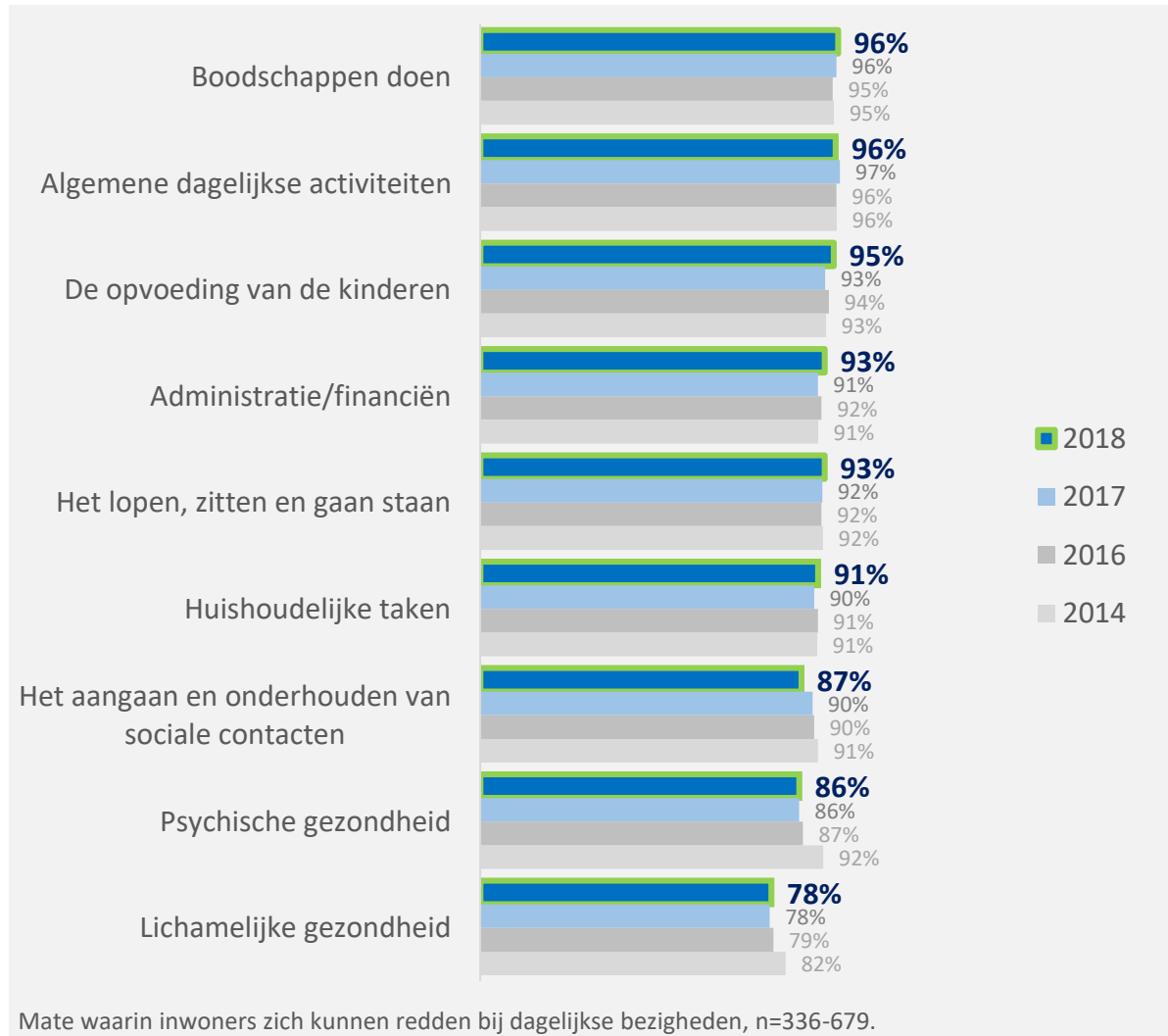
De score voor zelfredzaamheid is hoger dan gemiddeld voor:

- gezinnen met kinderen (8,4)
- hoger opgeleiden (8,4)
- 45 tot 65-jarigen (8,4).

De zelfredzaamheid is vooral lager onder:

- Mensen die noch economisch, noch sociaal actief zijn (6,6)
- Mensen die moeilijk rond kunnen komen (6,4)
- Mensen die (zeer) eenzaam zijn (6,0)
- Mensen die niemand hebben om op terug te vallen (5,8)
- Mensen die bij één of meer aspecten van het dagelijks leven veel problemen ervaren (5,7)

Zelfzorgend vermogen

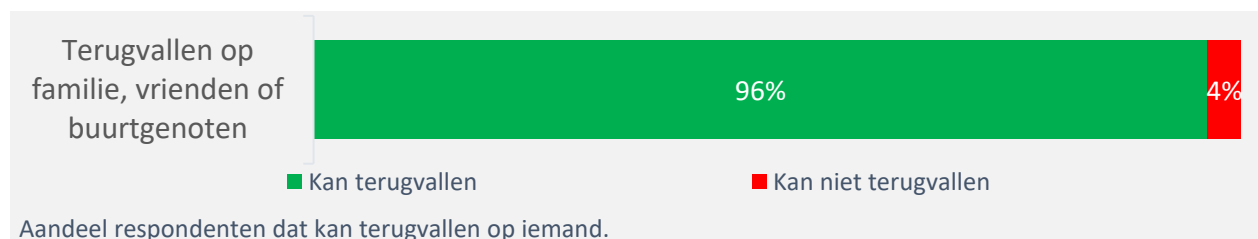
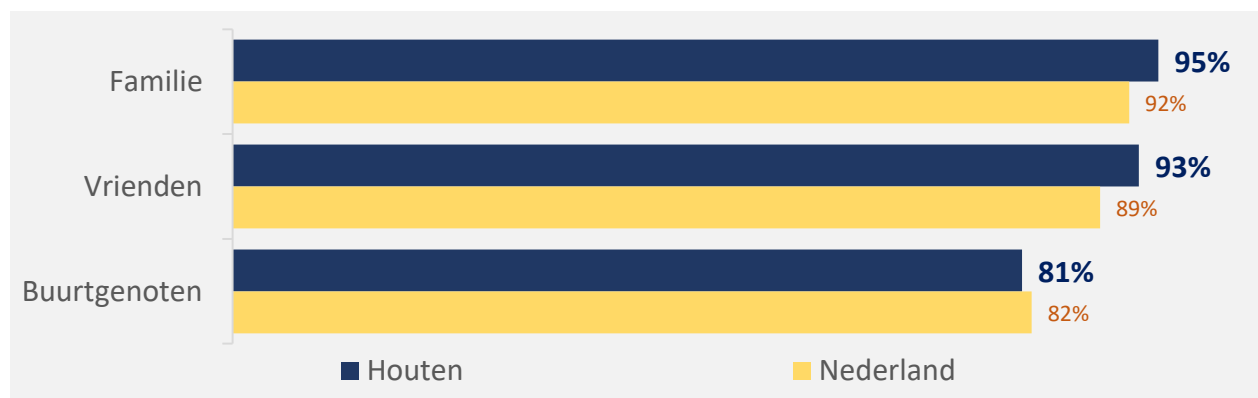
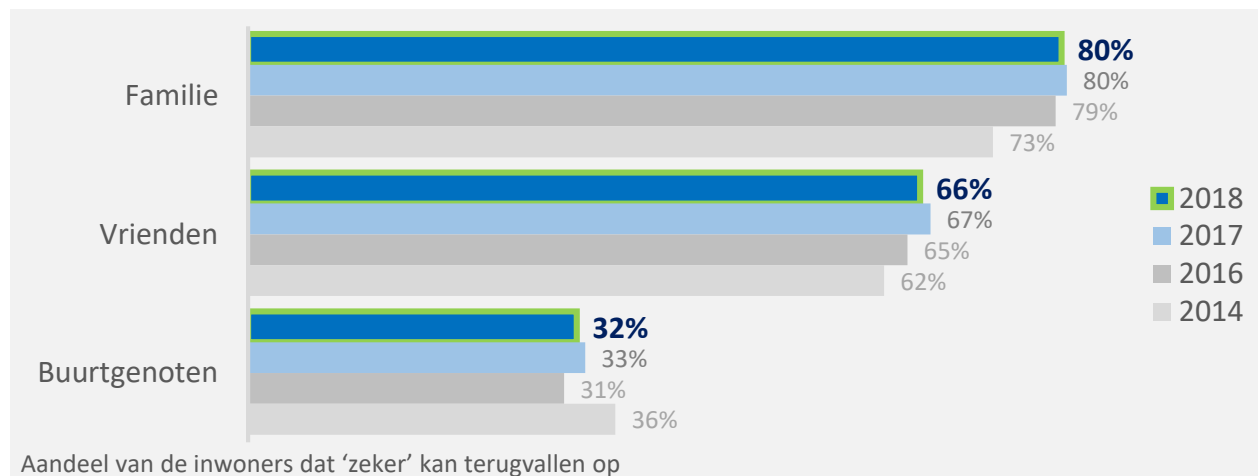

Om inzicht te krijgen in de zelfredzaamheid van burgers is gevraagd in hoeverre inwoners problemen ervaren in het dagelijks leven. Veel inwoners geven aan niet of nauwelijks problemen te hebben met het doen van boodschappen (96%), bij algemene dagelijkse activiteiten (96%), met de opvoeding van kinderen (95%), bij de financiële administratie (93%) en bij bewegen (lopen, gaan zitten of staan) (93%). Dit geldt eigenlijk ook voor de huishoudelijke taken (91%) en in iets mindere mate voor het aangaan en onderhouden van sociale contacten (87%) en de psychische gezondheid (86%). De lichamelijke gezondheid levert in verhouding wat meer problemen op: 22% van de inwoners geeft aan hiermee wel eens problemen te ervaren, waarvan 3% veel problemen. Dat was bij de vorige metingen vergelijkbaar.

Lager opgeleiden en 65-plussers hebben meer dan gemiddeld problemen met het doen van boodschappen, de huishoudelijke taken, de administratie, lopen, zitten en gaan staan en de lichamelijke gezondheid. Lager opgeleiden hebben nog iets vaker problemen met het doen van de administratie en met de lichamelijke en psychische gezondheid dan de 65-plussers.

Zelforganiserend vermogen

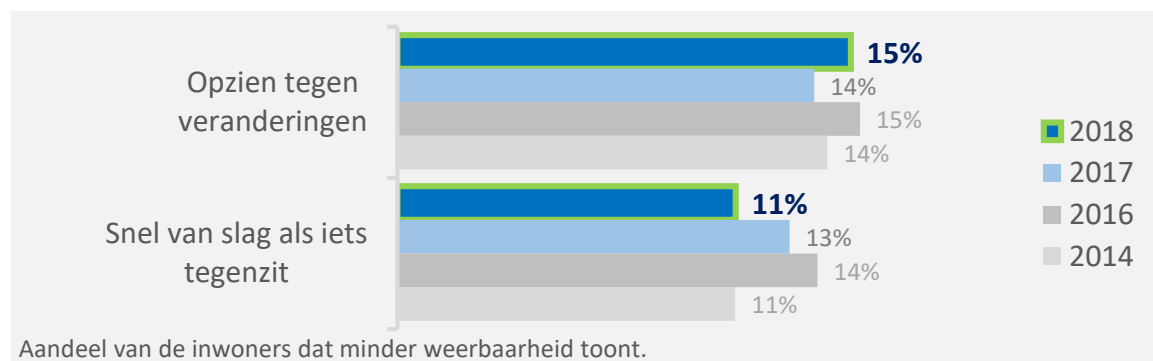
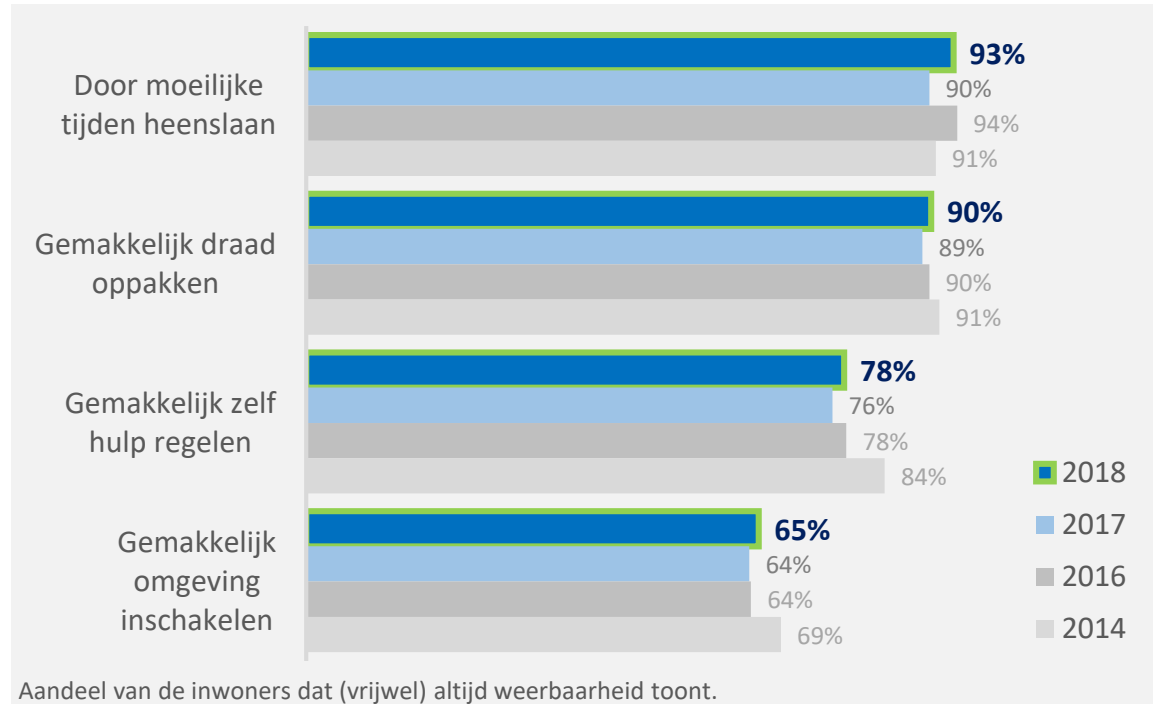

Als men zorg of ondersteuning nodig heeft dan is de familie het eerste aanspreekpunt: acht op de tien inwoners hebben aangegeven *zeker* terug te kunnen vallen op familie (en nog eens 15% kan waarschijnlijk hier op terugvallen). Daarnaast spelen vrienden een belangrijke rol. Zo geven twee op de drie inwoners (66%) aan dat ze zeker hierop kunnen terugvallen (en een kwart (27%) waarschijnlijk. Buurtgenoten spelen een kleinere rol: één op de drie inwoners denkt hier *zeker* op te kunnen terugvallen (en 49% denkt waarschijnlijk wel, maar 19% denkt van niet). Sinds 2014 is het aandeel inwoners dat kan terugvallen op familie en vrienden toegenomen. Men kan echter vergeleken met 2014 minder terugvallen op buurtgenoten.

Inwoners die als antwoord "n.v.t. / weet niet" hebben gegeven op de vraag of zij terug kunnen vallen op familie (2%), vrienden (5%) of buurtgenoten (15%), zijn bij deze cijfers buiten beschouwing gelaten.

Voor de vergelijking met Nederlandse cijfers wordt uitgegaan van het aandeel mensen dat zeker of waarschijnlijk kan terugvallen op anderen. Het aandeel dat zeker of waarschijnlijk kan terugvallen op familie en vrienden is in Houten groter dan gemiddeld in Nederland. Het aandeel dat op buurtgenoten kan terugvallen is iets kleiner.

Ongeveer 4% van alle inwoners heeft niemand om op terug te vallen en dat is vrijwel gelijk aan vorig jaar (3%). Inwoners die één of meer problemen ervaren in het dagelijks leven, hebben vaker dan gemiddeld niemand om op terug te vallen (7%). Dit geldt ook vaker dan gemiddeld voor lager opgeleiden (8%). Het percentage dat niemand heeft om op terug te vallen neemt toe naarmate men ouder wordt: bij 65-plussers is dat 8% en bij 75-plussers 12%.

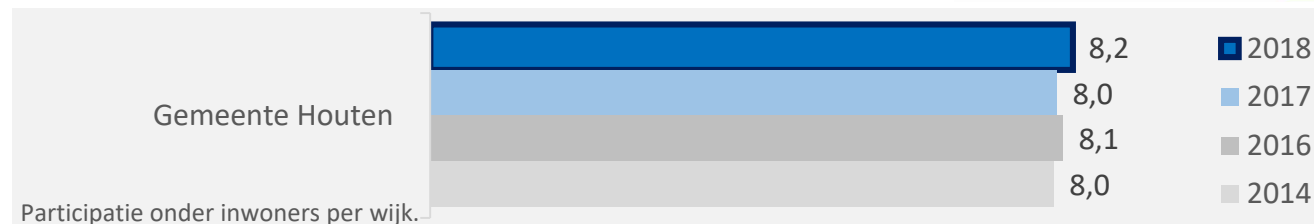
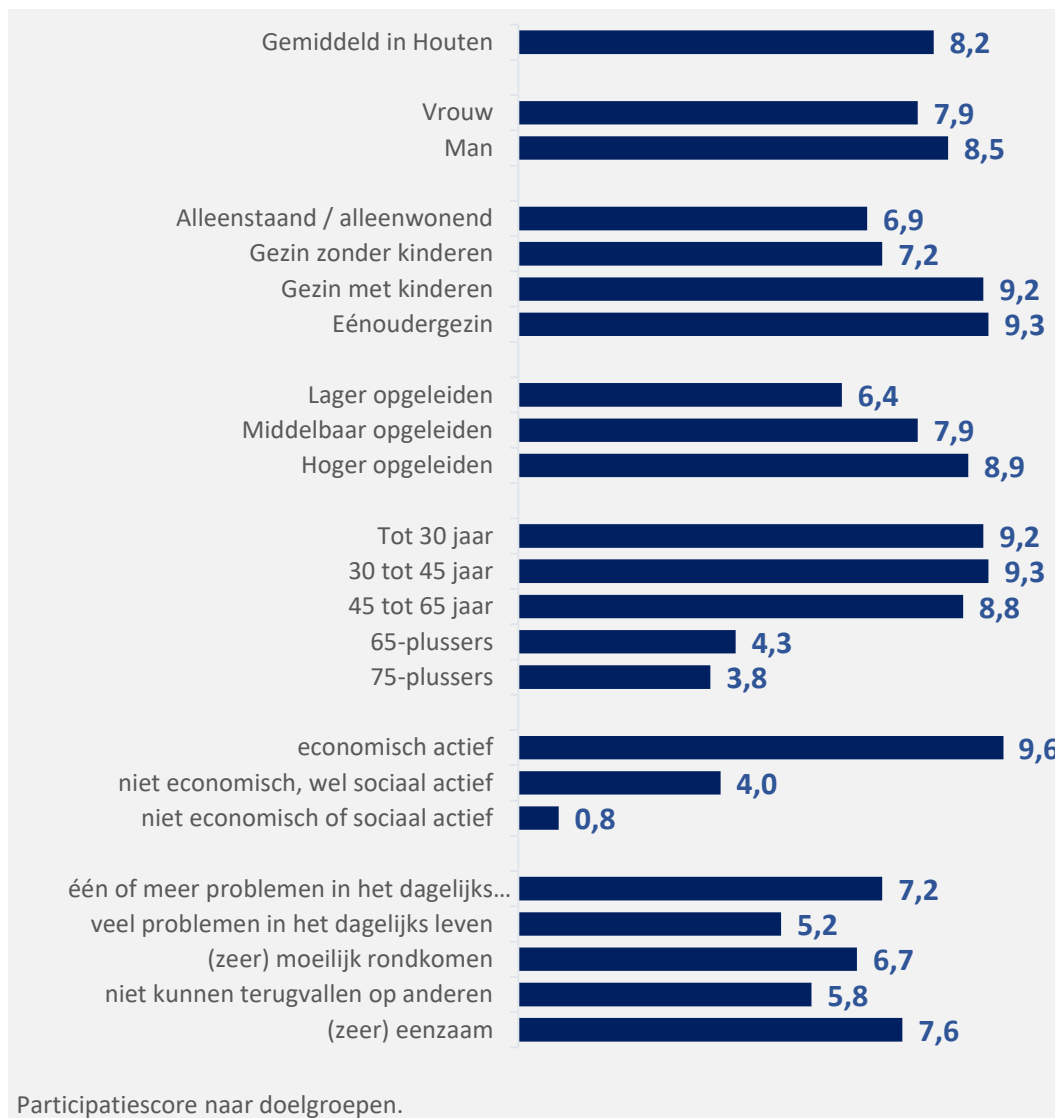
Als gekeken wordt naar de vragen die iets zeggen over de weerbaarheid van inwoners dan komt naar voren dat circa negen op de tien inwoners zich over het algemeen gemakkelijk door moeilijke tijden heen weten te slaan (93%) en de draad gemakkelijk weer oppakken als het even tegen zit (90%). Dit is ongeveer gelijk aan de cijfers van de voorgaande metingen.

Hulp organiseren vinden inwoners niet altijd gemakkelijk. Iets meer dan één op de vijf inwoners (22%) vindt het vaak (7%) of soms (15%) lastig om zelf hulp te regelen. Dit geldt voor ruim één op de drie inwoners (35%) als het gaat om het inschakelen van familie, vrienden of kennissen (8% vaak, 27% soms). Ook hierin is niet veel veranderd in de afgelopen drie jaar. In 2014 lagen deze cijfers wat hoger.

Iets meer dan de helft van de inwoners geeft aan niet snel van slag te raken als iets tegenzit of onduidelijk is (56%), 11% heeft hier wel last van (vaak of (vrijwel) altijd). Bijna de helft kan goed omgaan met veranderingen (46%), 15% ziet hier wel tegenop (vaak of (vrijwel) altijd).

Lager opgeleiden zijn minder weerbaar. Zo zijn zij vaker niet in staat om hulp te regelen als dat nodig is (12% tegenover gemiddeld 7%), zien zij vaker op tegen veranderingen (9% tegenover gemiddeld 5%), zijn zij snel van slag als het even tegenzit (8% tegenover gemiddeld 5%) en pakken zij de draad niet zo gemakkelijk op als het even tegen zit (5% tegenover gemiddeld 2%).

Opvallend is dat ook jongeren (tot 30 jaar) hier meer dan gemiddeld moeite mee hebben (resp. 7%, 6% en 6%). Ook hebben lager opgeleiden meer moeite om zich door moeilijke tijden heen weten te slaan (5% tegenover 1% gemiddeld). Dit laatste geldt niet voor jongeren.

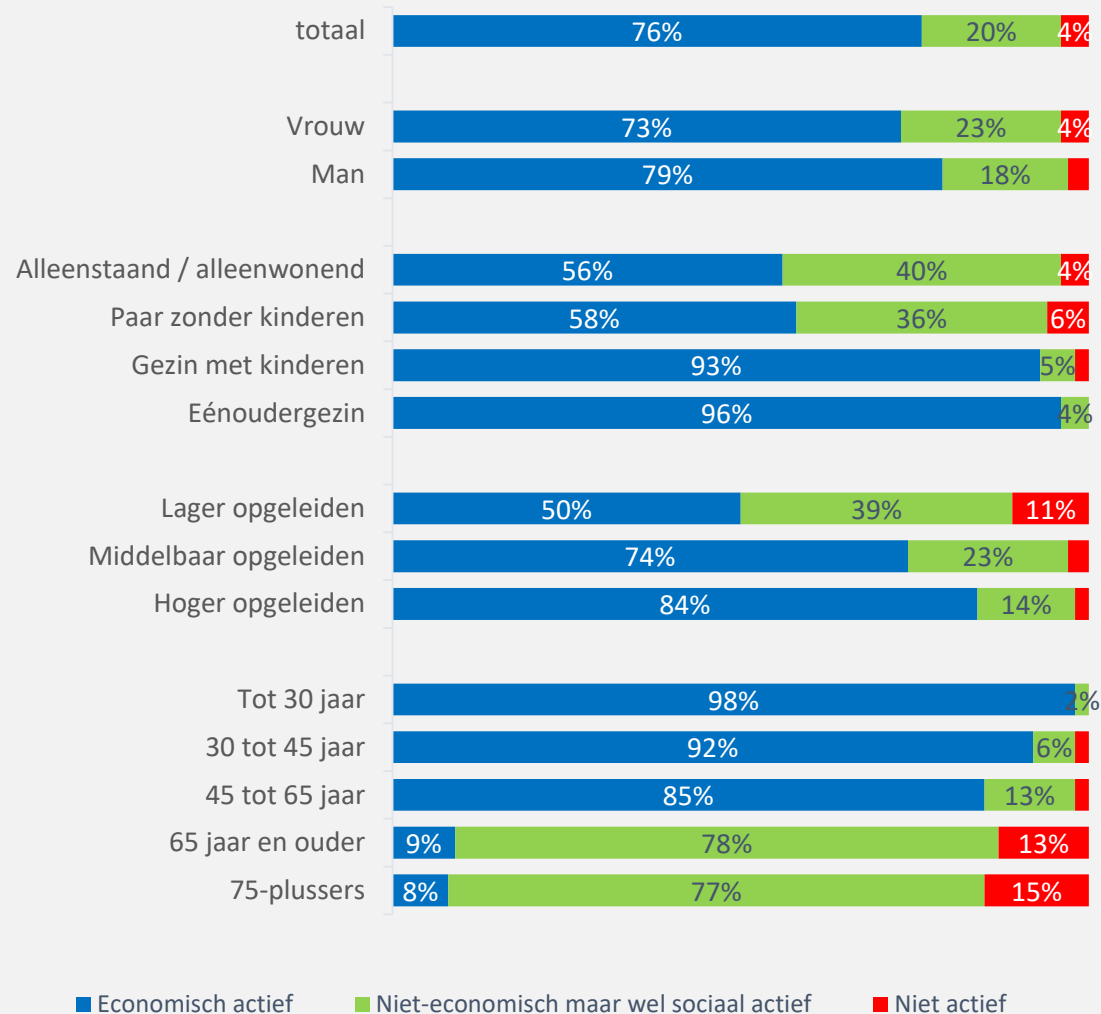
De mate van participatie wordt in deze monitor gedefinieerd als de mate waarin iemand deelneemt aan het maatschappelijk leven. De score voor participatie komt voort uit de vragen die te maken hebben met het wel of niet hebben van betaald werk, het volgen van een re-integratietraject of van een opleiding of anderszins 'sociaal actief' in de buurt (d.w.z. mantelzorg aan vrienden of burens, aandacht voor of hulp aan burens) en/of actieve deelname aan het verenigingsleven of vrijwilligerswerk. Daarbij levert betaald werk de hoogste waarde op, gevolgd door opleiding en zo verder. Omgerekend is de score voor participatie in Houten 8,2. De score ligt daarmee iets hoger dan in 2017, 2016 en 2014.

De score voor participatie is boven gemiddeld voor

- Gezinnen met kinderen (9,2) en eenoudergezinnen (9,3)
- inwoners tot 65 jaar (naarmate men jonger is resp. 8,8, 9,3, en 9,2)
- Inwoners die economisch actief zijn (9,6)
- De participatiescore neemt toe naarmate men hoger is opgeleid.

Doordat de economische participatie het meest mee weegt in deze score is de score lager onder niet-economisch actieve bewoners (65-plussers, mensen die niet economisch actief zijn). Daarnaast is de participatiescore aanmerkelijk lager dan gemiddeld onder:

- mensen met een lagere opleiding (6,4)
- alleenstaanden/alleenwonenden (6,9) en paren zonder kinderen (7,2)
- Inwoners die één of meer problemen ondervinden in het dagelijks leven (5,2)
- Inwoners die niemand hebben om op terug te vallen (5,8)

Economisch en sociaal actief, naar doelgroepen.

Het is relevant om na te gaan in hoeverre inwoners die niet (meer) economisch actief zijn wel op een andere manier participeren in de samenleving. Niet (meer) economisch actief betekent immers niet direct dat mensen niet meer actief zijn in de samenleving.

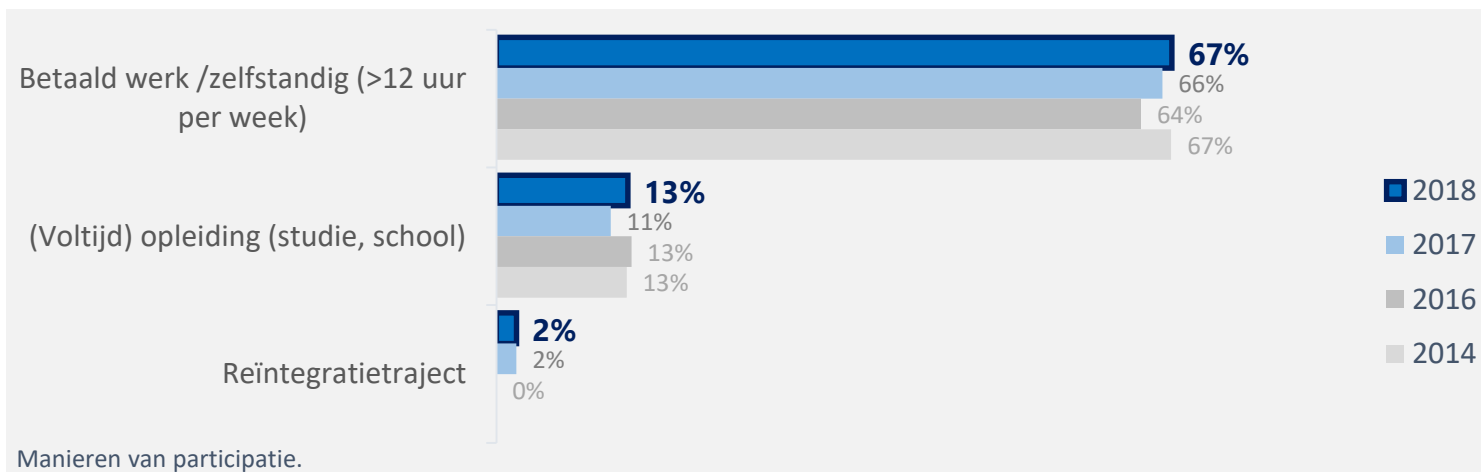
Los van de participatiescore is daarom onderscheid gemaakt in 'economisch actief' en 'sociaal actief'. Economisch actief betekent in dit geval dat men een betaalde baan heeft, in een re-integratietraject zit of een opleiding of studie volgt. Bij de sociale activiteiten is hierbij niet alleen gekeken naar de criteria die de score voor participatie bepalen (zoals vrijwilligerswerk, mantelzorg in de buurt en aan vrienden, hulp aan of aandacht voor burens, actief in een vereniging) maar ook naar mantelzorg aan familie en de inzet voor de (leefbaarheid in de) buurt.

Driekwart van de respondenten is volgens deze definitie economisch actief te noemen. Vrijwel alle economisch actieve inwoners zijn ook sociaal actief. Eén op de vijf inwoners is niet (meer) economisch actief, maar wel sociaal actief op één of meer terreinen.

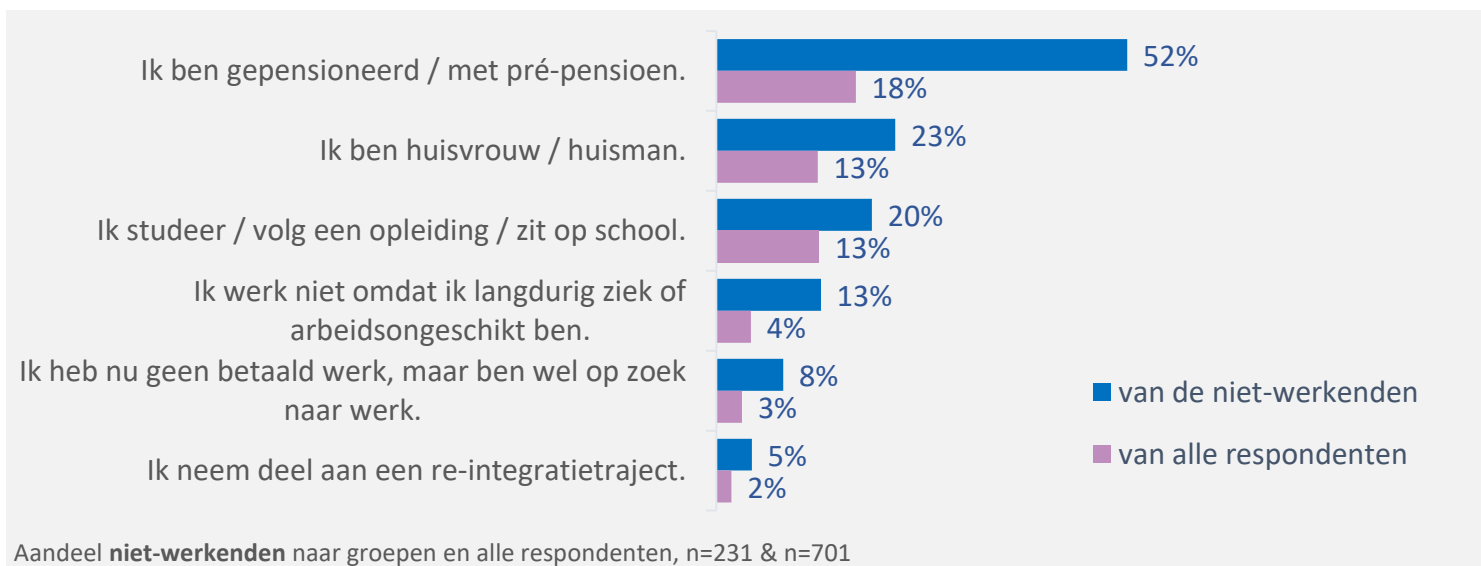
Het percentage economisch actieven is het grootst onder respondenten uit een gezin met thuiswonende kinderen, onder inwoners jonger dan 65 jaar en onder hoger opgeleiden. Ook een klein aandeel van de ouderen is nog economisch actief.

Veruit de meeste inwoners die niet (meer) economisch actief zijn, zijn (nog) wel sociaal actief. Dat geldt in bijna gelijke mate ook voor 65-plussers en 75-plussers.

Het percentage inwoners dat niet participeert (dat betekent niet economisch, noch sociaal actief), is klein (4%). Onder lager opgeleiden en ouderen is dit aandeel meer dan 10%.

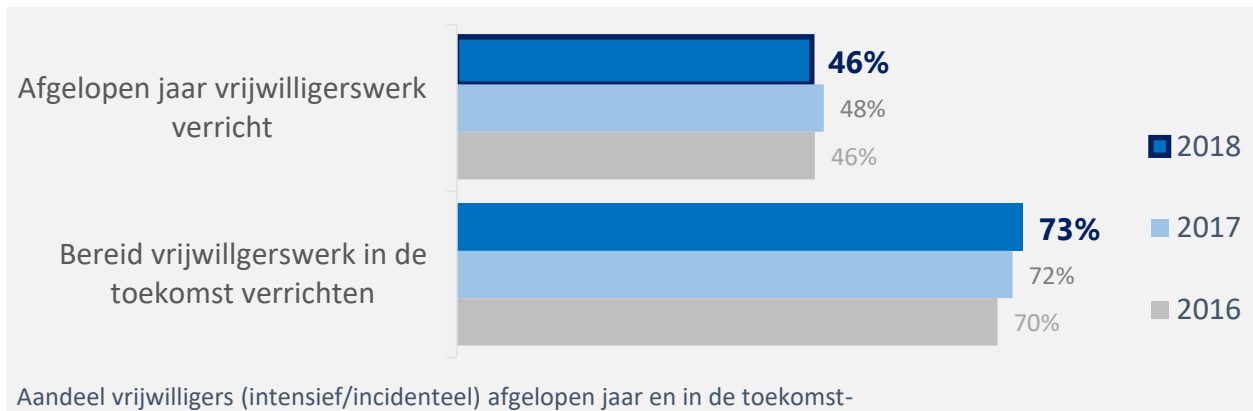

Twee op de drie respondenten (67%) hebben betaald werk voor tenminste 12 uur in de week. Circa één op de acht respondenten volgt een (voltijds) opleiding. Een klein percentage (2%) zit in een re-integratietraject (voor 2014 is dit niet bekend). De cijfers komen aardig overeen met die van de vorige metingen. Wel neemt het percentage betaald werkenden weer geleidelijk toe sinds 2016.

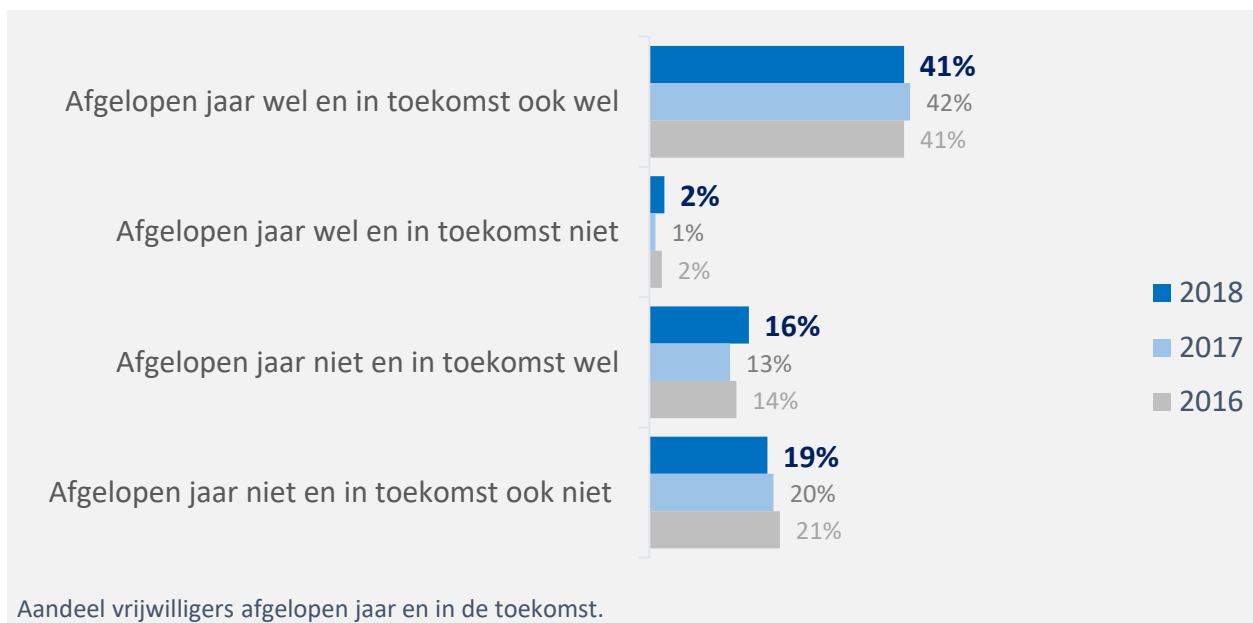
Niet werkenden:

Eén op de drie respondenten geeft aan niet (meer) te werken (33%). Als op deze groep wordt ingezoomd is ongeveer de helft van hen gepensioneerd (52% van de niet-werkenden, dat is 18% van alle respondenten), een kwart is huisvrouw/huisman (23%, ofwel 13% van alle respondenten) en één op vijf volgt een opleiding (20% ofwel 13% van alle respondenten). Van alle respondenten is 3% werkloos en werkzoekend.

Bijna de helft (46%) van de inwoners van Houten doet vrijwilligerswerk, waarvan circa de helft (24%) intensief en de andere helft incidenteel (22%).

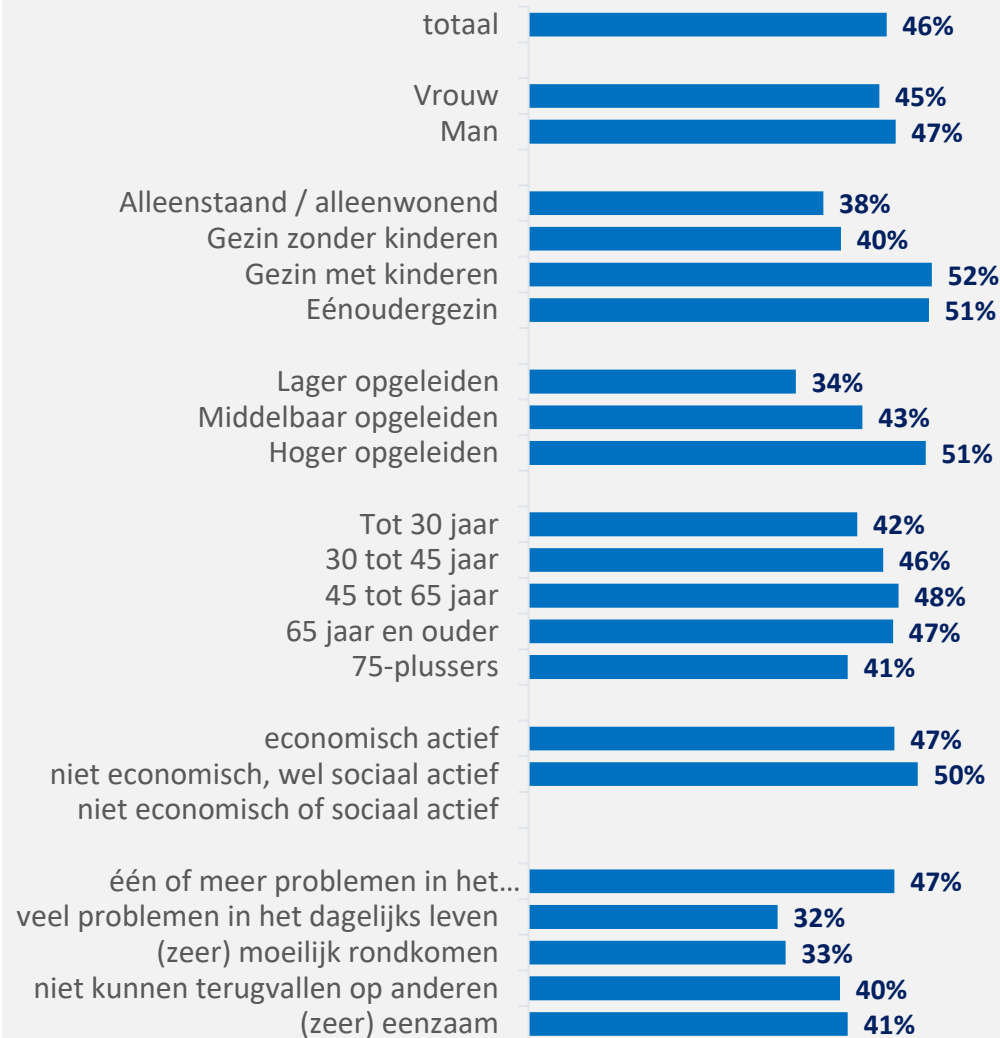
Op de vraag of men in de toekomst vrijwilligerswerk wil doen geeft circa een vijfde (22%) aan dit (nog) niet te weten. Van de overige respondenten is drie kwart zeker of misschien bereid om vrijwilligerswerk te (blijven) doen (73%). De bereidheid hiertoe is onder 65-plussers lager, maar nog steeds wil iets meer dan de helft van hen vrijwilligerswerk doen (57%). Ook onder de lager opgeleiden is de bereidheid om vrijwilligerswerk te doen lager (49%).

Als wordt gekeken naar het vrijwilligers-potentieel dan zijn vier van de tien inwoners nu actief als vrijwilliger en ze willen dit in de toekomst ook blijven doen. Dat is de vaste club. Het aantal 'afhakkers' als het gaat om vrijwilligerswerk is beperkt (2%). Eén op de zes inwoners is nu geen vrijwilliger maar is hier wel toe bereid. Dat betekent dat in potentie meer dan de helft (57%) van de Houtenaren in de toekomst bereid is om vrijwilligerswerk te doen. Eén op de vijf inwoners (19%) doet geen vrijwilligerswerk en gaat dit ook niet doen in de toekomst. Daarnaast is er dus nog een aanzienlijke groep die het (nog) niet weet (22%).

Vergeleken met de twee voorgaande metingen is er niet veel veranderd. De cijfers voor 2014 zijn op een iets ander manier gemeten en zijn daarom niet vergelijkbaar. Deze zijn daarom weggelaten.

Wie zijn de vrijwilligers?

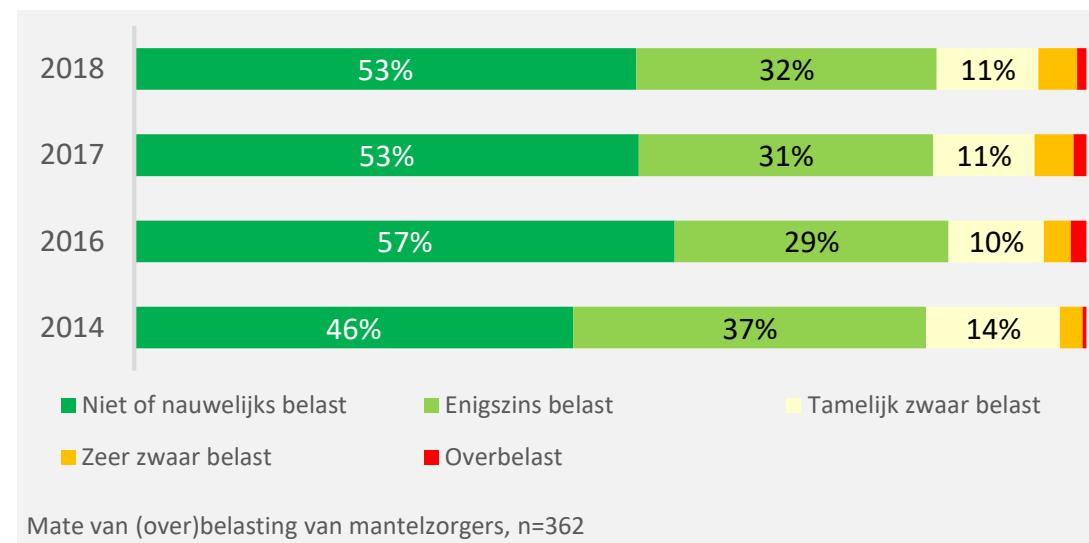
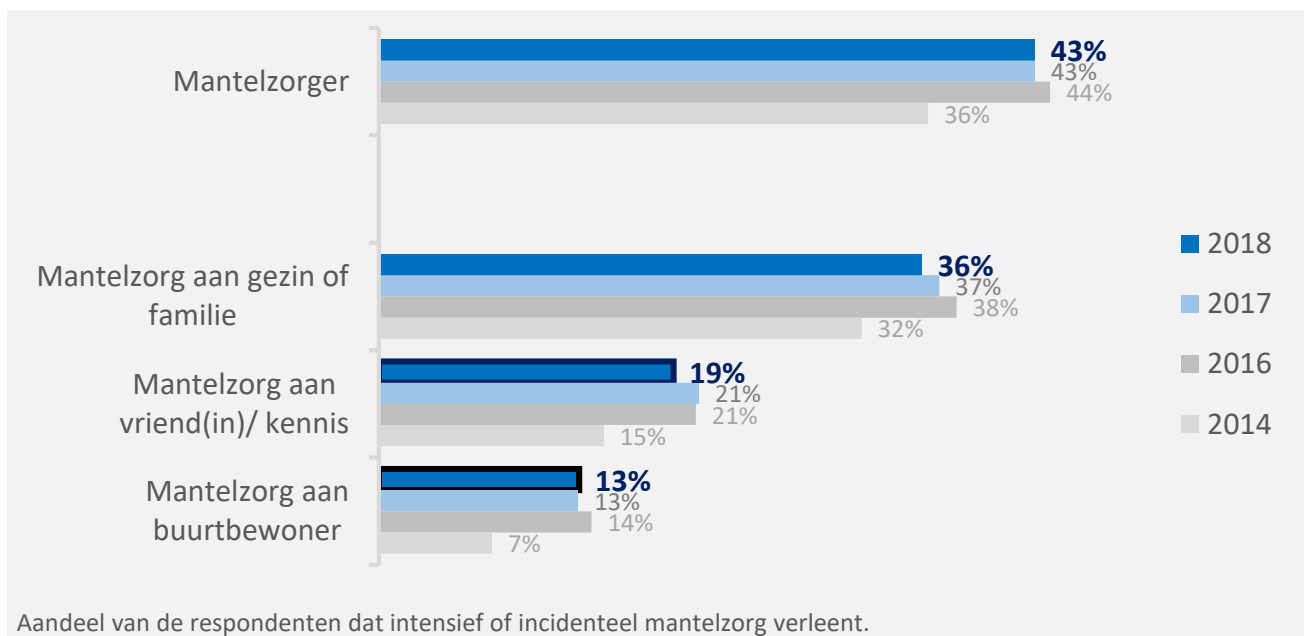

Aandeel respondenten dat vrijwilligerswerk verricht, naar doelgroepen.

Hoger opgeleiden verrichten vaker vrijwilligerswerk (51%, waarvan 28% intensief) dan lager opgeleiden (34% waarvan 17% intensief). Ook zijn het vaker inwoners die deel uitmaken van een gezin met kinderen (52% waarvan 26% intensief) of een eenoudergezin (51%, waarvan 33% intensief). Inwoners die niet (meer) economisch actief zijn maar wel sociaal actief, zetten zich iets vaker in als vrijwilliger (50%) dan mensen die wel economisch actief zijn (47%).

Het hebben van één of meer problemen in het dagelijks leven lijkt niet van invloed op de inzet als vrijwilliger. Dit gaat pas een rol spelen als men op één of meer aspecten *veel* problemen ervaart. Het percentage vrijwilligers is ook aanzienlijk lager onder inwoners die moeite hebben om rond te komen. Mensen die economisch noch sociaal actief zijn, zijn uiteraard ook niet als vrijwilliger actief.

Ook als wordt gekeken naar de mensen die in de toekomst bereid zijn om vrijwilligerswerk te (blijven) doen springen de hoger opgeleiden, de inwoners tot 45 jaar en de inwoners uit huishoudens met kinderen er in positieve zin uit.

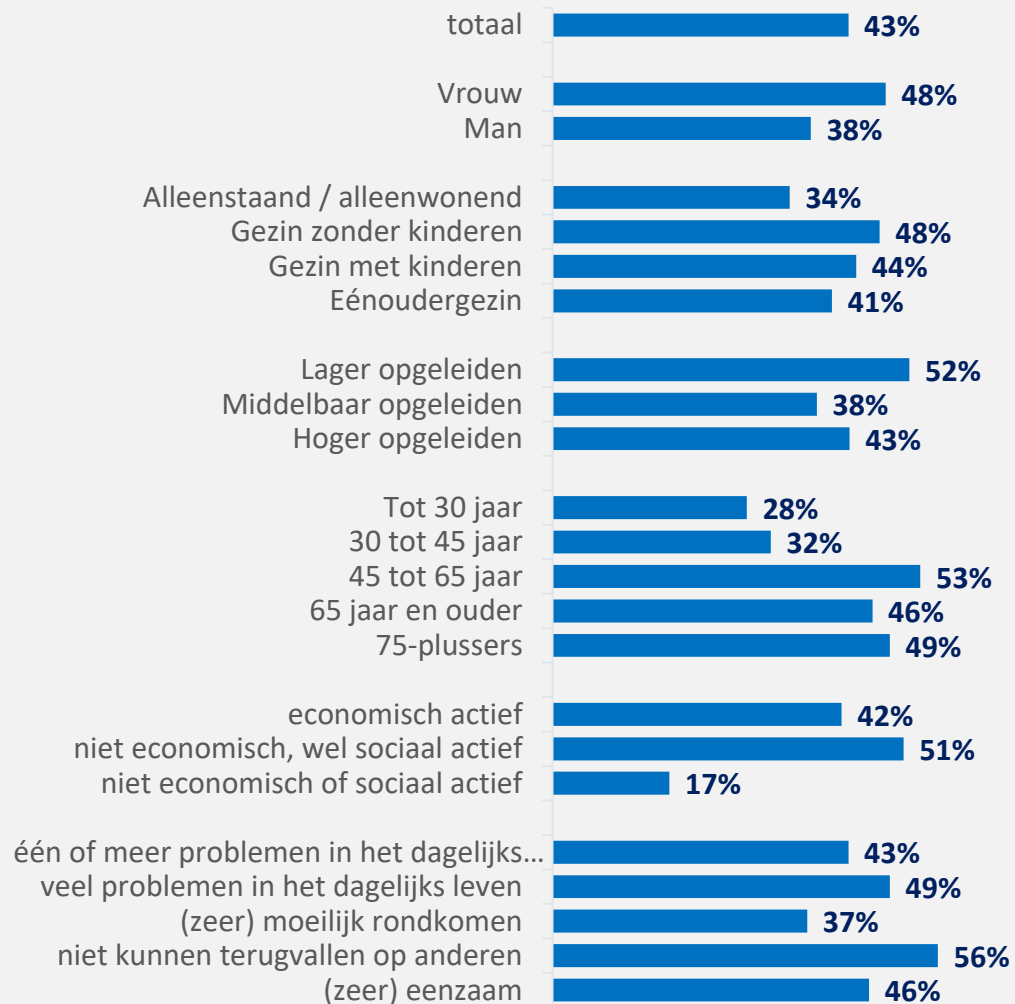

Van alle Houtenaren verleent 43% mantelzorg. De meeste mantelzorg komt terecht bij familie van de mantelzorger: één op de drie inwoners geeft mantelzorg aan iemand uit het gezin of familie. Daarnaast geeft één op de vijf mantelzorg aan een vriend, vriendin of kennis en ook aan buurtbewoners wordt mantelzorg gegeven (13%). Mantelzorg aan het gezin of aan familie is veel vaker intensief (18%) dan aan vrienden (3%) of burens (2%). Het percentage mantelzorgers is stabiel.

De mensen waaraan men mantelzorg verleent wonen veelal in de buurt (45%) of buiten Houten (49%). Een kwart van de mantelzorgers (26%) zorgt (ook) voor iemand wel in Houten maar niet in de buurt woont.

Voor de helft van de mantelzorgers (53%) is de mantelzorg niet of nauwelijks belastend, een derde (32%) ervaart de zorg wel enigszins als belastend. Een klein percentage mantelzorgers vindt de mantelzorg zeer zwaar belastend (4%) of voelt zich hierdoor zelfs overbelast (1%). Het aandeel mantelzorgers dat zwaar of overbelast is door de mantelzorg is niet veranderd vergeleken met vorig jaar. In 2014 lag dit cijfer aanzienlijk lager.

Wie zijn de mantelzorgers?

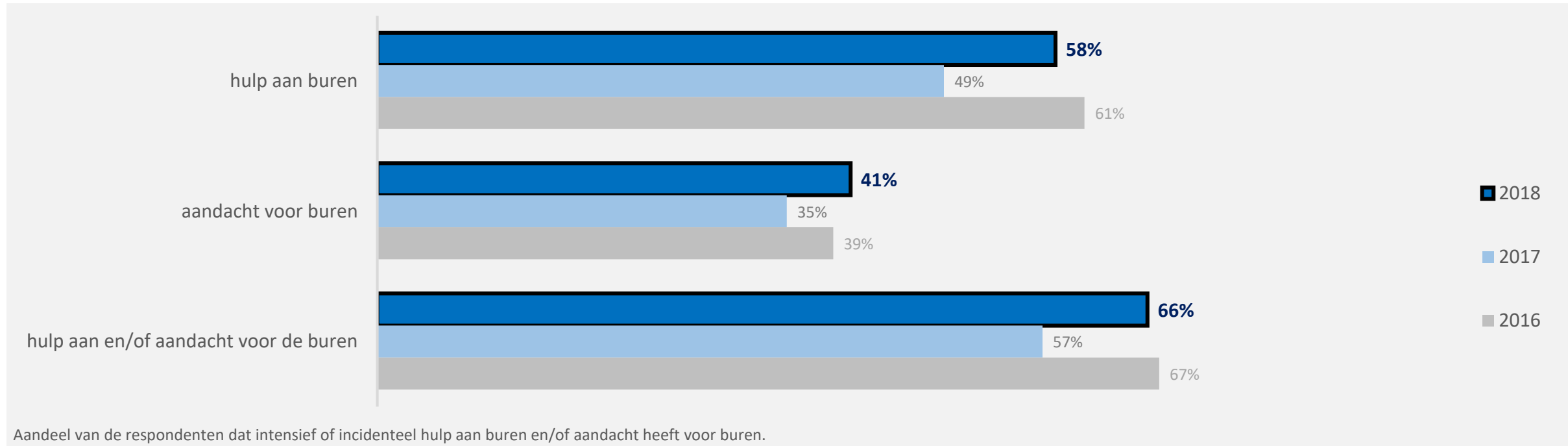

Aandeel respondenten dat mantelzorg verleent, naar doelgroepen.

Mantelzorg wordt vaker gedaan door vrouwen (48%) dan door mannen (38%). Anders dan bij vrijwilligerswerk verlenen lager opgeleiden meer mantelzorg (52%) dan middelbaar en hoger opgeleiden. Ook inwoners van 45 tot 65 jaar (53%) en respondenten zonder kinderen (48%) verlenen meer mantelzorg dan gemiddeld. In mindere mate geldt dat ook voor 65-plussers (46%) en 75-plussers (49%).

Opmerkelijk is ook dat mensen die niet op anderen kunnen terugvallen in verhouding veel mantelzorg verlenen (56%). Ook mensen die eenzaam zijn en/of te maken hebben met één of meer problemen in het dagelijks leven verlenen tenminste evenveel mantelzorg dan gemiddeld. Vaak gaat het hierbij om ouderen die zorgen voor hun partner. Het inkomen vormt soms wel een factor van betekenis: onder mensen die moeilijk rond kunnen komen ligt is het percentage mantelzorgers lager dan gemiddeld.

Hulp aan en/of aandacht voor de buren

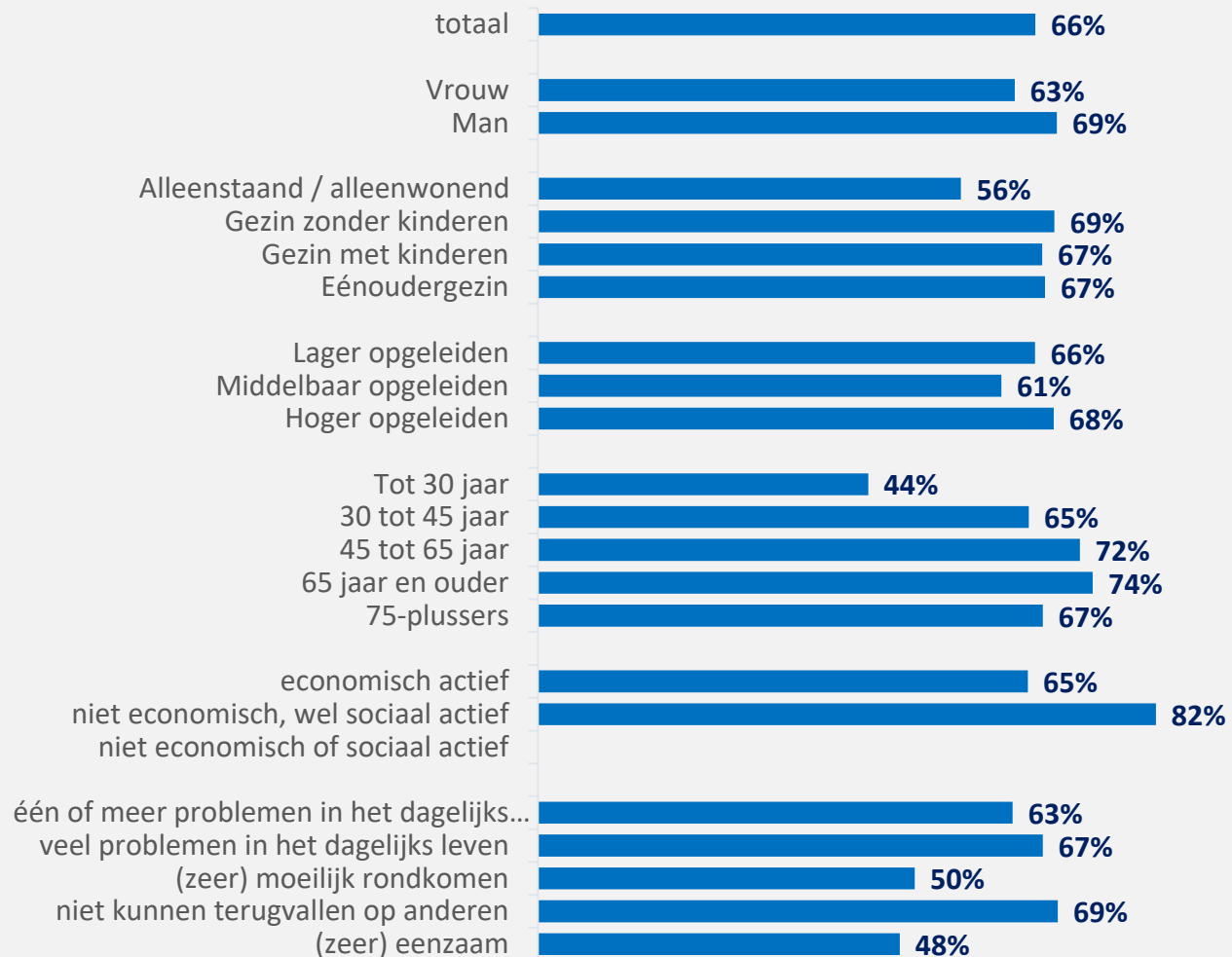

Zes op de tien Houtenaren (58%) hebben het afgelopen jaar wel eens hulp geboden aan buren, bijvoorbeeld door te klussen of boodschappen te doen. Vier op de tien (41%) hebben (ook) aandacht gehad voor buren in een zorgwekkende situatie, als bijvoorbeeld sprake is van eenzaamheid, zelfverwaarlozing of een andere probleemsituatie. Het gaat hierbij voornamelijk om incidentele hulp (53%) of incidentele aandacht (35%). Het aandeel intensief is bij beide vormen van inzet voor buren circa 5%.

Bij elkaar genomen hebben twee op de drie inwoners van Houten wel eens aandacht voor hun buren in een zorgwekkende situatie en/of hulp geboden aan de buren. De cijfers lijken op die van 2016. In 2017 was het aandeel inwoners dat hulp of aandacht had voor buren lager. Hoe dat komt is niet precies duidelijk. De uitkomsten van de pilotmeting van 2014 zijn op een andere manier berekend en daarom niet vergelijkbaar. Ze zijn daarom weggelaten.

Wie bieden hulp aan en/of hebben aandacht voor buren?

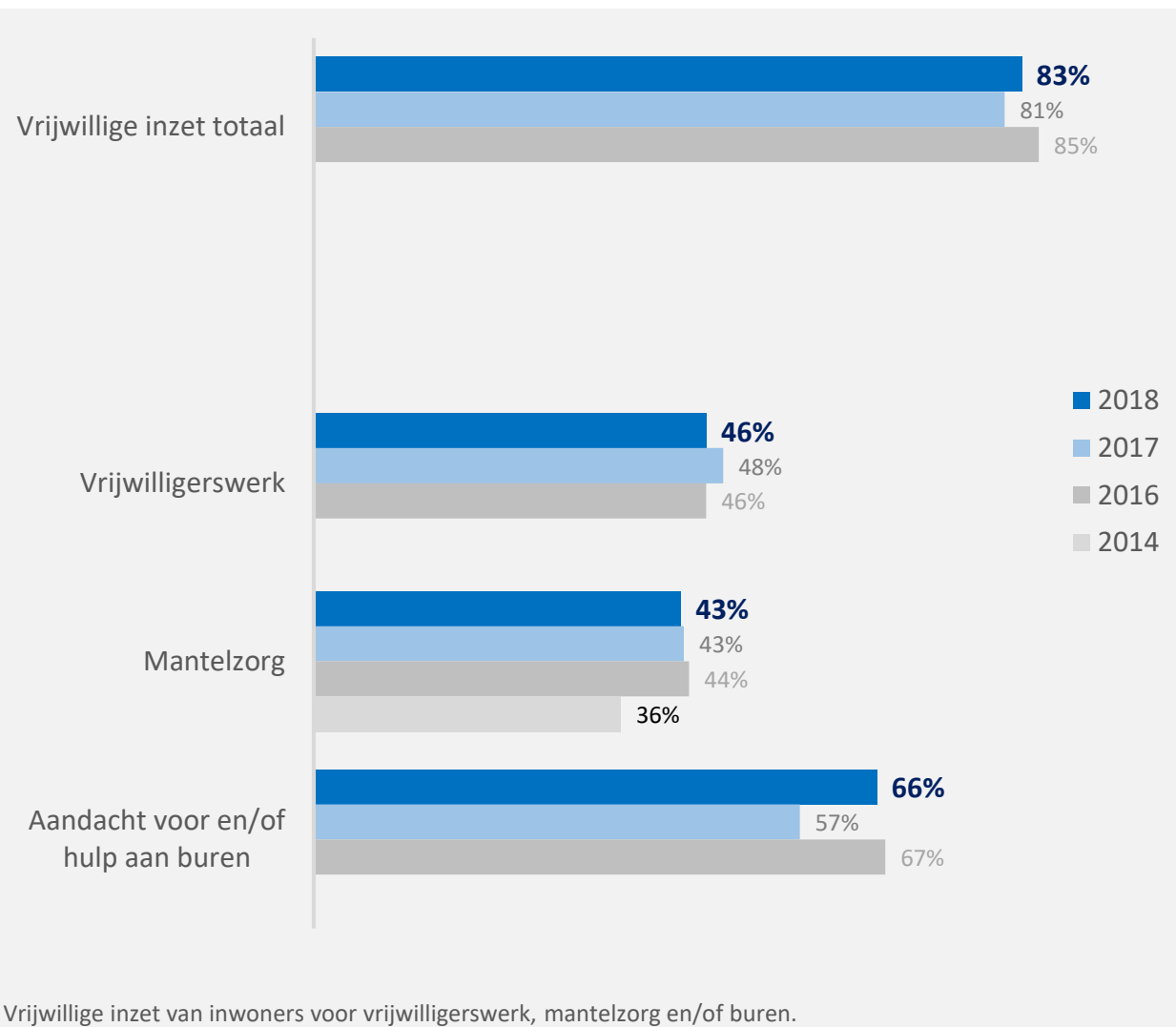
Aandeel respondenten dat burenhulp aanbiedt of aandacht heeft voor buren, naar doelgroepen.

Inwoners van 45 jaar of ouder hebben meer dan gemiddeld aandacht voor buren of bieden hulp aan hen. Bijna driekwart van hen zet zich hiervoor in.

Met name inwoners tot 30 jaar hebben veel minder aandacht voor hun buren of bieden hulp (44%). Dat geldt ook voor inwoners die zich zeer eenzaam voelen (48%) en mensen die moeilijk kunnen rondkomen (50%).

Bij het opleidingsniveau valt op dat bij lager opgeleiden de nadruk meer ligt op het hebben van aandacht voor buren en bij hoger opgeleiden meer op het bieden van hulp. Inwoners die onvoldoende mensen hebben om op terug te vallen in geval van problemen zetten zich opvallend genoeg zelf wel meer dan gemiddeld in voor hun buren.

Vrijwillige inzet van inwoners (Totaal)

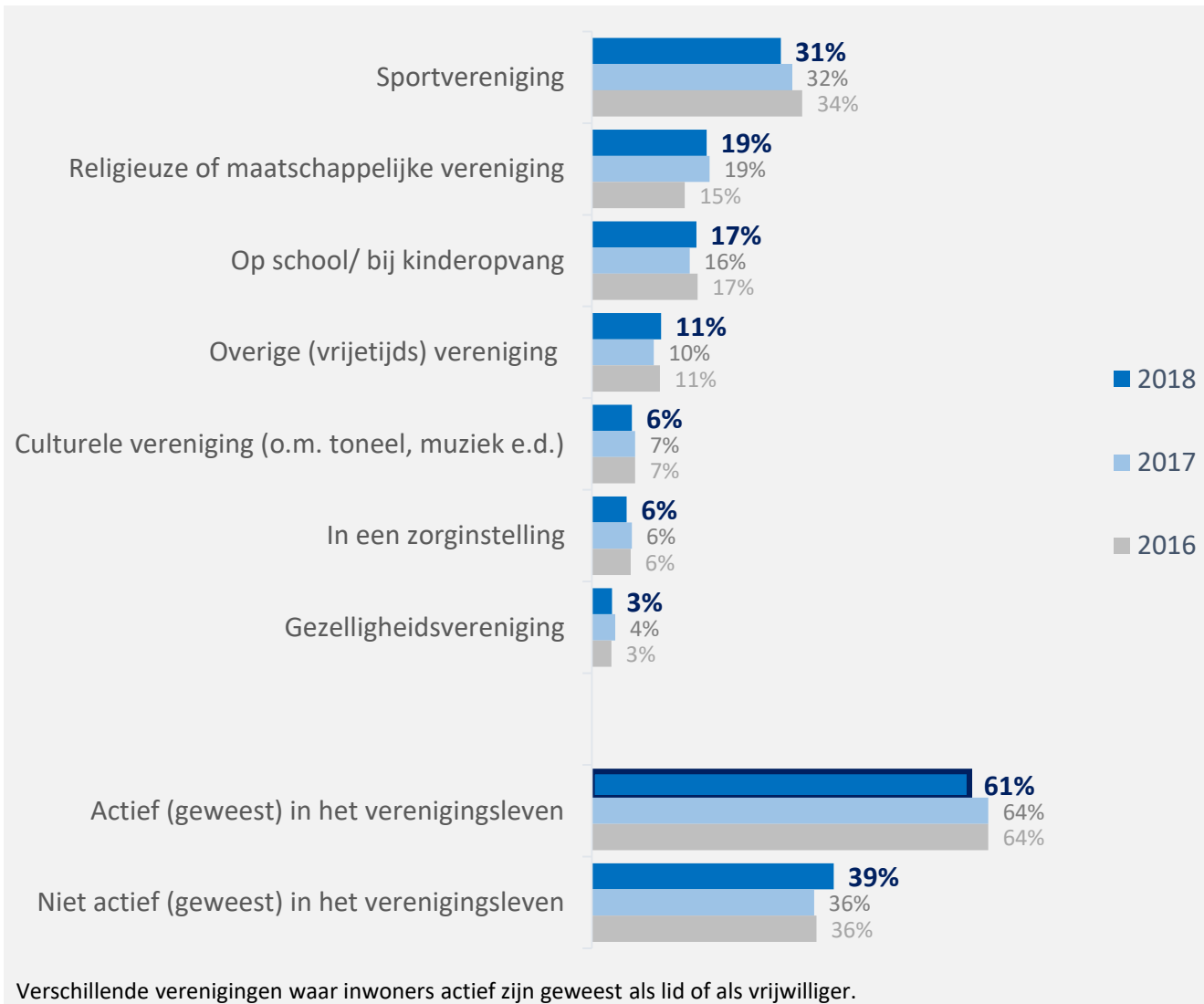

Het is relevant om na te gaan hoeveel inwoners zich op een of andere manier vrijwillig en belangeloos inzetten voor anderen. Naast vrijwilligers gaat het dan ook om mantelzorgers (aan familie, vrienden en/of burenen) en om mensen die intensief of incidenteel hulp bieden aan de burenen of aandacht hebben voor de burenen in een zorgwekkende situatie.

Bijna de helft (46%) van de Houtenaren zet zich intensief of incidenteel in als vrijwilliger en ook verleent meer dan één op de vier inwoners (43%) intensief of incidenteel mantelzorg. Twee op de drie inwoners (66%) hebben in meer of mindere mate aandacht gehad voor of hulp geboden aan hun burenen.

Als het vrijwilligerswerk, mantelzorg en de hulp aan en aandacht voor burenen bij elkaar worden genomen, dan zijn iets meer dan vier op de vijf inwoners (83%) op één of andere manier actief betrokken bij wat we noemen 'vrijwillige inzet' voor de samenleving. Daarvan is de helft (42%) op één of meer terreinen *intensief* betrokken.

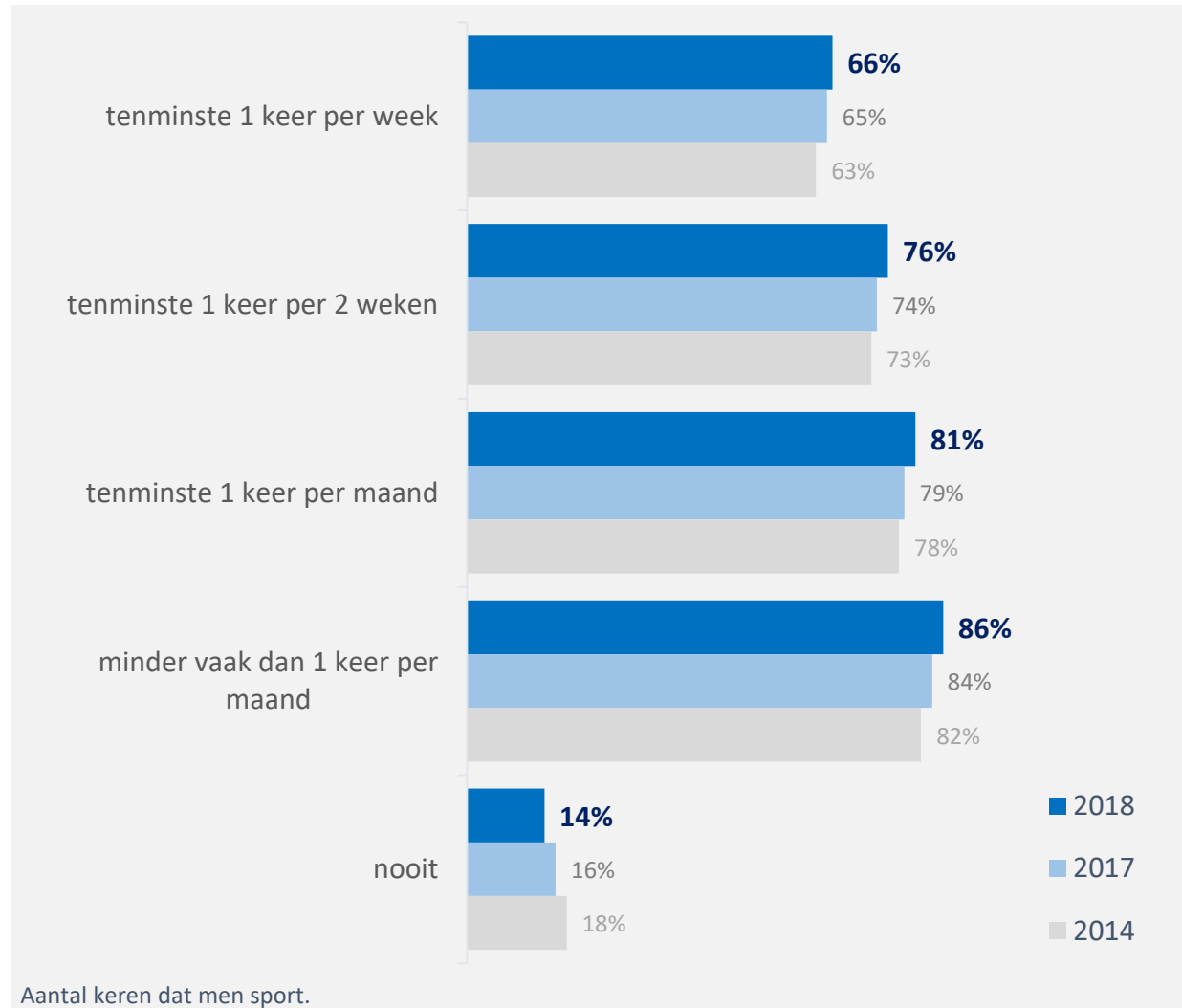
Vergeleken met de vorige twee metingen zijn de veranderingen beperkt. Het aandeel inwoners dat intensief betrokken is, is iets toegenomen. Ook is het percentage dat aandacht heeft voor de burenen en/of hun hulp biedt weer op het niveau van 2016. In 2017 was dit percentage lager. De meeste cijfers van 2014 laten zich lastiger vergelijken door definitieaanpassingen vanaf 2016 en zijn daarom weggelaten. Alleen bij mantelzorg blijkt sprake van een toename tussen 2014 en de metingen daarna.

Zes op de tien Houtenaren (61%) zijn actief (of het afgelopen jaar actief geweest) in één of meer verenigingen (als lid of als vrijwilliger). Vier op de tien (39%) waren niet actief.

Sportverenigingen worden het meest genoemd: één op de drie inwoners (31%) is actief (geweest) bij een sportvereniging. De top drie van verenigingen of organisaties waarin men het meest actief is wordt gecompleteerd door religieuze of maatschappelijke verenigingen (19%) en het onderwijs (17%). Dat was de vorige jaren ook zo. Er is sinds 2016 niet veel veranderd als het gaat om verenigingen of organisaties waar inwoners actief zijn. Wel is men minder vaak actief bij sportverenigingen. De cijfers voor 2014 laten zich niet goed vergelijken omdat er toen minder antwoordcategorieën zijn genoemd. Deze zijn daarom weggelaten.

Hoger opgeleiden zijn meer dan gemiddeld actief bij een sportvereniging (35%; 22% bij lager opgeleiden) en in het onderwijs (resp. 22% en 5%). Ouderen zijn minder actief bij een sportvereniging, maar dit is toch nog 20%. Zij zijn echter vaker actief in een andere vrijetijdsvereniging (16% tegenover 11% gemiddeld).

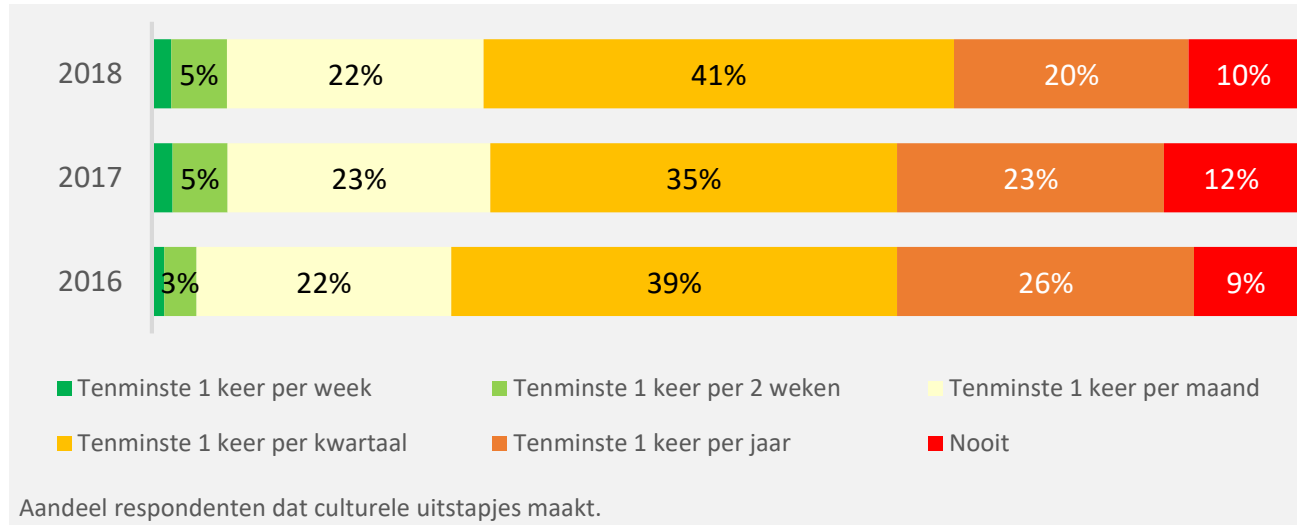

Twee op de drie Houtenaren zijn actieve sporters, dat wil zeggen zij sporten minimaal 1 keer per week. De meeste actieve (=wekelijkse) sporters doen dit ongeorganiseerd (40%), daarnaast sport een kwart wekelijks als lid van een sportvereniging (24%) en ook een kwart (23%) gaat (ook) naar een sportschool of fitnesscentrum.

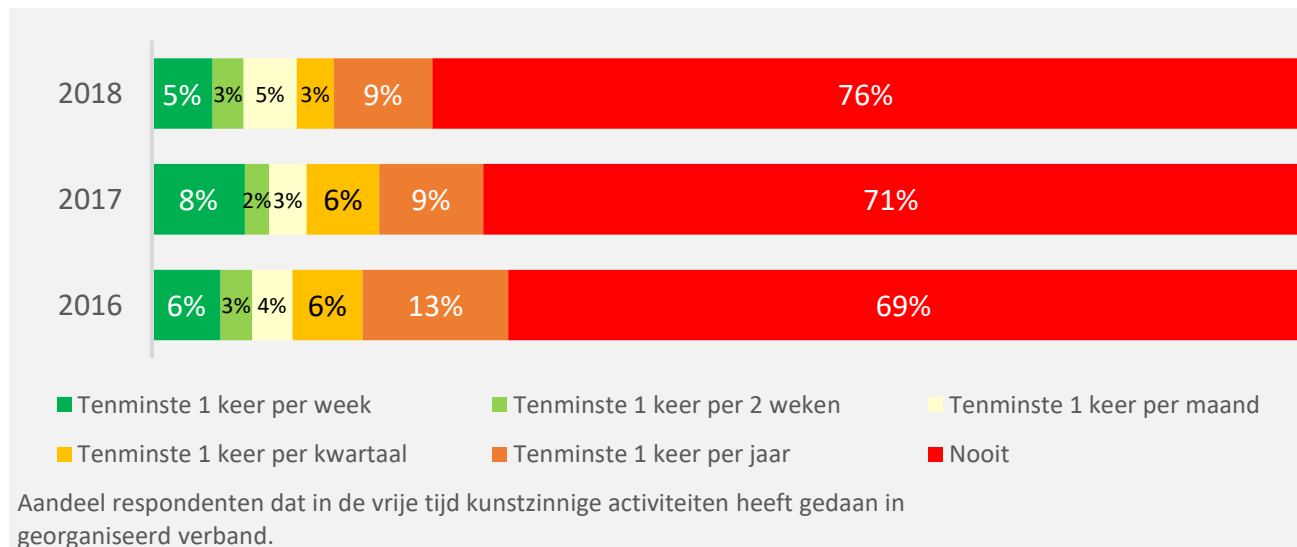
Als ook de minder actieve sporters worden meegeteld, doet 86% van alle inwoners wel eens aan sport, 81% sport tenminste één keer per maand en 76% tenminste één keer per twee weken. Eén op de zeven inwoners (14%) sport nooit. Onder lager opgeleiden (38%) en ouderen (23%) is het percentage niet sporters veel hoger. Onder inwoners tot 30 jaar is het aandeel niet-sporters met 10% het laagst. Hoger opgeleiden sporten ook vaker tenminste wekelijks (72%, tenminste 1 keer per week) dan lager opgeleiden (50%).

Ook veel ouderen sporten nog en de ouderen die dat doen, sporten ook regelmatig (veelal wekelijks): van de 65-plussers sport 68% wekelijks, van de 75-plussers is dat nog 57%. Aan de andere kant sport een kwart (23%) van de 65-plussers en 35% van de 75-plussers helemaal niet en dat is meer dan gemiddeld. Ouderen sporten vaker dan gemiddeld ongeorganiseerd (48% wekelijks) en bij een sportschool of fitnesscentrum (25% wekelijks) en veel minder vaak als lid van een vereniging (17% wekelijks)

Vergeleken met voorgaande jaren is de frequentie van sporten iets toegenomen en het aandeel inwoners dat nooit sport is juist iets gedaald. In 2016 is deze vraag niet in de enquête opgenomen geweest.

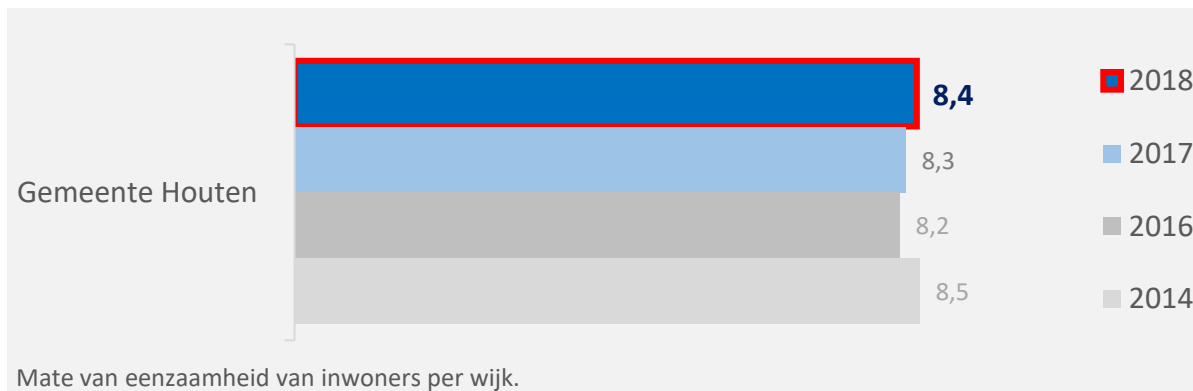
Circa drie op de tien inwoners van de gemeente Houten (30%) maken ten minste één keer per maand culturele uitstapjes. Het gaat daarbij bijvoorbeeld om het bezoeken van een toneel- of dansvoorstelling, film, concert, museum, etc. Eén op de tien inwoners (10%) doet dit echter nooit. Onder lager opgeleiden ligt dit laatste percentage veel hoger (29%), bij hoger opgeleiden juist veel lager (3%). Ook 65-plussers maken minder vaak culturele uitstapjes. Zo geeft één op de vijf aan dit nooit te doen.

Circa één op de acht inwoners (13%) doet ten minste één keer per maand mee aan kunstzinnige activiteiten in georganiseerd verband, bijvoorbeeld als lid van een vereniging of door het volgen van een cursus. Daarbij kan gedacht worden aan activiteiten op het gebied van toneel, dans, film/fotografie, muziek, beeldende kunst, etc. Drie kwart van de inwoners (76%) doet dit nooit. De deelname aan kunstzinnige activiteiten lijkt geleidelijk aan iets af te nemen.

Mate van eenzaamheid

De component 'mate van' eenzaamheid heeft betrekking op de mate waarin mensen terug kunnen vallen op anderen, zich met anderen verbonden voelen en de mate waarin zij zich alleen voelen. Op basis van het model van Giersveld-De Jong is een aantal (6) beproefde stellingen voorgelegd, die inzicht geven in de mate waarin mensen zich verbonden voelen met anderen en is een score berekend. De score voor de mate van eenzaamheid loopt van 'slecht' naar 'goed', dus: hoe hoger de waarde, des te minder er sprake is van eenzaamheid.

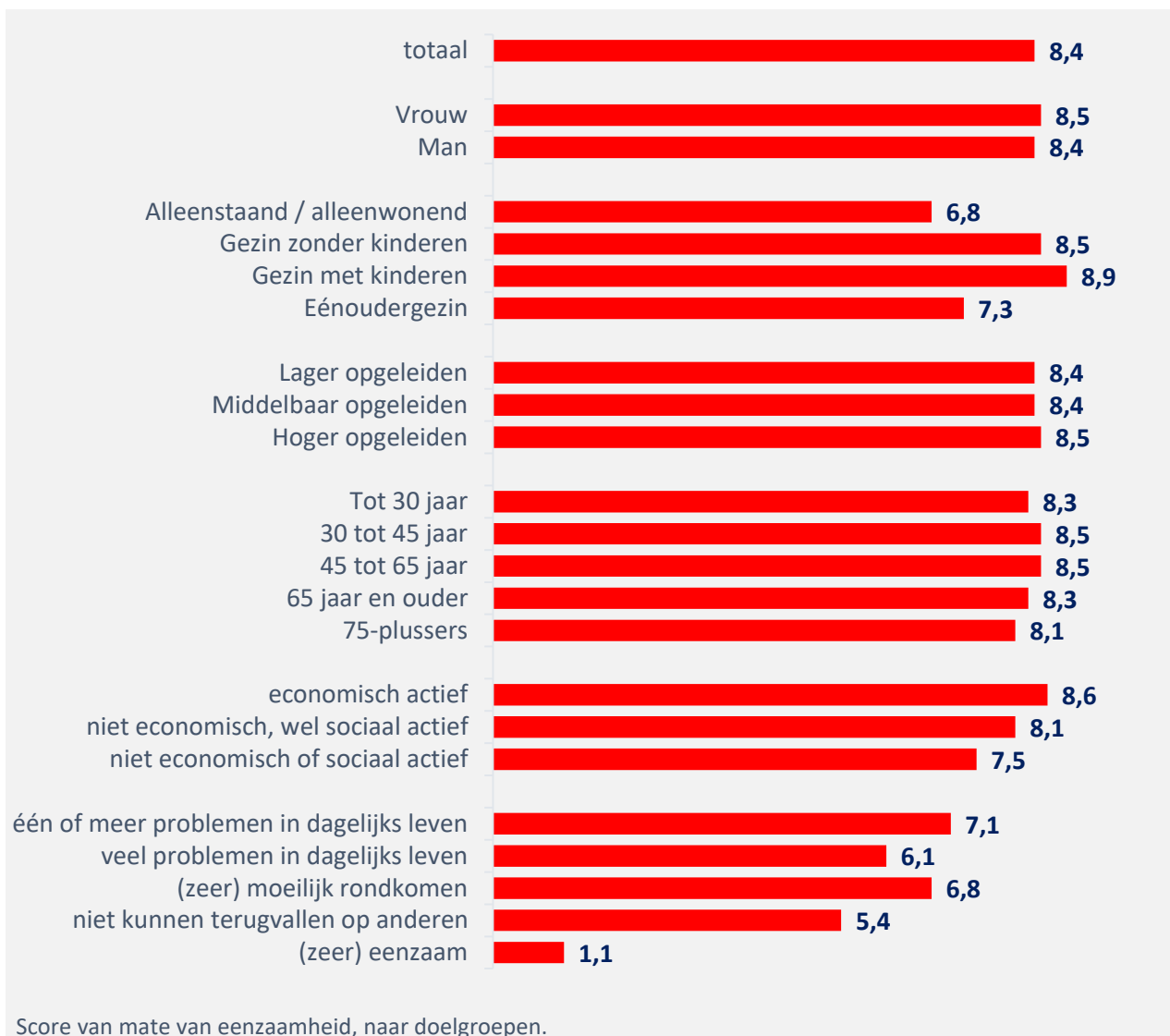
De gemiddelde score voor de mate van eenzaamheid in de gemeente Houten is 8,4. Na de daling van 2014 naar 2016 is er sinds 2016 sprake van een lichte stijging van de score. Dit betekent dat het aandeel inwoners dat eenzaam is licht afneemt en zich weer min of meer op het niveau van 2014 bevindt.

Uit de antwoorden op de stellingen kan worden afgeleid dat circa 4% van de Houtenaren zich zeer eenzaam voelt (dit zijn bewoners die bij minimaal 5 van de 6 stellingen hebben aangegeven dat ze zich eenzaam voelen). Dit percentage is iets gedaald (2017: 6%, 2016: 7%, 2014: 5%).

Mate van eenzaamheid

Alleenstaanden/alleenwonenden (score 6,8) voelen zich vaker eenzaam dan mensen met een partner (8,5) of een gezin (8,9). Dit geldt ook voor alleenstaande ouders (7,3). De invloed van leeftijd is beperkt. Onder 65-plussers is de score nauwelijks lager dan gemiddeld (8,3) en onder 75-plussers is de score iets lager namelijk 8,1. Mensen die noch economisch, noch sociaal actief zijn, laten ook een iets lagere score zien (7,5) en ook mensen die in het dagelijks leven één of meer problemen ervaren (7,1) of die moeilijk kunnen rondkomen (6,8) zijn iets vaker eenzaam.

Er bestaat dus een relatie tussen de mate van zelfredzaamheid en eenzaamheid. Mensen zonder problemen scoren een 9,1 op eenzaamheid, mensen met één of meer problemen 7,1 en als men veel problemen ervaart in het dagelijks leven daalt de score naar 6,1. Vooral mensen met psychische problemen of mensen die problemen hebben met het aangaan van sociale contacten scoren lager op eenzaamheid. Vooral bij mensen die niemand hebben om op terug te vallen is eenzaamheid een issue, getuige de lage score voor deze groep inwoners (5,4).

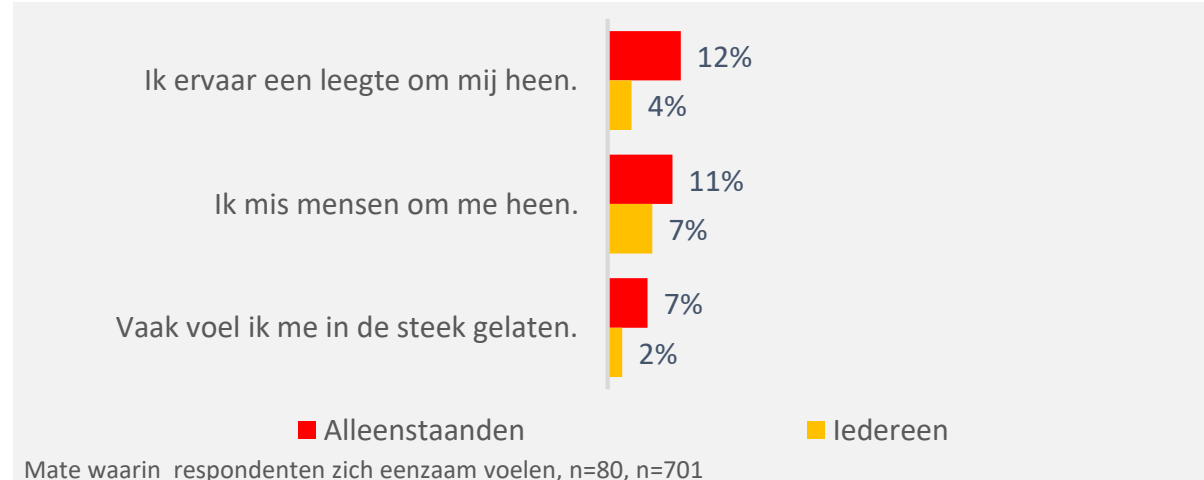
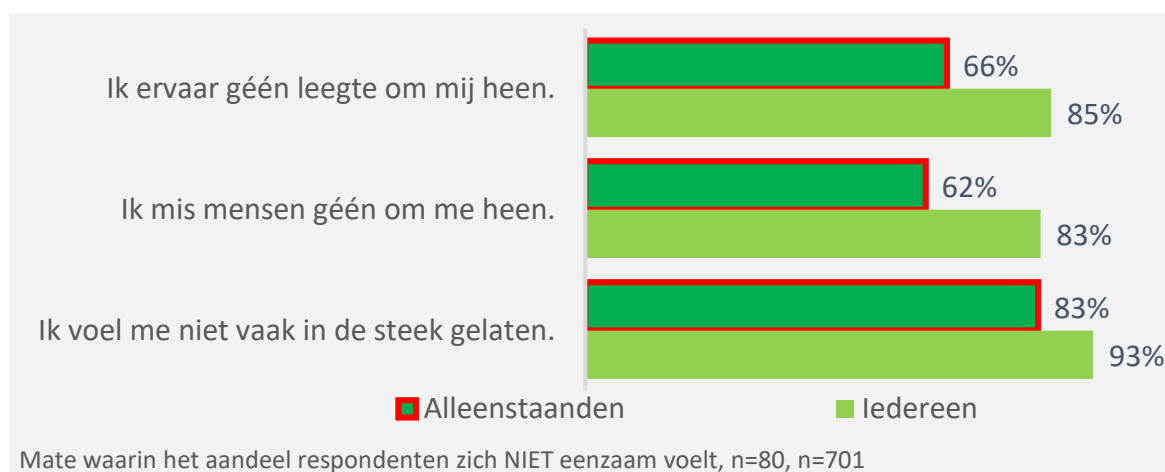

Indicatoren voor eenzaamheid

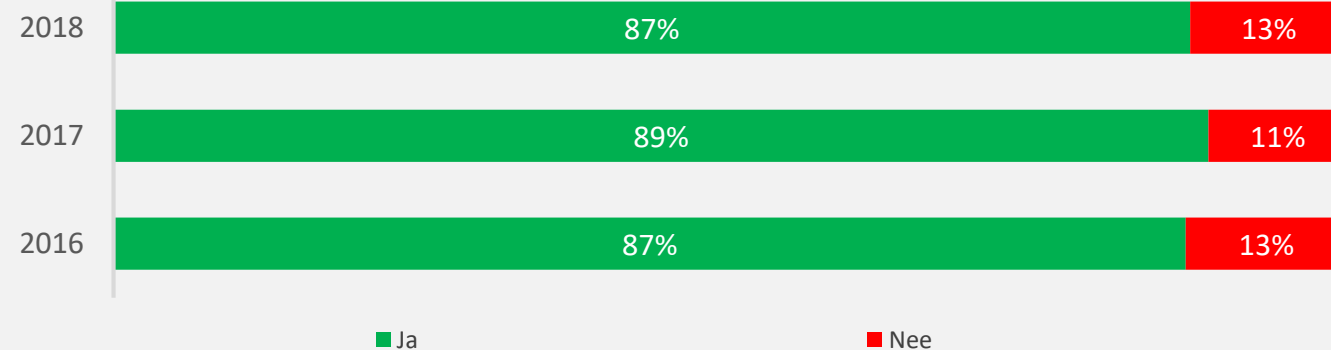
Bijna negen op de tien inwoners hebben genoeg mensen om zich heen op wie men kan terugvallen in geval van narigheid (86%, 5% niet). Circa acht op de tien vinden (ook) dat ze met voldoende mensen nauw verbonden zijn (82%, 6% niet) en dat men veel mensen heeft die men volledig kan vertrouwen (78%, 7% niet). Verder geven de meeste inwoners aan zich niet in de steek gelaten te voelen (93%, 2% vindt van wel), geen leegte te ervaren (85%, 4% wel) en geen mensen om zich heen te missen (83%, 7% wel).

Er is een duidelijk verschil als wordt ingezoomd op alleenstaanden/alleenwonenden: deze groep scoort op alle punten minder goed, zowel waar het gaat om het terugvallen op mensen om zich heen als het gevoel van eenzaamheid. De responsgroep alleenstaande ouders is te klein om hier iets over te kunnen zeggen.

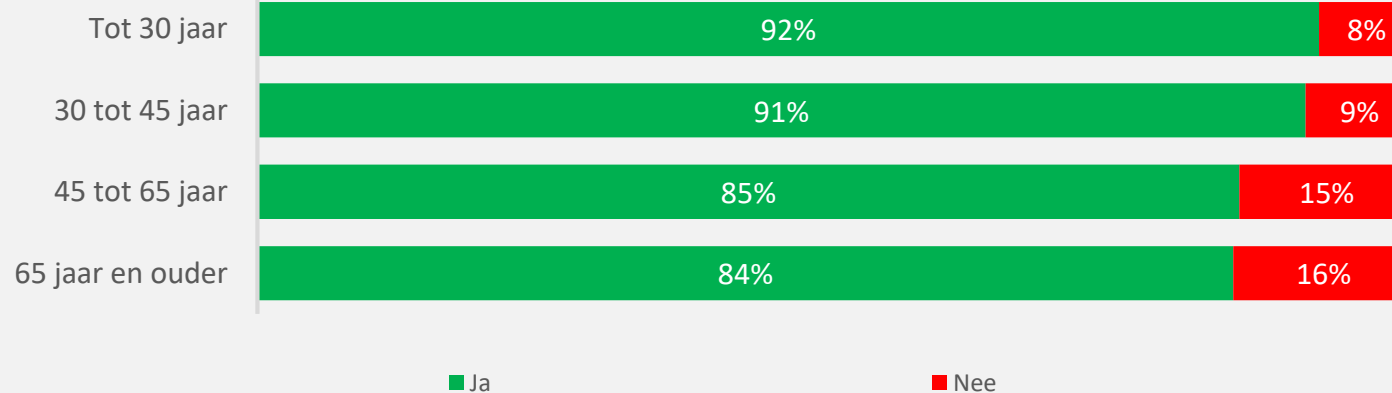

Contacten buitenshuis

Mate van sociaal contact buitenshuis.

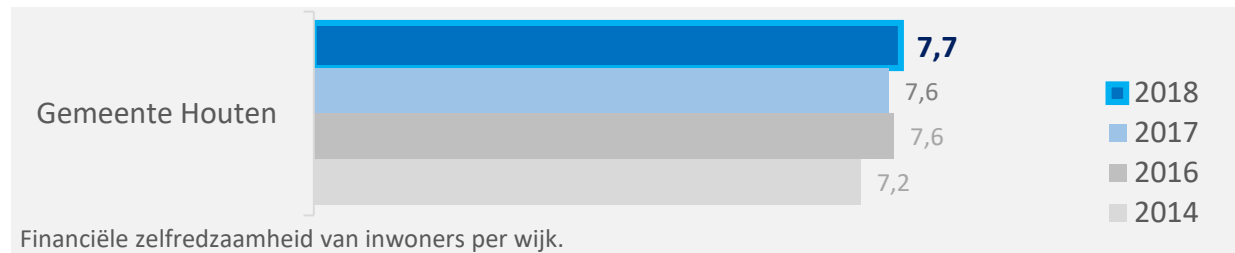
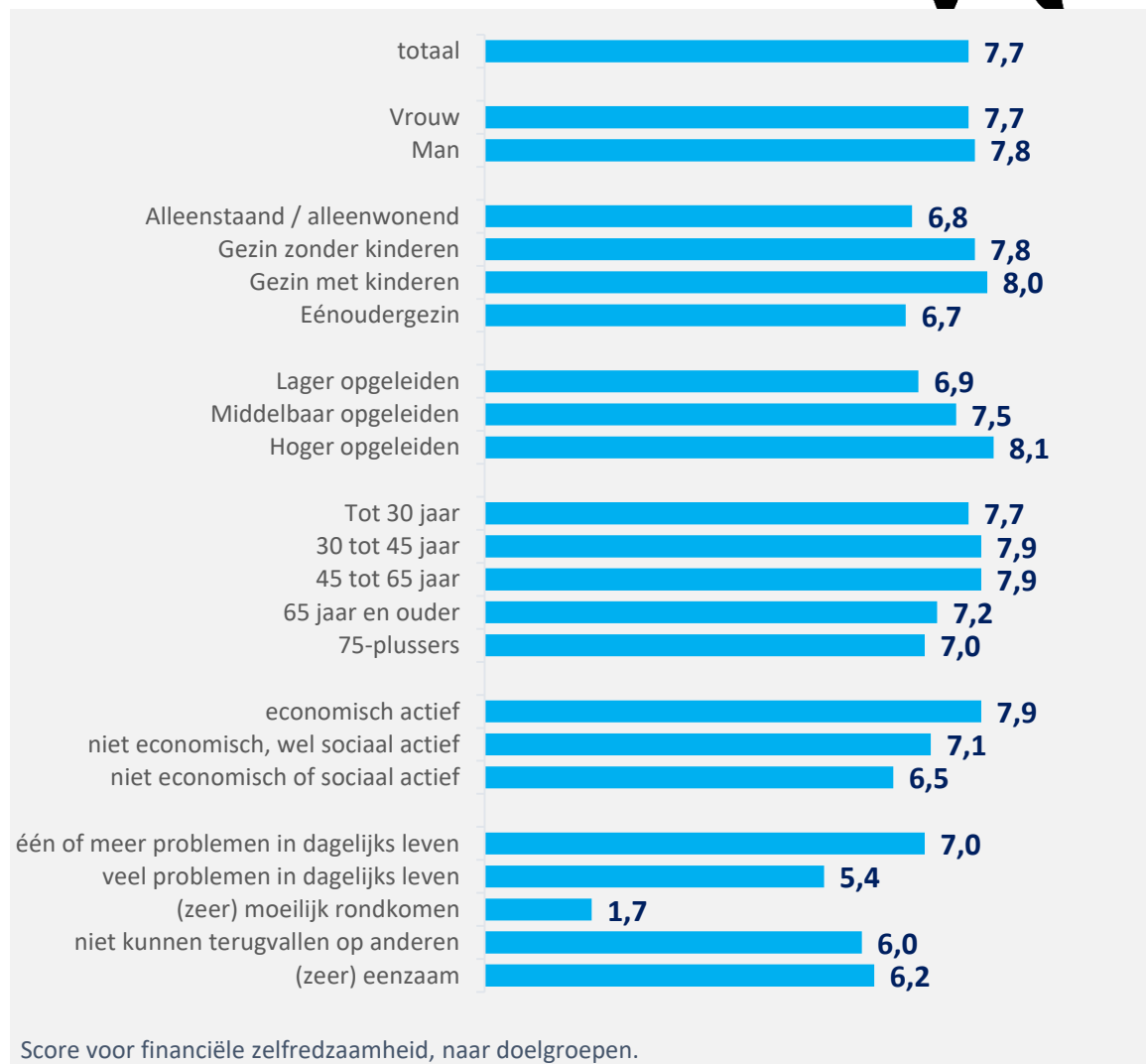
Aandeel respondenten dat regelmatig sociale contacten heeft buitenshuis, naar leeftijd.

Bijna negen op de tien Houtenaren geven aan dat ze regelmatig sociale contacten buitenshuis hebben (87%). Dit percentage is de laatste jaren nauwelijks veranderd.

Inwoners van 45 jaar en ouder hebben minder vaak (circa 85%) contacten buitenshuis dan inwoners jonger dan 45 jaar (circa 91%). Vooral onder 75-plussers ligt dit aandeel lager. In deze leeftijdsgroep heeft een kwart (25%) niet regelmatig sociale contacten buitenshuis.

Daarnaast is er een verschil naar opleidingsniveau. Lager opgeleiden (80%) hebben minder regelmatige sociale contacten buitenshuis dan hoger opgeleiden (90%).

Financiële zelfredzaamheid

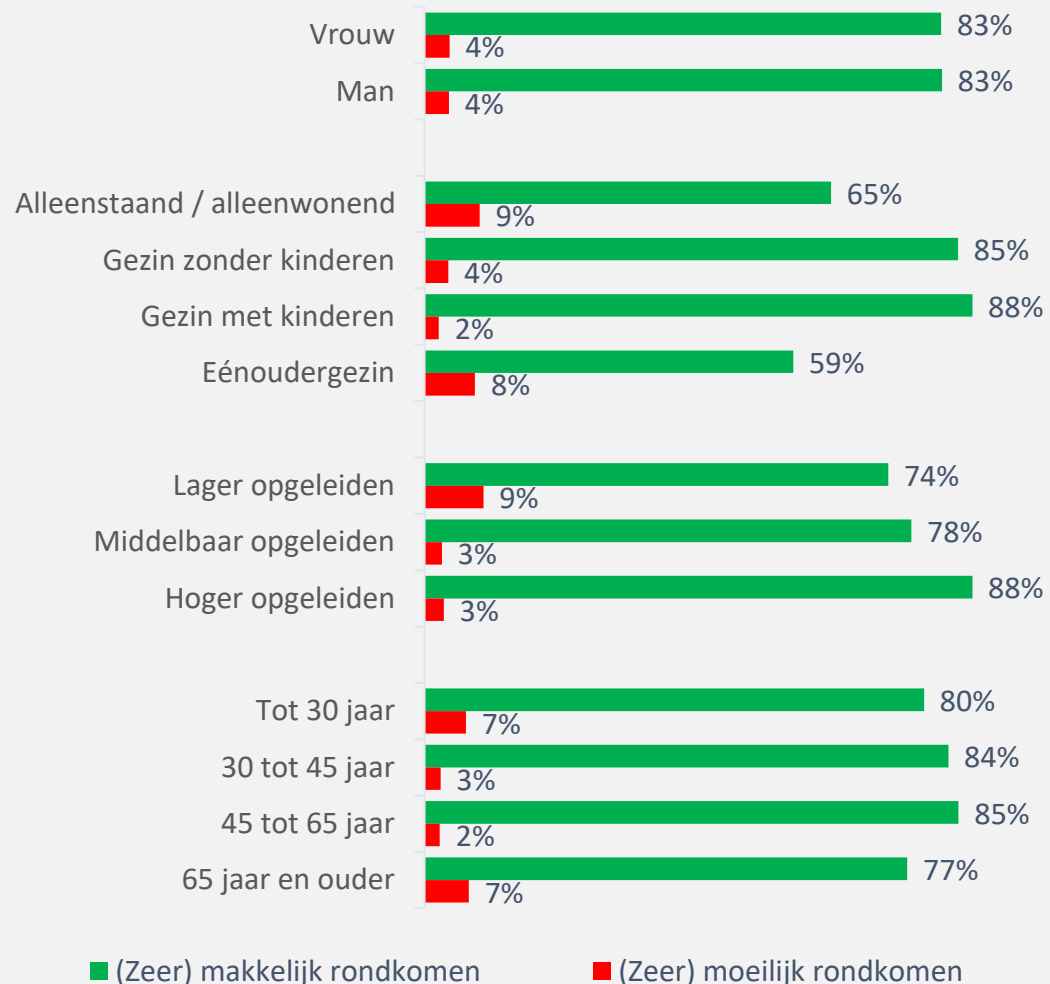

De score voor financiële zelfredzaamheid zegt iets over de financiële draagkracht van mensen in een buurt of wijk. Gemiddeld scoort de gemeente Houten een 7,7 en dat is een fractie hoger dan de twee voorgaande jaren (+0,1) en aanmerkelijk hoger dan in 2014 (+0,5).

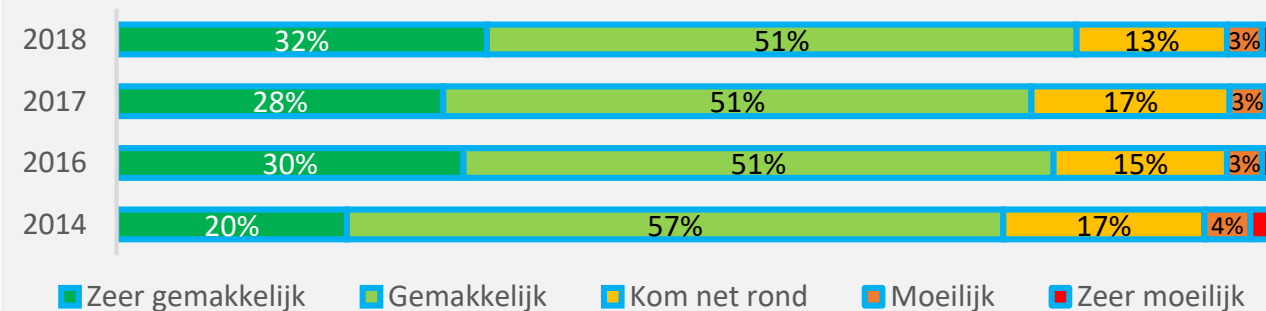
Er tekent zich een sterke variatie af bij de scores voor financiële zelfredzaamheid als wordt ingezoomd. Werkenden tussen 30 en 65 jaar en dan met name hoger opgeleiden uit gezinnen met kinderen of paren zonder kinderen laten een hogere score zien. Duidelijk lager dan gemiddeld is de score voor:

- alleenwonenden,
- eenoudergezinnen
- lager opgeleiden
- ouderen
- mensen die niet (meer) economisch actief zijn
- mensen die één of meer problemen ervaren in het dagelijks leven en dan met name als men op één of meer aspecten *veel* problemen ervaart
- mensen die niemand hebben om op terug te vallen
- (zeer) eenzame mensen

Rondkomen van het huishoudinkomen

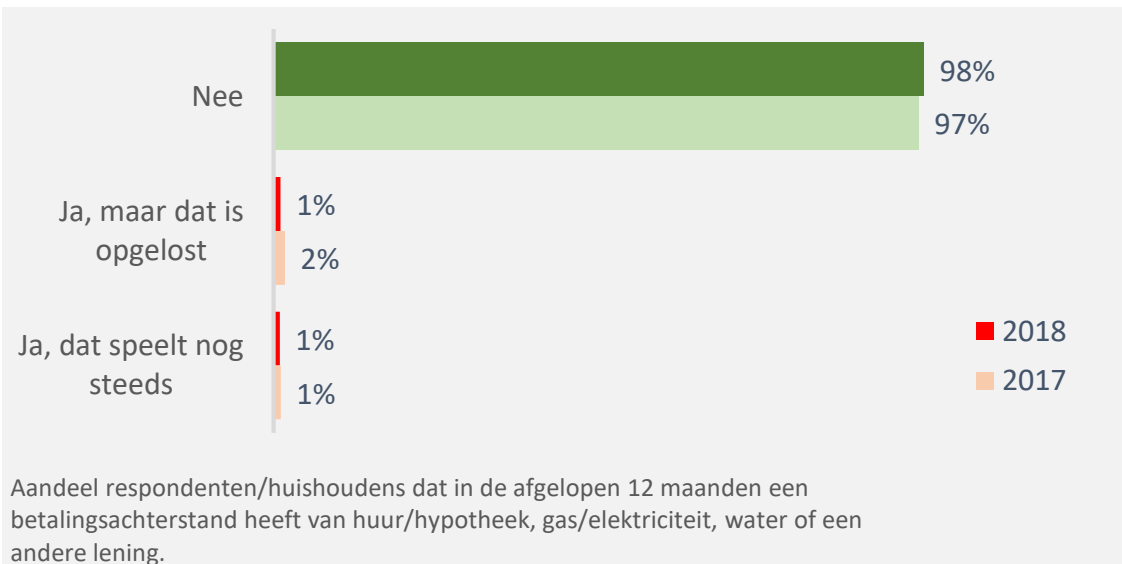
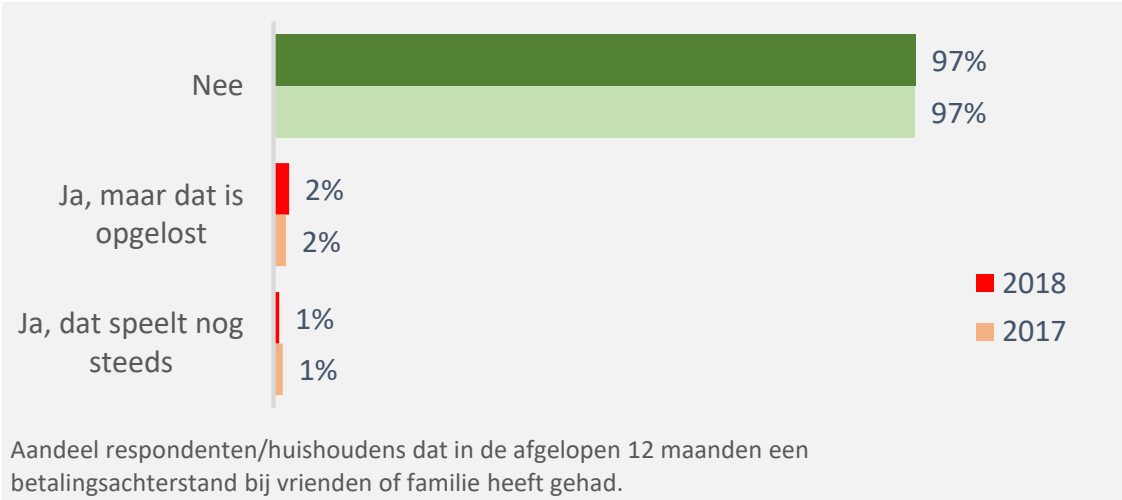
Aandeel respondenten dat (zeer) makkelijk en (zeer) moeilijk kan rondkomen, naar doelgroepen.

Mate waarin respondenten kunnen rondkomen met hun netto-inkomen.

De indicator voor financiële zelfredzaamheid is gebaseerd op de mate waarin inwoners kunnen rondkomen van het netto-inkomen van hun huishouden. Van alle respondenten kan ruim 80% gemakkelijk (51%) tot zelfs zeer gemakkelijk (32%) rondkomen. Eén op de zeven respondenten geeft aan net rond te komen en voor 4% is het (zeer) moeilijk om uit te komen met het inkomen. Dit aandeel blijft ongeveer gelijk. Het percentage dat net rond kan komen is wel afgenomen.

Niet alle groepen inwoners kunnen even goed rondkomen van het totale netto-inkomen. Zo hebben alleenstaanden of alleenwonenden en lager opgeleiden hier de meeste moeite mee. Van hen geeft 9% aan dat dit (zeer) moeilijk is. Ook eenoudergezinnen hebben meer moeite om rond te komen (8%) evenals inwoners jonger dan 30 jaar (7%) en 65-plussers (eveneens 7%). Hoger opgeleiden geven meer dan gemiddeld aan (zeer) gemakkelijk rond te kunnen komen van het inkomen (88%). Dit geldt ook voor gezinnen met kinderen (eveneens 88%).

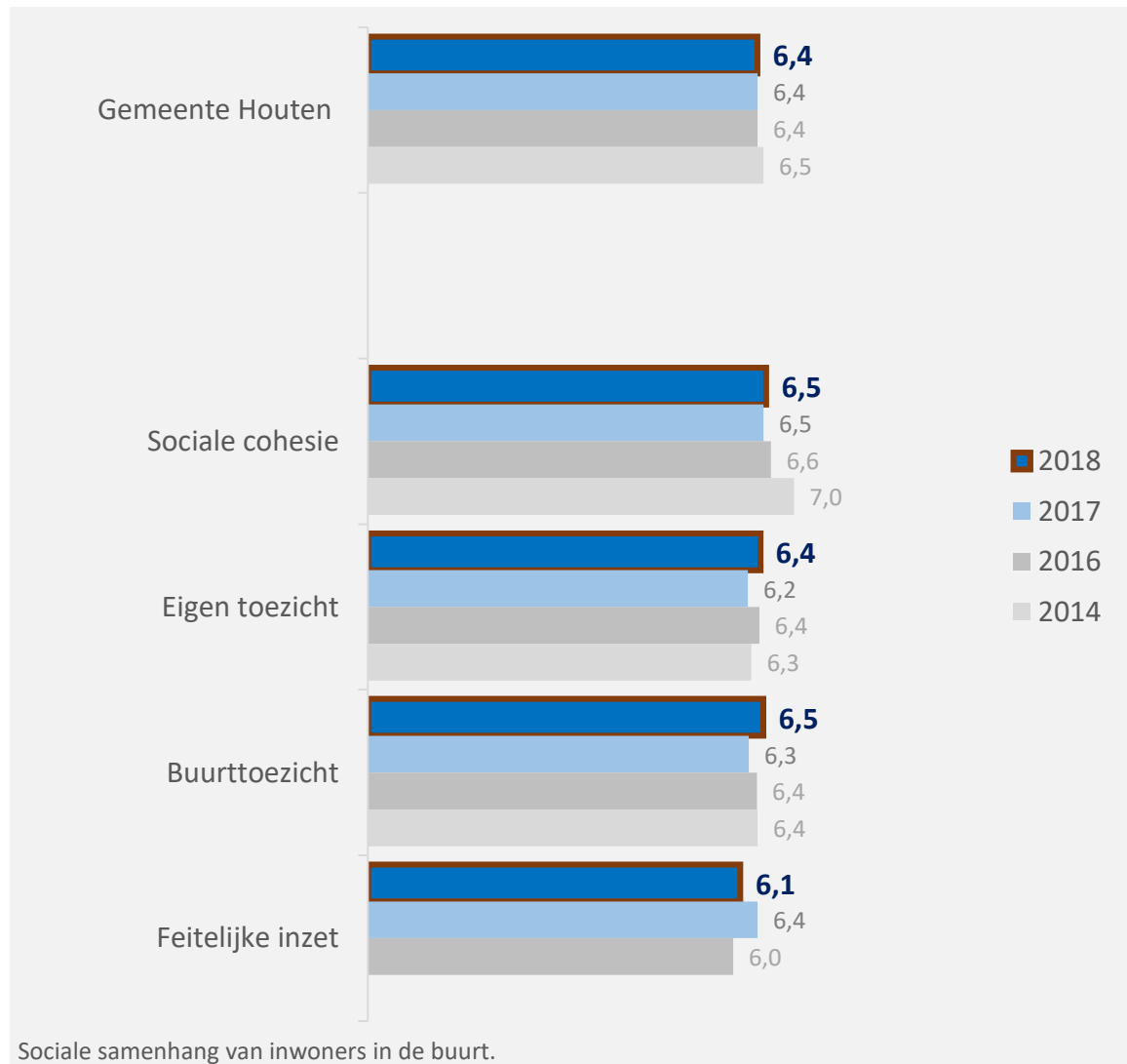

Circa 3% van de inwoners van Houten heeft aangegeven de afgelopen 12 maanden een schuld of betalingsachterstand te hebben gehad in het eigen sociale netwerk van familie en vrienden. Het aandeel respondenten dat heeft aangegeven een betalingsachterstand te hebben bij een financieringsinstelling, de leverancier van gas, elektriciteit of water of bij een andere instantie of bedrijf is iets lager (2%). Het overgrote merendeel (96%) van de Houtenaren heeft naar eigen zeggen bij niemand een schuld en/of betalingsachterstand. Als men wel een schuld of betalingsachterstand had is dat in meeste gevallen inmiddels opgelost, bij 1% speelt het nog steeds. De cijfers zijn nagenoeg gelijk aan die van 2017.

Het aandeel van de respondenten dat heeft aangegeven gebruik te maken of te hebben gemaakt van schuldhulpverlening is vrijwel nihil. Van alle respondenten hebben er zowel in 2017 als in 2018 maar enkele gebruik gemaakt van schuldhulpverlening.

Sociale samenhang in de buurt

Sociale samenhang van inwoners in de buurt.

De sociale samenhang in de buurt omschrijven we als de combinatie van samenhang in de buurt en bereidheid om zich voor de buurt in te zetten. Deze aspecten vormen een aanknopingspunt voor de ontwikkeling van buurten en zijn van belang voor het aanpakken en tegengaan van buurtverval. De score voor sociale samenhang in de buurt is samengesteld uit onderliggende scores:

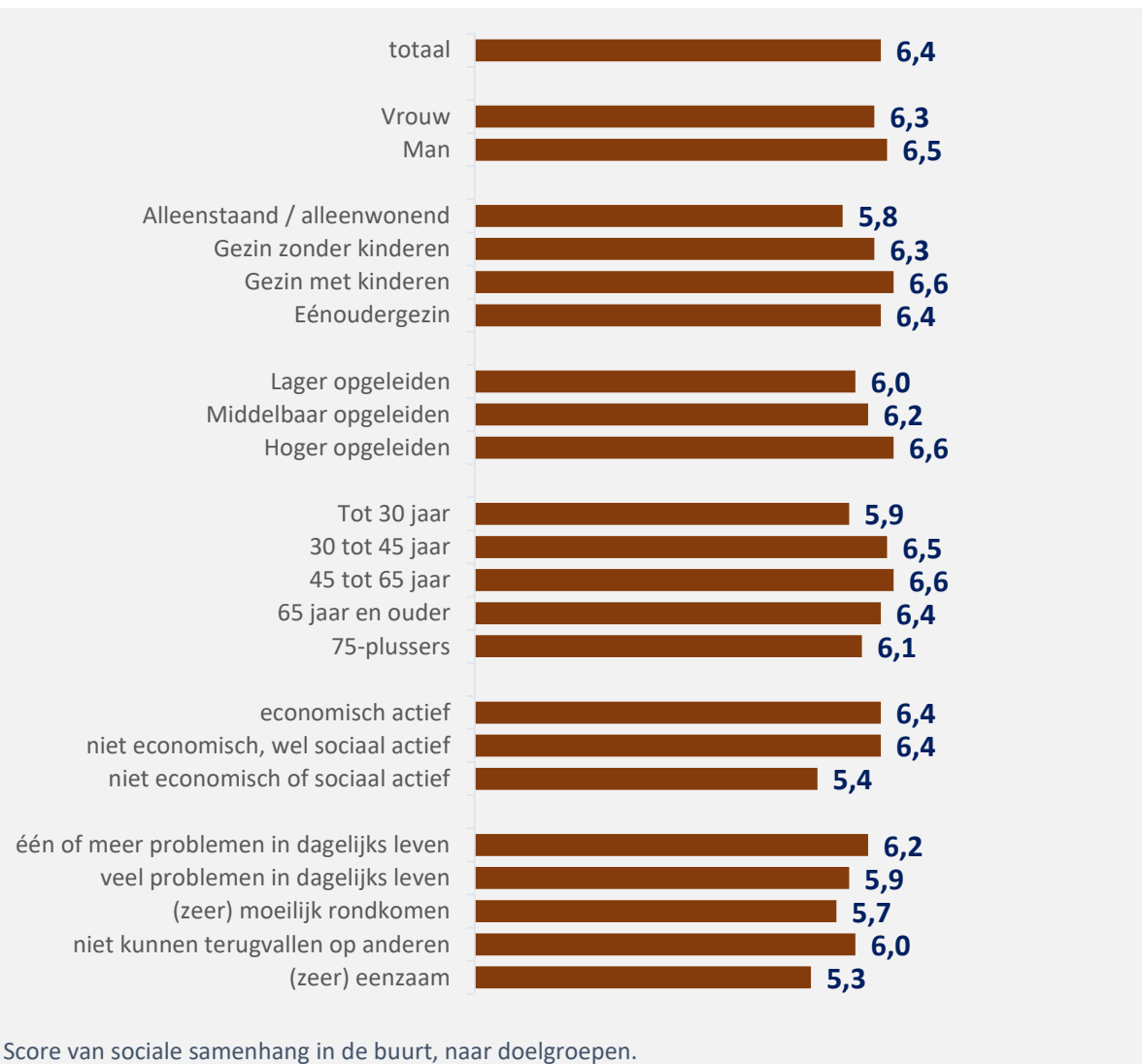
- Sociale cohesie: betrokkenheid bij de buurt en buurtcontacten
- Sociale controle (eigen toezicht en buurttoezicht): hoe reageren inwoners zelf op voorvallen in de buurt en wat verwachten zij van buurtgenoten
- Feitelijke inzet: inzet voor de buurt het afgelopen jaar en in de toekomst

De gemiddelde score voor sociale samenhang in de buurt is stabiel (6,4). Ook op de onderliggende scores zijn de verschillen met voorgaande metingen heel beperkt.

De score voor feitelijke inzet voor de buurt is iets lager dan in 2017 en ongeveer gelijk aan 2016. In 2014 ontbrak een vraagitem waaruit (sindsdien) de feitelijke inzet voor de buurt kon worden opgemaakt. Deze deel-score kan voor 2014 dan ook niet worden berekend. Om voor 2014 tot een vergelijkbare totaalscore voor sociale samenhang in de buurt te kunnen komen is deze anders berekend, gebaseerd op drie van de vier deelscores.

De sociale samenhang in de buurt houdt verband met zelfredzaamheid: In buurten met een grote sociale samenhang is de zelfredzaamheid in het algemeen groter.

Sociale samenhang in de buurt

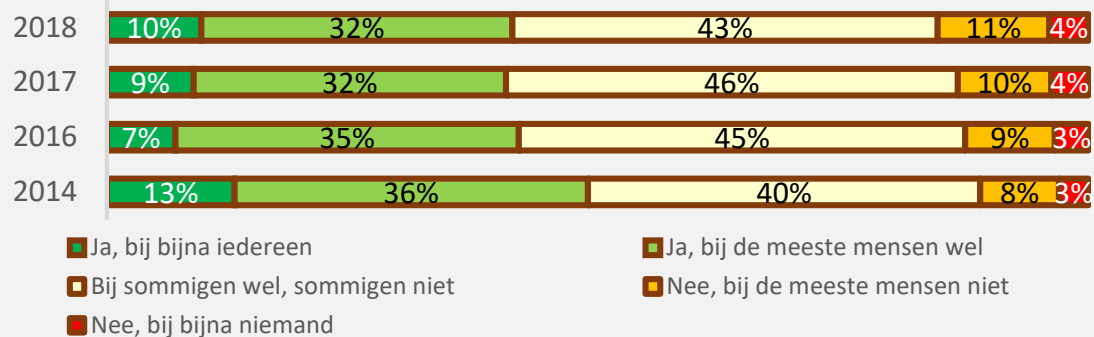

De score voor sociale samenhang in de buurt varieert enigszins naar doelgroep. Bij alleenstaanden (5,8), jongeren tot 30 jaar (5,9), 75-plussers (6,1) en lager opgeleiden (6,0) ligt de score onder het gemiddelde van 6,4. Daarnaast hebben mensen die noch economisch noch sociaal actief zijn (5,4), mensen die niemand hebben om op terug te vallen (6,0), mensen die moeilijk kunnen rondkomen (5,7) en mensen die één of meer problemen ervaren in het dagelijks leven (5,9-6,2) een lagere score. Voor de mensen in deze doelgroepen wordt de wereld kleiner en het aantal sociale contacten minder. Net als bij de vorige metingen is de score voor sociale samenhang in de buurt het grootst bij Houtenaren met een gezin met kinderen, inwoners tussen 30 en 65 jaar, werkenden en hoger opgeleiden.

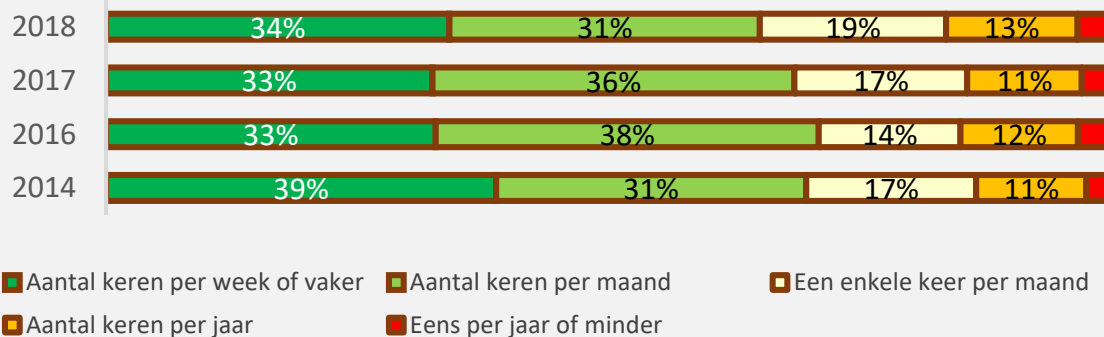
Jongeren tot 30 jaar scoren op alle onderdelen lager dan gemiddeld, maar blijven vooral achter als het gaat om sociale cohesie en inzet voor de buurt. Bij de 65-plussers scoort vooral de sociale cohesie hoger dan gemiddeld. Kijkend naar het opleidingsniveau zit het grootste verschil bij de inzet voor de buurt. Hoger opgeleiden scoren hier aanzienlijk hoger op (6,5) dan lager (5,5) en middelbaar (5,6) opgeleiden. De scores voor sociale cohesie en toezicht in de buurt variëren veel minder. De respondenten uit huishoudens met kinderen laten ook op alle aspecten van de sociale samenhang in de buurt een bovengemiddelde score zien, terwijl alleenstaanden/alleenwonenden juist overall lager dan gemiddeld scoren. Wat betreft de inzet voor de buurt blijven ook stellen zonder kinderen (5,9) achter bij het gemiddelde. Mensen die niemand hebben om op terug te vallen en mensen met meerdere problemen in het dagelijks leven laten op de meeste punten een iets lagere score zien dan gemiddeld, maar het verschil met het gemiddelde is niet groot.

Score van sociale samenhang in de buurt, naar doelgroepen.

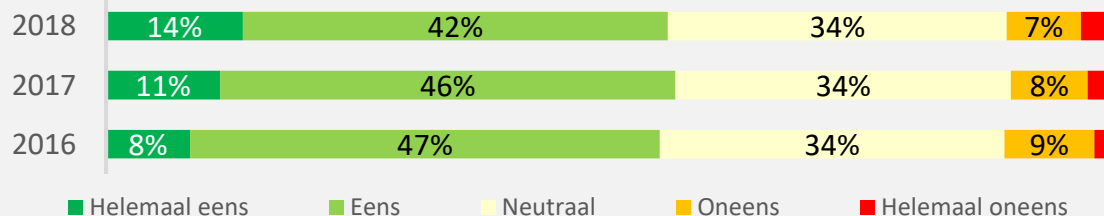
Sociale cohesie

Mate waarin inwoners zich betrokken voelen met mensen in de buurt.

Frequentie van praatjes maken met buurtgenoten.

Mate waarin men vindt dat buurtbewoners voor elkaar klaar staan, n=653

De score voor sociale cohesie is onder meer gebaseerd op vragen over de mate van betrokkenheid bij de buurt en contacten met buurtbewoners.

Vier op de tien Houtenaren voelen zich betrokken bij de meeste tot (bijna) alle buurtbewoners. Voor 15% is de betrokkenheid bij buurtbewoners er niet of nauwelijks. Dat percentage lijkt iets op te lopen.

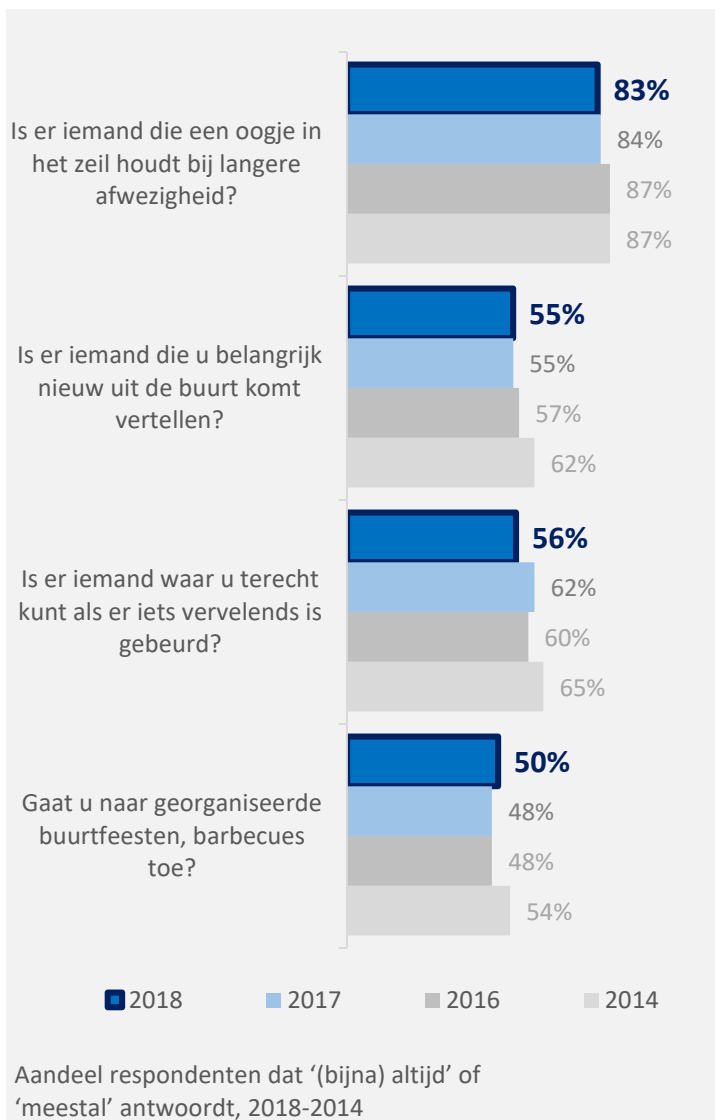
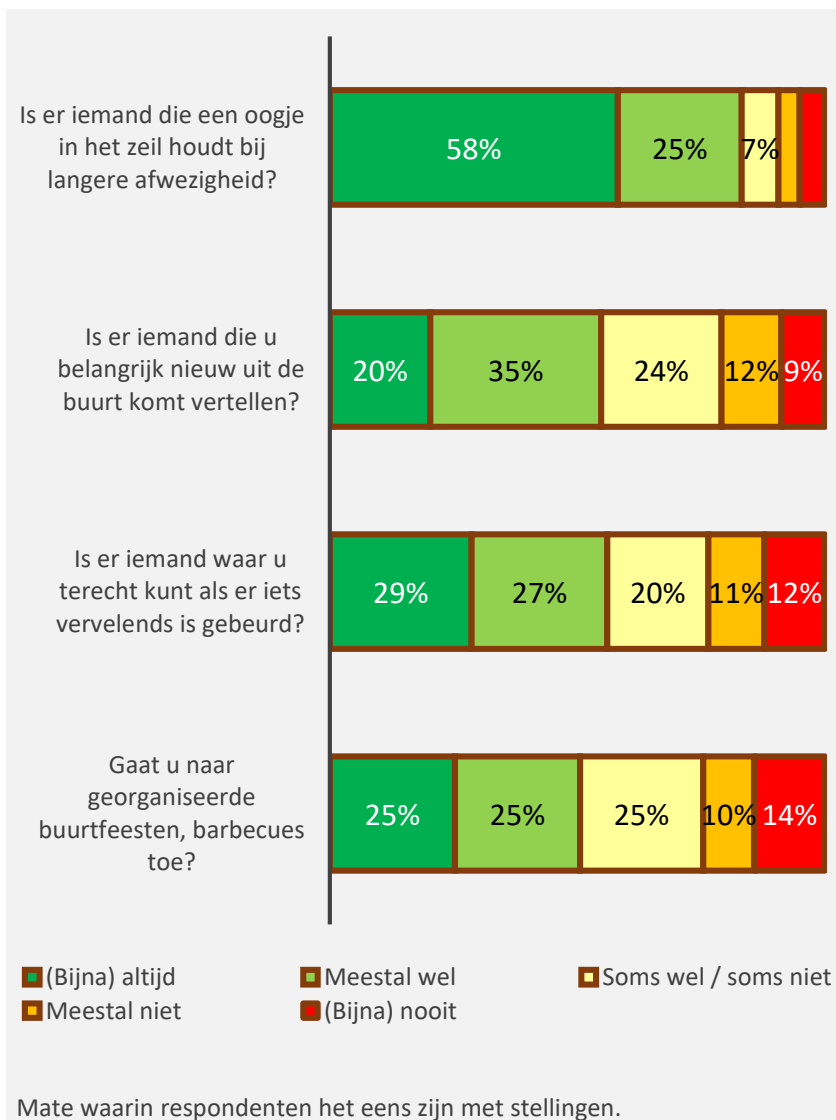
De frequentie waarmee buurtbewoners zomaar een praatje maken met elkaar zegt ook iets over de onderlinge verbondenheid. De laatste cijfers laten zien dat één op de drie inwoners zeker wekelijks een praatje maakt en nog eens één op de drie een paar keer per maand. Ongeveer 16% spreekt de buren niet vaker dan enkele keren per jaar. De frequentie waarmee buren met elkaar een praatje maken lijkt iets af te nemen.

Ruim de helft van de inwoners is van mening dat de buurtbewoners in het algemeen voor elkaar klaar staan, circa 10% vindt dat dit niet het geval is.

Tussen deze variabelen zit een significante relatie: inwoners die zich bij de meeste of alle buurtbewoners betrokken voelen maken veel vaker een praatje met de buren en vinden ook eerder dat buurtbewoners voor elkaar klaar staan.

Sociale cohesie

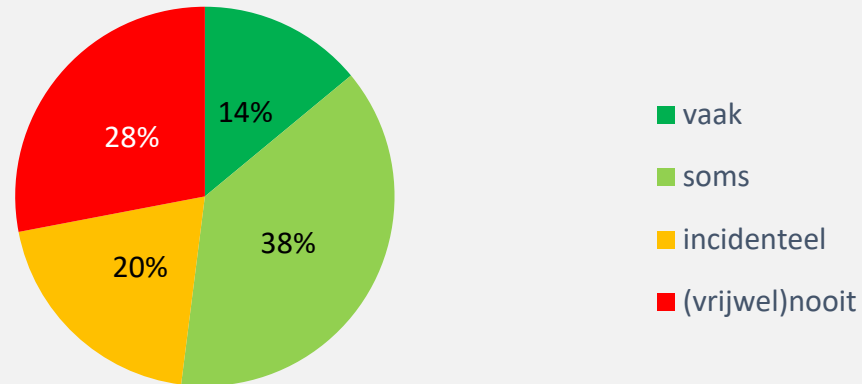
Voor de meeste inwoners (83%) is er (meestal) wel een buurtbewoner die een oogje in het zeil houdt als ze op vakantie zijn, maar dit aandeel neemt geleidelijk aan wel iets af.

Dat geldt ook voor het percentage mensen dat op de hoogte wordt gebracht als er iets belangrijks gebeurt in de buurt (55%) en ook voor het aandeel inwoners dat bij iemand uit de buurt terecht kan als hen iets vervelends is overkomen (56%).

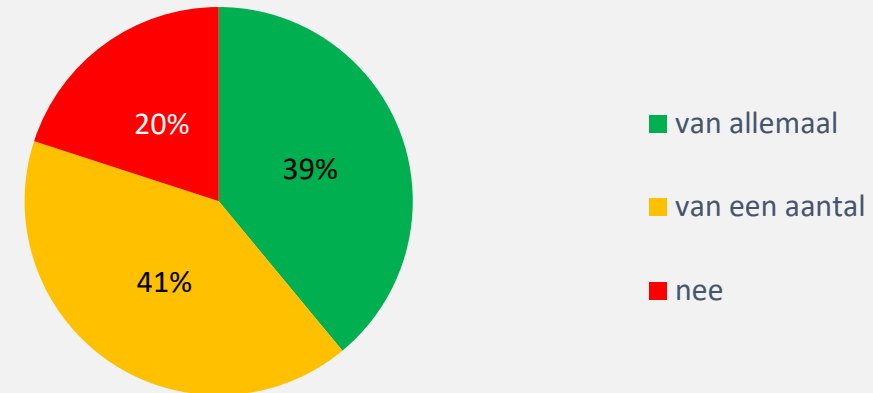
Als er een activiteit in de buurt georganiseerd wordt gaat de helft van de bewoners hier meestal wel of bijna altijd naar toe, een kwart komt hier (vrijwel) nooit.

Sociale cohesie

Mate waarin respondenten wel eens burens op de koffie of op de borrel hebben.

Mate waarin respondenten telefoonnummers van naaste burens hebben.

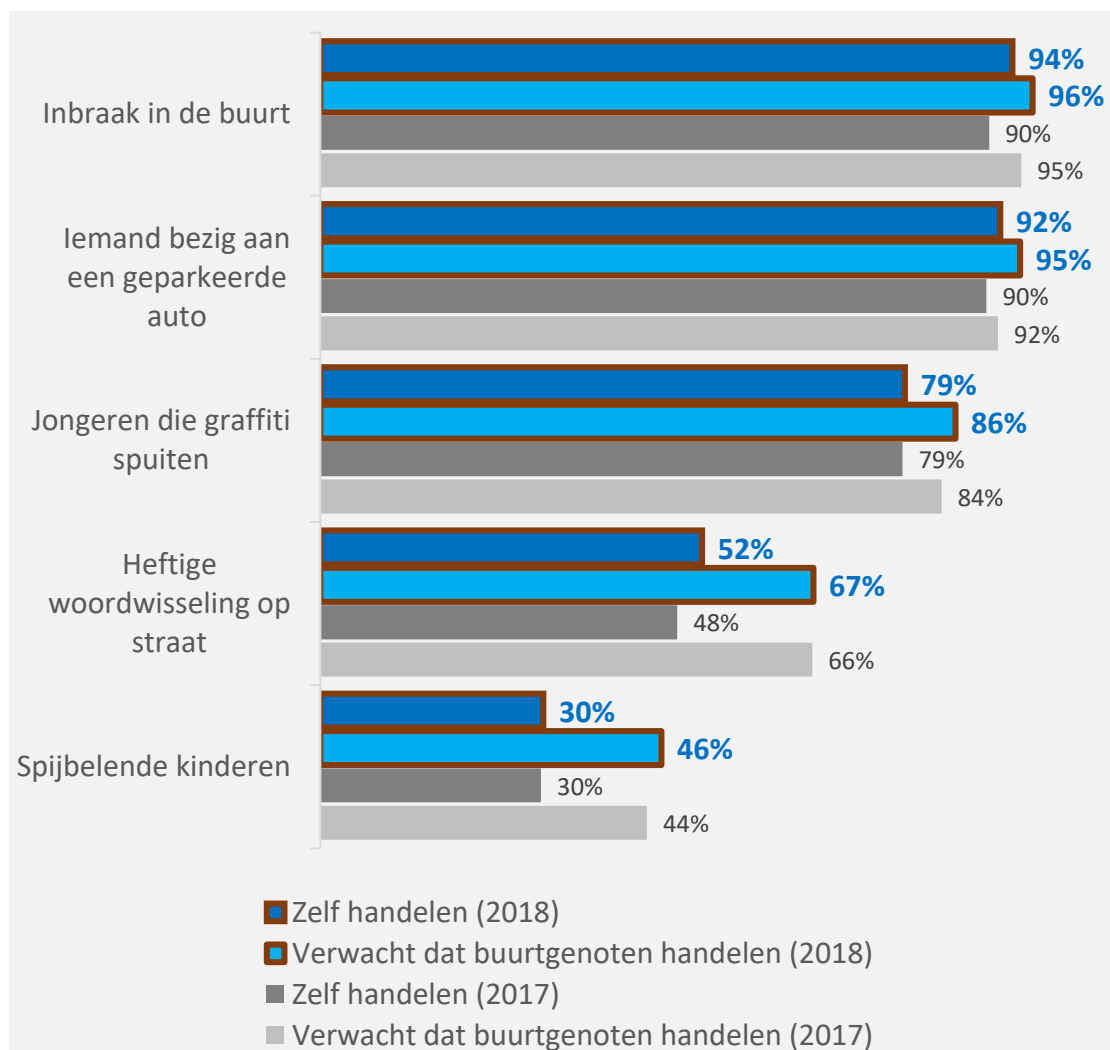
Dit jaar zijn twee nieuwe vragen gesteld om meer zicht te krijgen op de relatie met de directe burens.

Op de vraag "krijgt u wel eens burens op de koffie, op de borrel of bijvoorbeeld op een verjaardag?" zijn de antwoorden divers. Ongeveer de helft heeft zo'n relatie met de burens (52%) in meer of mindere mate, één op de zeven (14%) krijgt zelfs vaak de burens hiervoor in huis. Ruim een kwart van de inwoners krijgt nooit één van de burens op de koffie of de borrel en een vijfde incidenteel. Het merendeel (80%) van de Houtenaren heeft van alle (39%) of van een aantal (41%) directe burens het telefoonnummer, één op de vijf heeft geen telefoonnummers van de burens.

Er is een significant verband tussen de betrokkenheid bij buurtbewoners en deze vragen. Inwoners die zich bij de meeste of alle buurtbewoners betrokken voelen hebben veel vaker een koffiebezoekje met de burens en beschikken vaker over telefoonnummers. Jongeren tot 30 jaar en alleenstaanden/alleenwonenden hebben minder contact met de burens op deze punten. Dat geldt ook voor mensen die niemand hebben om op terug te vallen. Het opleidingsniveau is niet onderscheidend. Wel is er een duidelijk positief verband tussen de frequentie van koffiebezoek en het hebben van telefoonnummers. Een negatief verband doet zich voor met de mate van eenzaamheid en in mindere mate de mate van zelfredzaamheid.

Toezicht in de buurt

Mate waarin inwoners zelf handelen en denken dat buurtbewoners zullen handelen bij deze voorvallen in de buurt, n=531-690

Aan de respondenten zijn enkele voorvallen voorgelegd met de vraag hoe men hierop zou reageren als deze zouden voorkomen in de buurt en ook hoe men denkt dat (andere) buurtbewoners reageren.

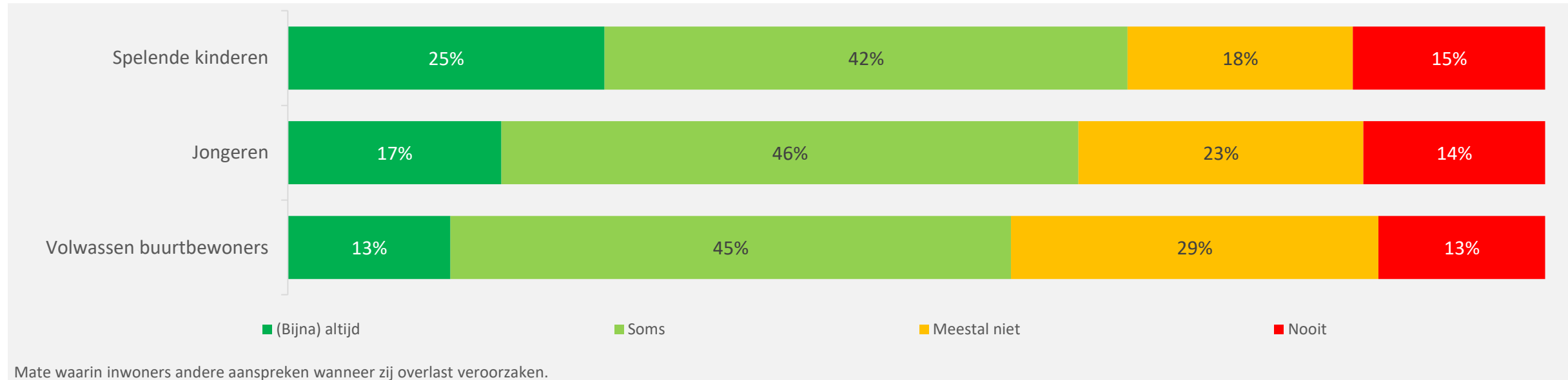
De reacties van bewoners op voorvallen in de buurt zijn het sterkst als het om materiële zaken gaat en dan met name om eigendommen van bewoners. Zo geven meer dan negen op de tien inwoners aan dat men (waarschijnlijk) zelf reageert als men merkt dat er in de buurt wordt ingebroken (94%) of als iemand bezig is aan een geparkeerde auto (92%). Ook verwacht men vaak dat andere buurtbewoners iets doen (resp. 96% en 95%). De percentages zijn nog een fractie hoger dan in 2017. Als men ziet dat jongeren graffiti aan het spuiten zijn, reageren vier op de vijf inwoners hierop (79% doet zelf iets, 86% verwacht dat de buurtbewoners iets doen). De verschillen met de vorige meting zijn klein.

Als men een heftige woordenwisseling ziet op straat of als men spijbelende kinderen buiten ziet, dan reageert men minder vaak (respectievelijk 52% en 30% doet (waarschijnlijk) zelf iets). Wel verwacht men dan vaker dat bij deze voorvallen andere buurtbewoners zullen reageren (resp. 67% en 46%). Ook op deze punten zijn de verschillen met de vorige meting minimaal.

De groep respondenten die aangeeft dat ze niet weten of zij zelf iets zouden doen (uiteenlopend van 2% bij inbraak tot 16% bij spijbelende kinderen) of dat anderen iets doen (uiteenlopend van 7% bij inbraak tot 24% bij spijbelende kinderen) is buiten beschouwing gelaten.

Aanspreken van buurtgenoten

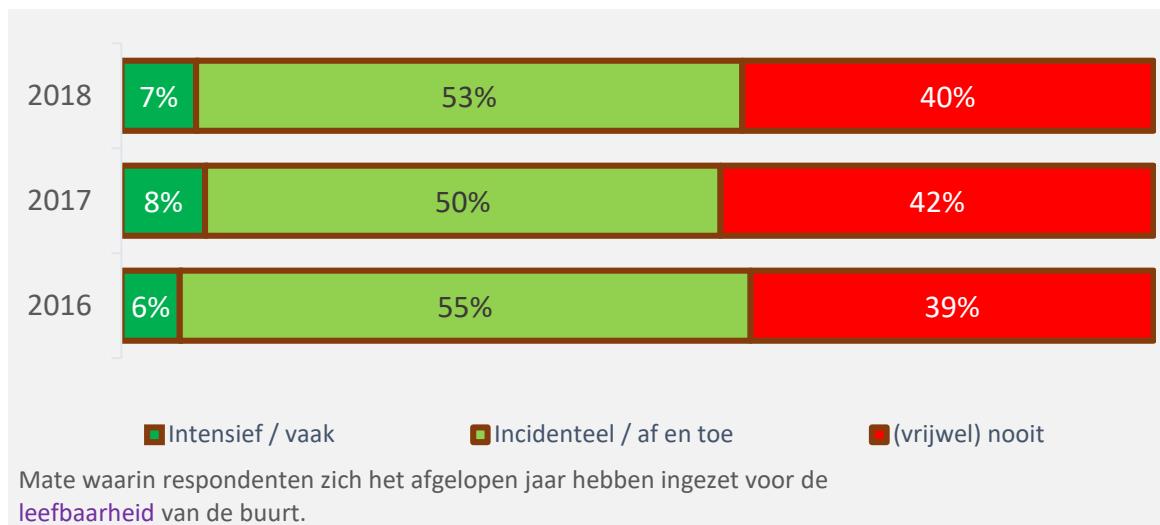

De meeste Houtenaren spreken kinderen, jongeren of buurtbewoners wel aan als ze overlast veroorzaken. Kinderen worden gemakkelijker aangesproken (67% (bijna) altijd of soms) dan jongeren (63%) of volwassenen (58%). De cijfers zijn wat lager dan bij de vorige metingen (in 2017: resp. 70%, 64% en 60% en in 2016: resp. 70%, 68% en 62%). Vooral het aanspreken van jongeren en volwassenen als ze overlast veroorzaken daalt. Eén op de zeven inwoners spreekt nooit anderen aan op hun gedrag, ook niet als ze overlast veroorzaken.

Veel respondenten (40-44%) geven overigens aan niet te weten of zij anderen aan zouden spreken als zij overlast veroorzaken of ze hebben het niet willen aangeven; zij zijn buiten beschouwing gelaten.

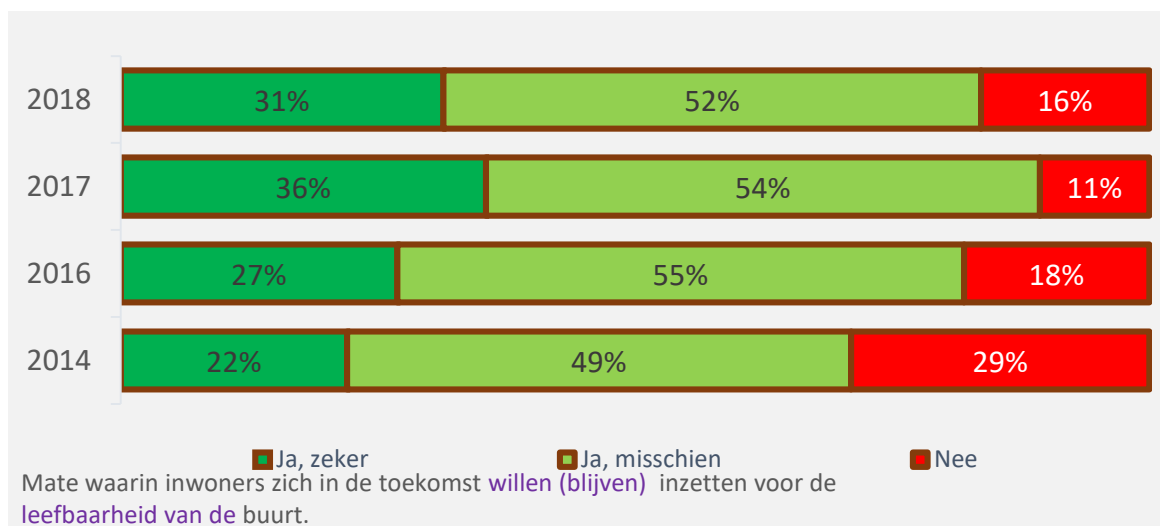

Inzet voor de buurt

Zes op de tien Houtenaren hebben zich ingezet voor de leefbaarheid van de buurt, waarvan het merendeel (53%) incidenteel en een beperkte groep (7%) intensief. De laatste jaren verandert er weinig in dit beeld.

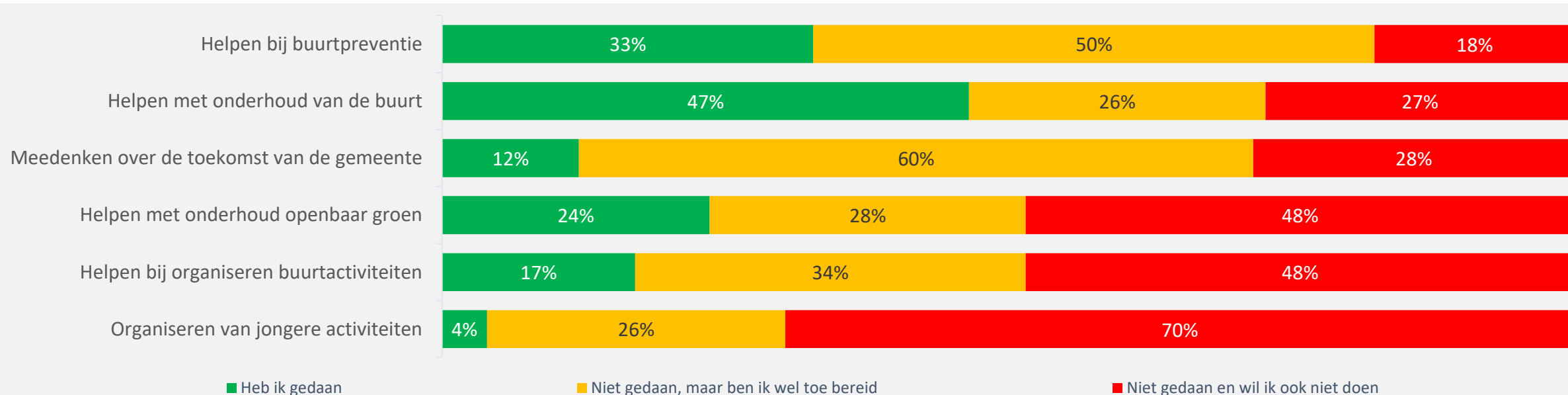
Als vervolgens wordt gevraagd of men in de nabije toekomst bereid is om een actieve bijdrage te leveren aan de leefbaarheid in de buurt, dan geeft één op de drie inwoners (31%) aan hier zeker voor in te zijn. Nog eens ruim de helft (52%) wil zich misschien inzetten. Het totale potentieel is groot (84%) en dat was de laatste jaren niet anders.

Houtenaren die zich betrokken voelen bij de buurtbewoners zetten zich significant meer in voor de (leefbaarheid in de) buurt en zijn ook meer bereid om dat in de toekomst te doen. Daarnaast is er een significant verband tussen de inzet voor de buurt en leeftijd (met name de jongeren blijven achter) en enigszins naar opleidingsniveau (hoger opgeleiden zetten zich iets meer in voor de buurt en zijn hier meer toe bereid).

Inzet voor de buurt

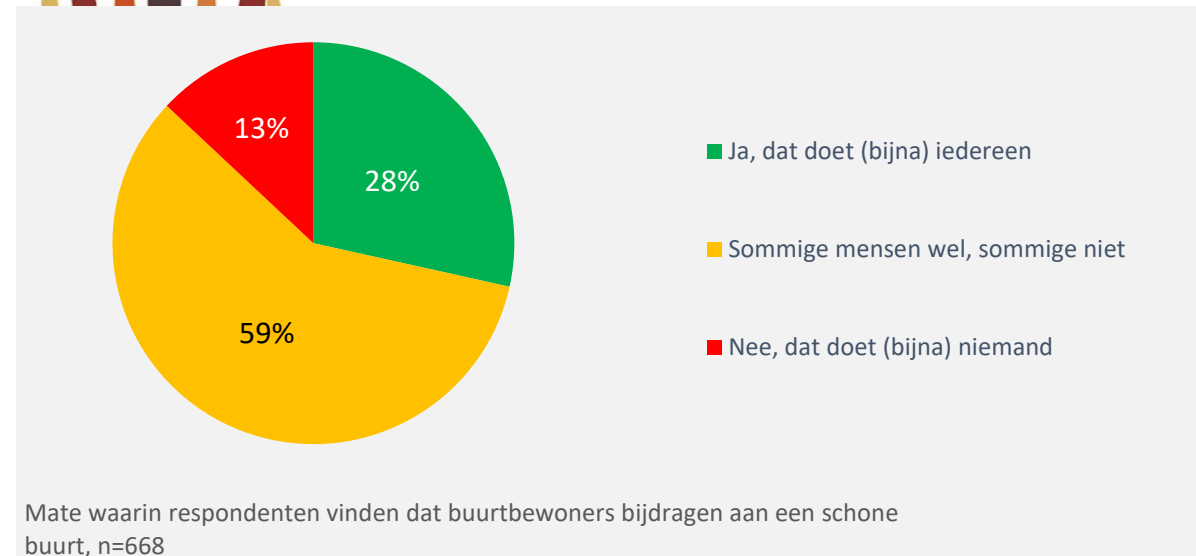
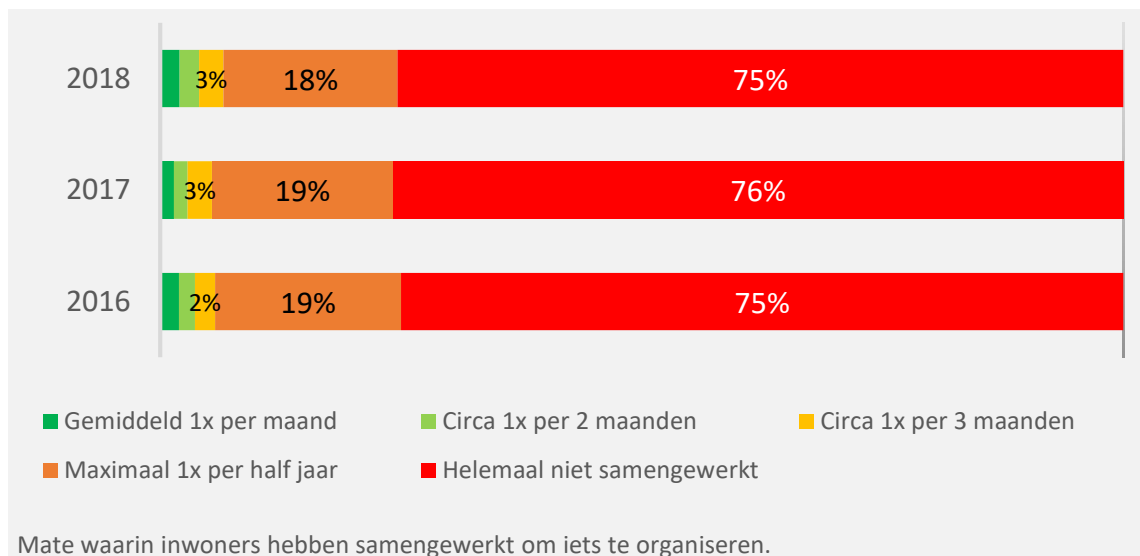

Manieren waarop men zich inzet of wil inzetten voor de buurt, n=567-636

Als dan wordt ingezoomd op concrete acties voor de leefbaarheid in de buurt die men heeft gedaan of zou willen doen, blijkt dat een bijdrage aan buurtpreventie, mee helpen aan het onderhoud van de buurt en mee denken met de gemeente over de toekomst van de buurt het meest aanslaan bij de inwoners. Bijna de helft van de inwoners helpt al mee met het onderhoud van de buurt en een derde is betrokken bij buurtpreventie. Vooral voor de buurtpreventie en het meedenken met de gemeente is het potentieel (nog niet gedaan maar wel bereid toe) groot. Voor het onderhoud van het groen en het organiseren van buurtactiviteiten is de belangstelling minder groot, maar nog altijd is ongeveer de helft van de inwoners wel bereid om hier iets mee te doen. De minste interesse is er voor het organiseren van activiteiten voor jongeren, maar dit is ook niet voor alle inwoners relevant. Op hoofdlijnen spoot dit beeld met dat van de afgelopen jaren.

De respondenten die (nog) niet weten of zij iets willen doen (9% tot 19%), zijn bij bovenstaande cijfers buiten beschouwing gelaten.

Samenwerking met buurtbewoners

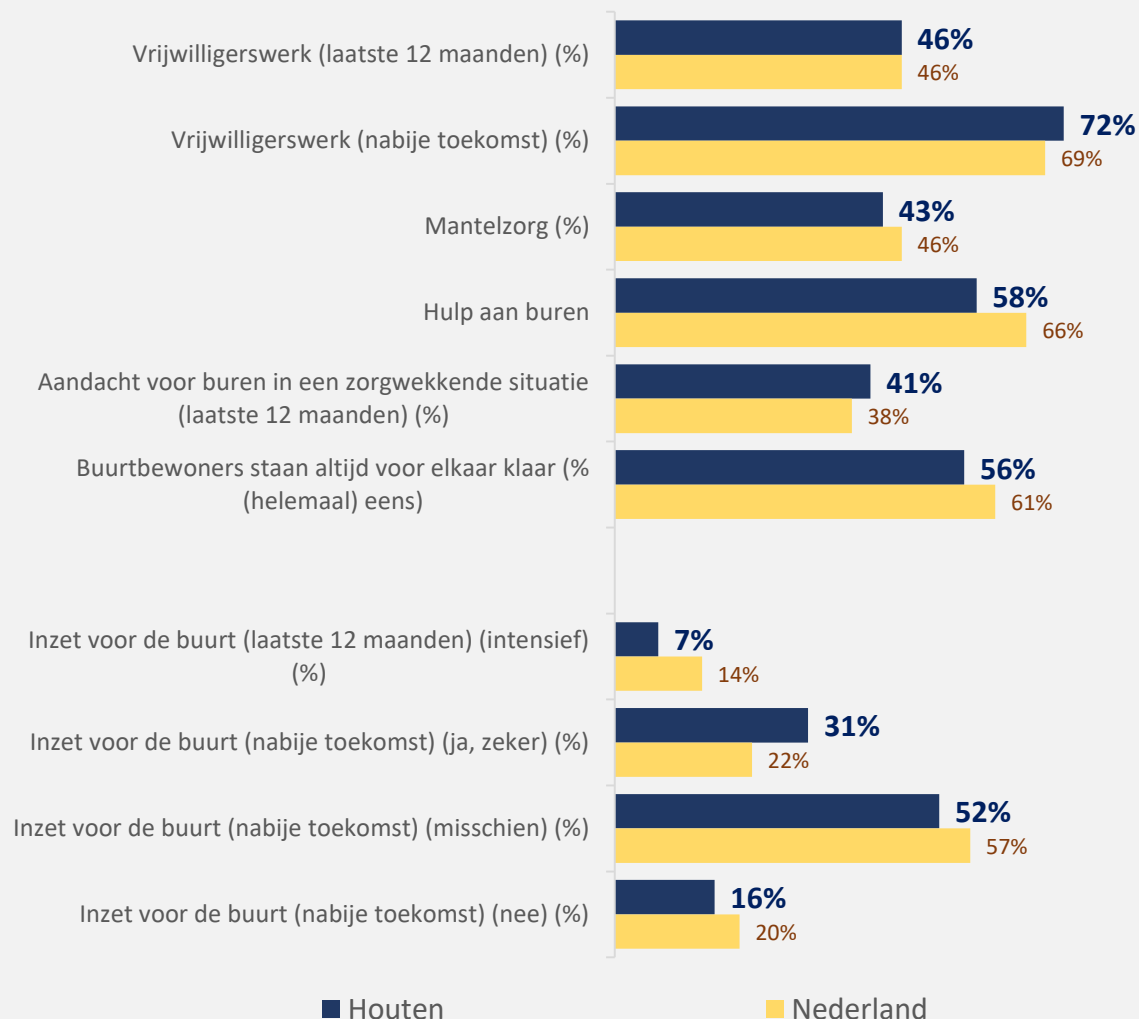

Aansluitend op de vragen over de inzet voor de buurt is apart en direct gevraagd of inwoners het afgelopen jaar samen met buurtbewoners iets hebben ondernomen zoals bijvoorbeeld een feest organiseren of een buurtkrantje maken. Een kwart van de Houtenaren heeft op deze vraag bevestigend geantwoord, maar in de meeste gevallen (18%) was er hiervoor maar sporadisch contact (maximaal 1 keer per half jaar bij elkaar geweest). In 7% van de gevallen was er frequenter contact.

Ook is specifiek gevraagd of de buurtbewoners in de ogen van de respondenten een bijdrage leveren aan een schone en nette buurt. Meestal dragen sommige buurtbewoners hier wel aan bij en anderen niet. Een kwart van de respondenten geeft aan dat (vrijwel) alle buurtbewoners hieraan bijdragen. Ook hierin is de afgelopen jaren nauwelijks iets veranderd.

Houten vergeleken: sociale inzet

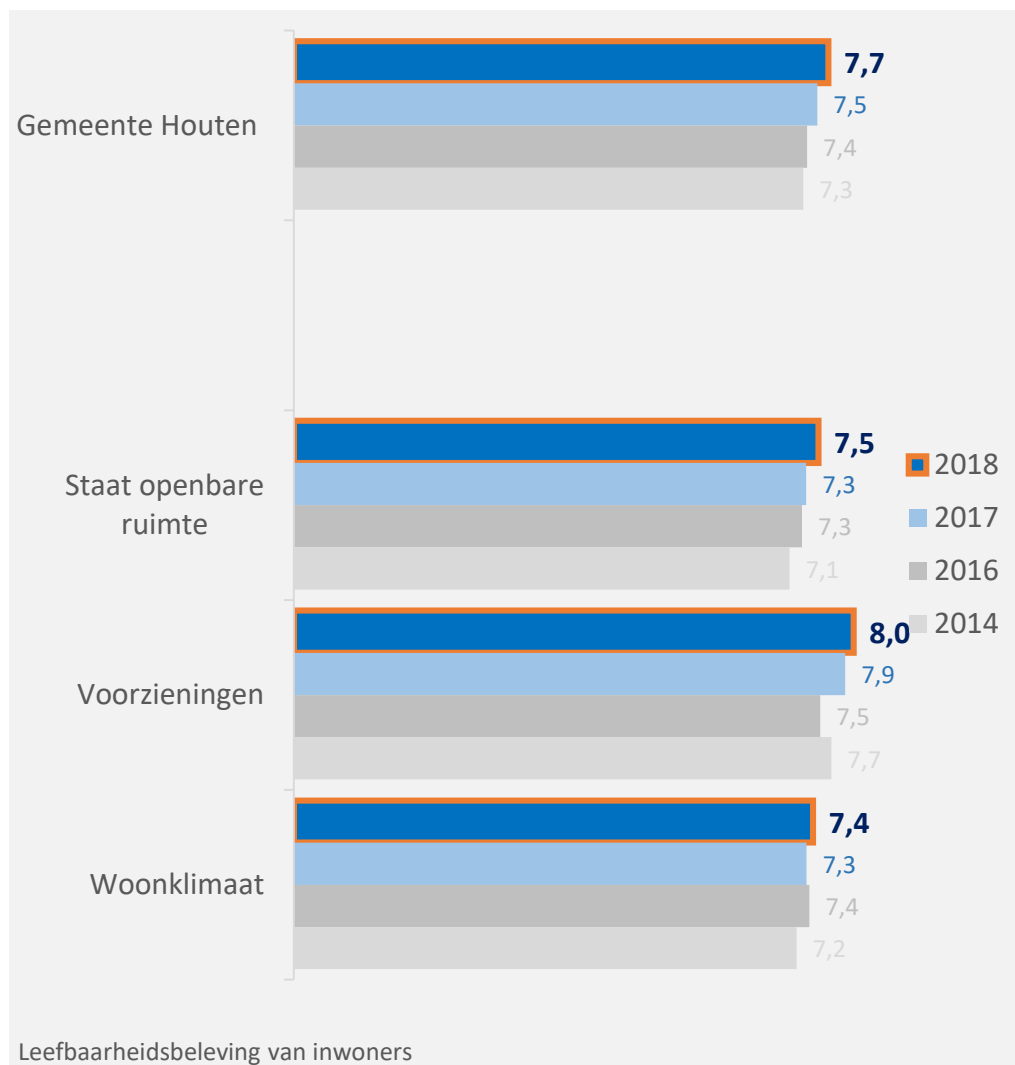

Positie van Houten te midden van andere gemeenten

De benchmarkcijfers van VNG Realisatie (Waar staat je gemeente?) laten zien hoe Houten het op een aantal ijkpunten doet ten opzichte van andere gemeenten. De cijfers van Houten worden in deze rapportage vergeleken met het gemiddelde van Nederland van 2018. De benchmarkcijfers zijn eind 2018 geraadpleegd. De landelijke cijfers veranderen wanneer nieuwe gegevens worden toegevoegd.

Als we kijken naar de positie van Houten ten opzichte van Nederland op het gebied van sociale inzet zijn de verschillen niet zo groot. Het percentage vrijwilligers en potentiële vrijwilligers ligt in Houten rond het landelijk gemiddelde. Het percentage mantelzorgers is een fractie lager dan gemiddeld. Aandacht voor de burens komt in Houten meer voor dan gemiddeld, maar wat betreft hulp aan de burens juist minder dan gemiddeld in Nederland. Ook op de vraag of buurtbewoners altijd voor elkaar klaar staan reageren Houtenaren iets terughoudender dan in Nederland.

In Houten hebben minder mensen (7%) dan gemiddeld in Nederland (14%) zich het afgelopen jaar intensief ingezet voor de leefbaarheid in de buurt. Wel zijn in Houten meer mensen bereid zich zeker in de toekomst in te zetten voor de buurt (31%) dan in Nederland (22%). Het aandeel inwoners dat zich niet wil inzetten is juist iets lager (16%) dan gemiddeld (20-22%).

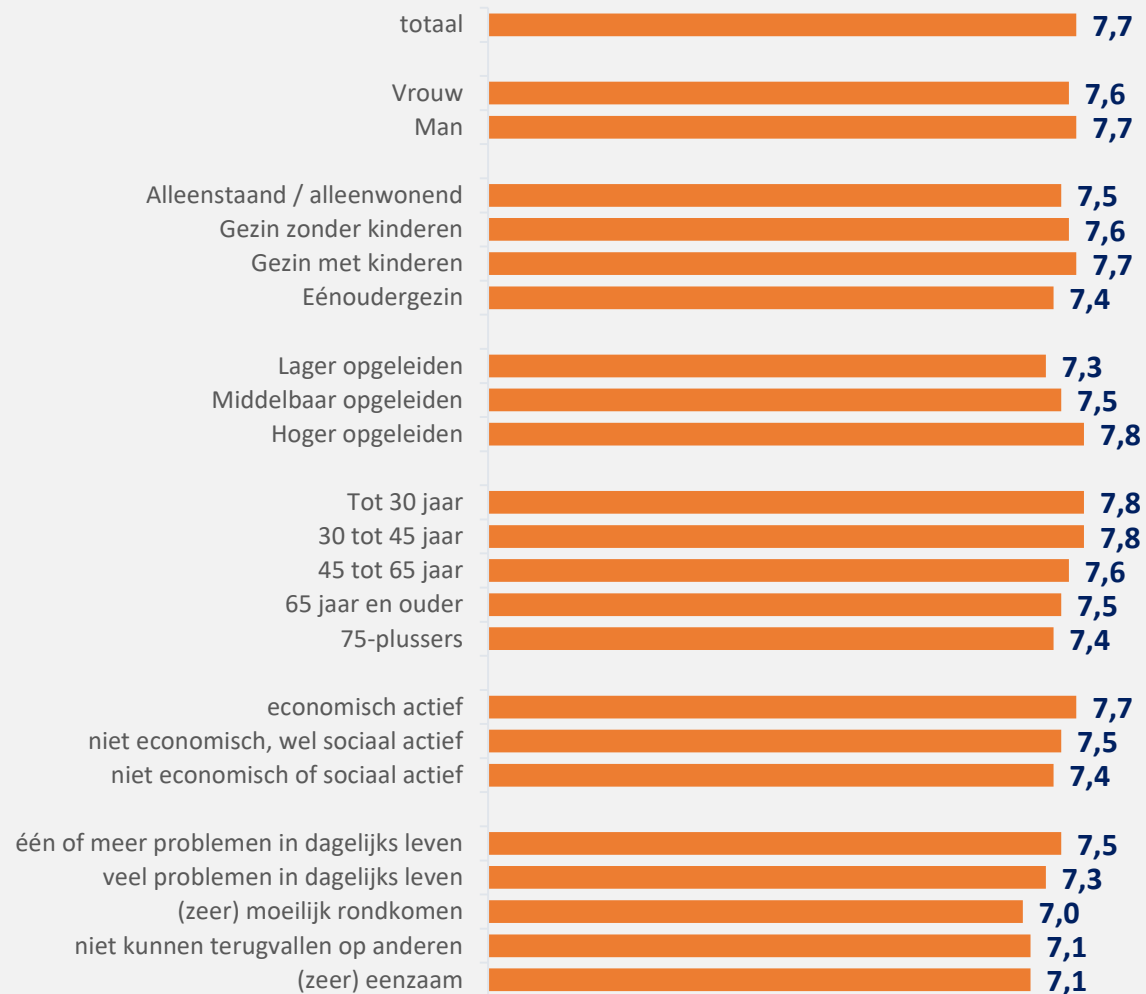

Leefbaarheid heeft betrekking op het oordeel over het wonen in de buurt, in termen van fijn leven en prettig wonen. Het gaat dan vooral om de *beleving* van de leef- en woonomgeving, inclusief de nabijheid van relevante voorzieningen:

- de staat van de openbare ruimte: onderhoud van de openbare ruimte (weinig kapot, schone buurt, etc.)
- voorzieningen: de aanwezigheid of nabijheid van basisvoorzieningen (winkels, zorgvoorzieningen, etc.)
- woonklimaat: beleving van de woonomgeving (leefbaarheid, woonplezier, etc.). Hiervoor zijn rapportcijfers gevraagd.

De score voor de beleving van de leefbaarheid in de buurt (7,7) neemt geleidelijk aan toe. Dat betekent dat de leefbaarheid in de ogen van de bewoners verbetert. De verbetering zit vooral in de beoordeling van de staat van de openbare ruimte en de voorzieningen. Op beide onderdelen zijn de scores hoger dan in de voorgaande jaren. Het cijfer voor het woonklimaat blijft met name de laatste jaren ongeveer hetzelfde.

Score van leefbaarheid, naar doelgroepen.

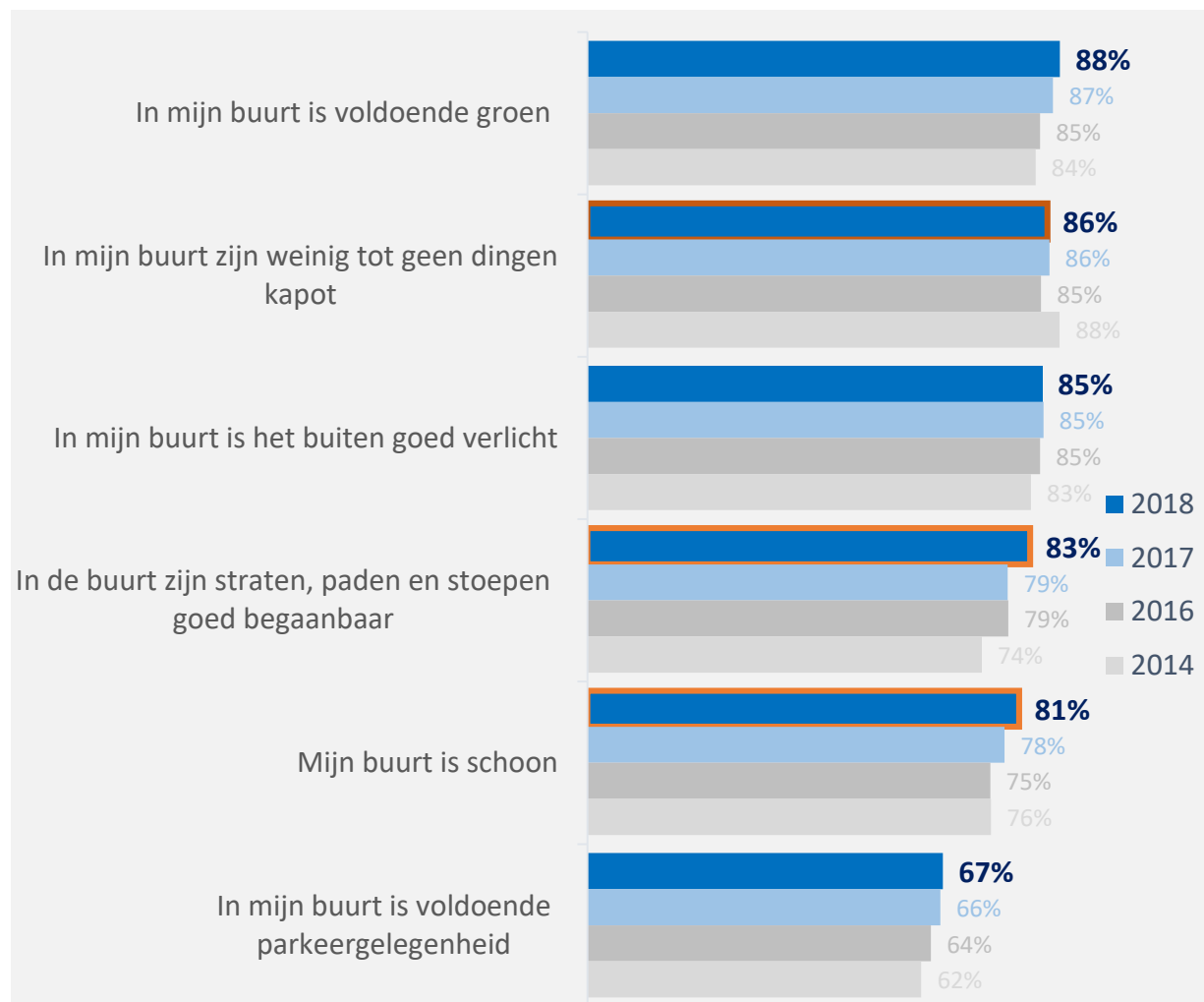
De score voor de beleving van de leefbaarheid in de buurt varieert beperkt als wordt ingezoomd op de doelgroepen. Het gaat veelal om nuanceverschillen, bijvoorbeeld naar opleidingsniveau. Ook mensen die eenzaam zijn, op niemand kunnen terugvallen en/of moeilijk kunnen rondkomen scoren iets lager dan gemiddeld als het gaat om de leefbaarheidsbeleving.

De score voor leefbaarheidsbeleving verschilt ook enigszins tussen mensen die zich bij (vrijwel) alle (7,9) of de meeste (7,7) buurtbewoners betrokken voelen en mensen die zich bij (bijna) niemand betrokken voelen (7,3). De inzet voor de buurt heeft geen effect op de leefbaarheidsbeleving.

Staat van de openbare ruimte

Beoordeling van de inrichting en het onderhoud van de openbare ruimte.

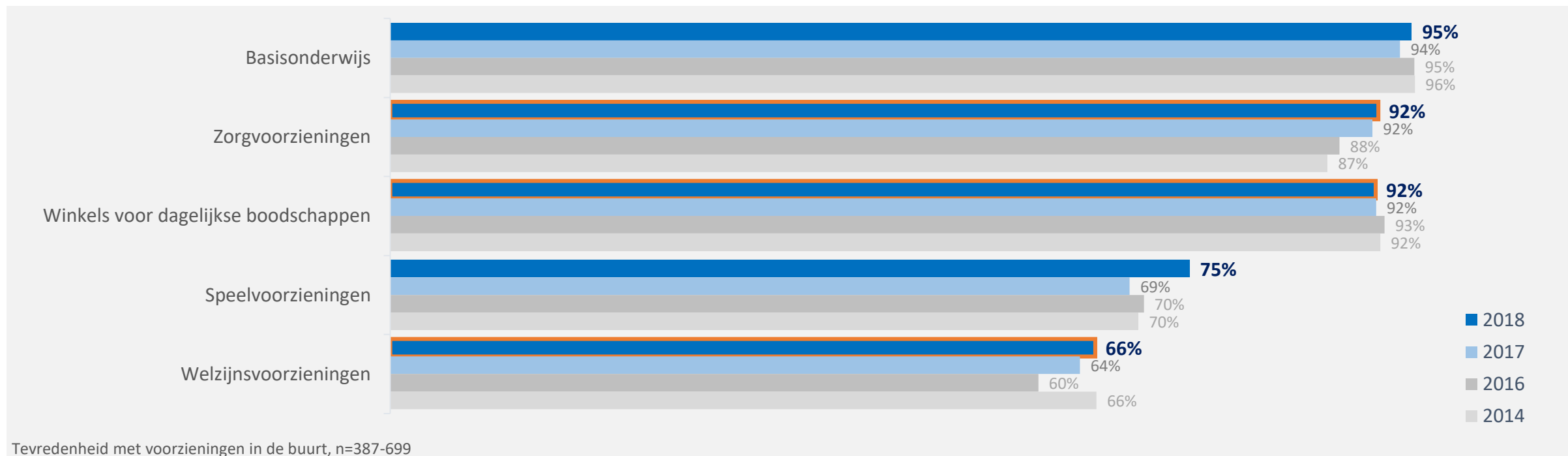
De inwoners is gevraagd een aantal uitspraken te beoordelen over de staat van de openbare ruimte. Hieruit blijkt dat tussen 80% en 90% van de Houtenaren (heel) tevreden zijn over het onderhoud en schoon houden van hun buurt. Zo vindt bijna 90% dat er voldoende groen is in de buurt, dat het goed verlicht is in de buurt en dat er weinig kapot is. Ruim 80% beoordeelt de buurt als schoon.

De cijfers zijn over het algemeen hoger dan in voorgaande jaren. Hierdoor gaat ook de score voor de staat van de openbare ruimte omhoog.

De hoeveelheid parkeerruimte scoort iets minder, maar nog altijd voldoende (67% (heel) tevreden) en ook hier is sprake van een verbetering.

Voorzieningen in het sociale domein

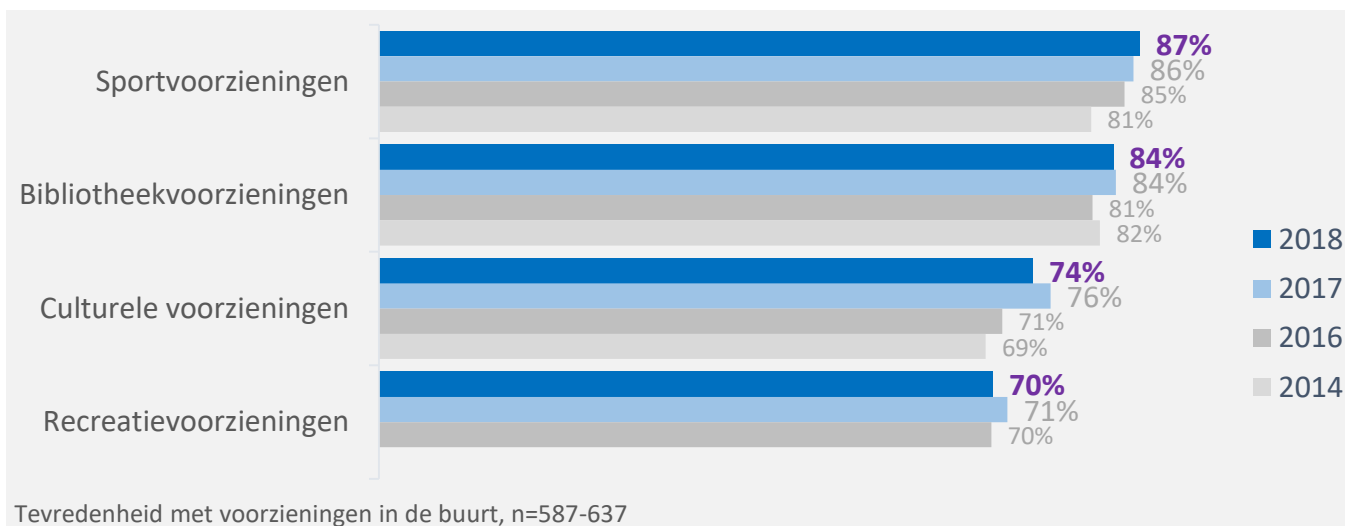

De iets hogere score voor de basisvoorzieningen in de laatste jaren is het gevolg van een positievere waardering voor de zorg- en welzijnsvoorzieningen. Over de zorgvoorzieningen is meer dan 90% (zeer) tevreden. Dit betekent een toename ten opzichte van 2014. De tevredenheid over de nabijheid van het basisonderwijs en de winkels voor dagelijkse boodschappen ligt ook boven de 90% en is over de jaren vrij constant. Over de speelvoorzieningen voor kinderen tot 12 jaar is driekwart van de inwoners waarvoor dit van toepassing is (zeer) tevreden. Dat is meer dan bij de vorige metingen (circa 70%). Ook de tevredenheid over de welzijnsvoorzieningen is toegenomen van 60% in 2016 naar 66% nu. Daarmee ligt deze weer op het niveau van 2014.

Respondenten die niet weten hoe zij de voorzieningen moeten beoordelen, zijn buiten beschouwing gelaten. Dat geldt vooral voor het basisonderwijs (36%), speelvoorzieningen (25%) en welzijnsvoorzieningen (45%).

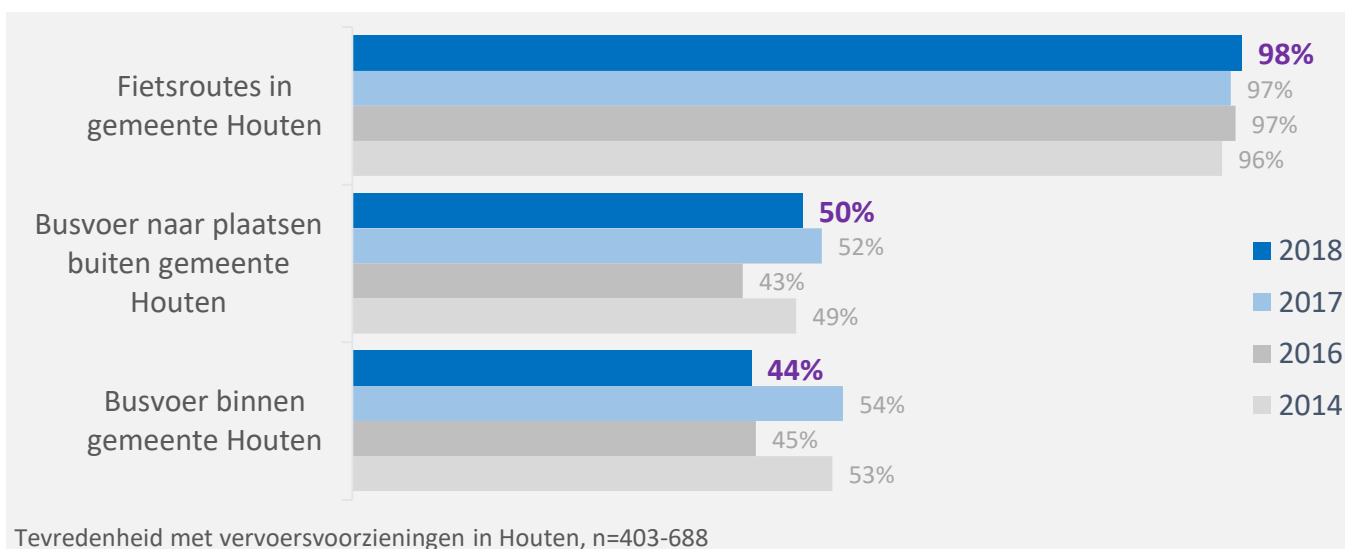

Vrijetijds- en vervoersvoorzieningen

Ook over de meeste vrijetijdsvoorzieningen zijn de respondenten over het algemeen tevreden tot zeer tevreden. Dat geldt in hoge mate voor de sportvoorzieningen (87%) en de bibliotheekvoorzieningen en in iets mindere mate voor de culturele- (74%) en de recreatieve (70%) voorzieningen in Houten. De waardering van de sportvoorzieningen en de culturele voorzieningen neemt geleidelijk aan iets toe. De overige cijfers komen op hoofdlijnen overeen met de vorige metingen.

Ook bij deze voorzieningen zijn de respondenten die niet weten hoe zij de voorzieningen moeten beoordelen buiten beschouwing gelaten (van 9% bij recreatievoorzieningen tot 16% bij culturele voorzieningen).

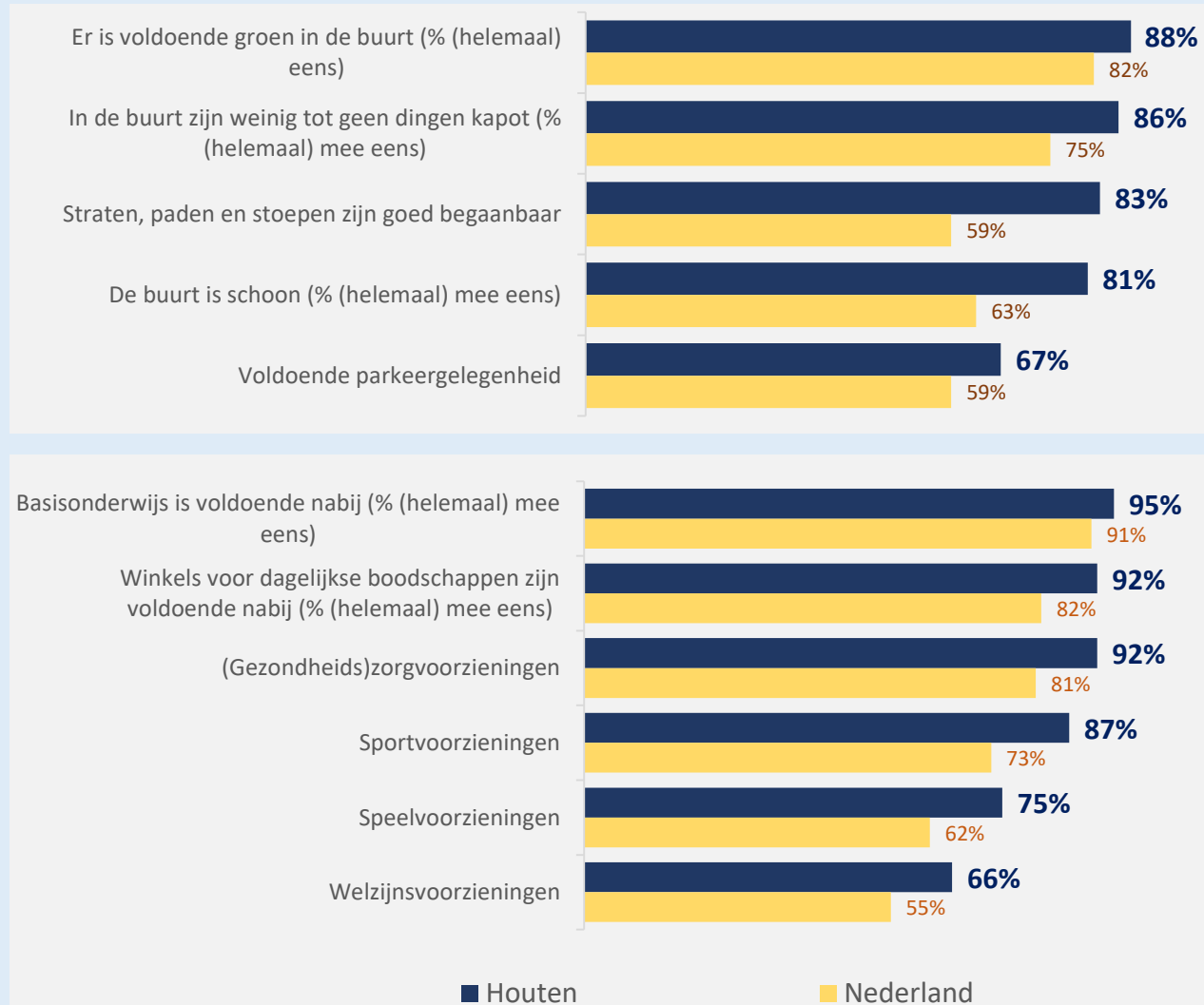

Zeer tevreden zijn de respondenten over de fietsroutes in Houten (98%). Iets minder tevreden zijn de Houtenaren over het busvervoer. Anders dan bij de vorige meting is de tevredenheid over het busvervoer binnen Houten (44% (zeer) tevreden) lager dan over het busvervoer buiten Houten (50%). Over beide vormen van busvervoer is 22% (zeer) ontevreden. Het percentage (zeer) tevreden inwoners is weliswaar lager dan in 2017 (en 2014), maar dat geldt ook voor het percentage (zeer) ontevreden inwoners. Vooral de groep die "neutraal" oordeelt is groter geworden.

Respondenten die niet weten hoe zij deze voorzieningen moeten beoordelen, bijvoorbeeld omdat ze er nooit gebruik van maken, zijn ook hier buiten beschouwing gelaten (uiteenlopend van 2% bij de fietsroutes tot 42% bij busvervoer in Houten).

Houten vergeleken: onderhoud en voorzieningen

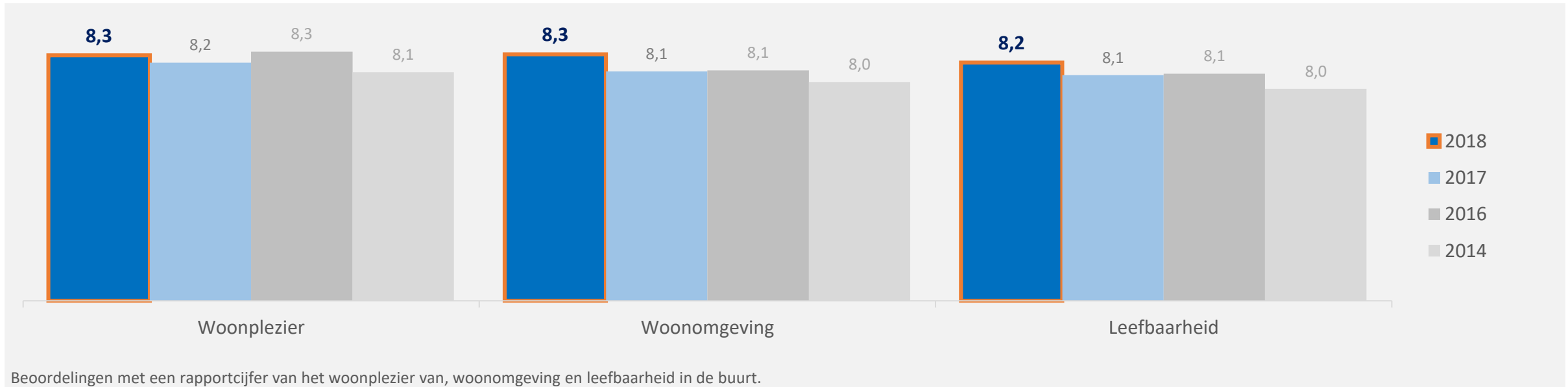

Positie van Houten te midden van andere gemeenten

De tevredenheid van inwoners als het gaat om de staat van onderhoud en de nabijheid van voorzieningen in de buurt is in Houten groter dan gemiddeld in Nederland. Soms is het verschil beperkt (bijv. bij groen in de buurt, nabijheid van basisscholen) maar op de meeste punten wijkt Houten in positieve zin aanzienlijk af van het landelijke cijfer.

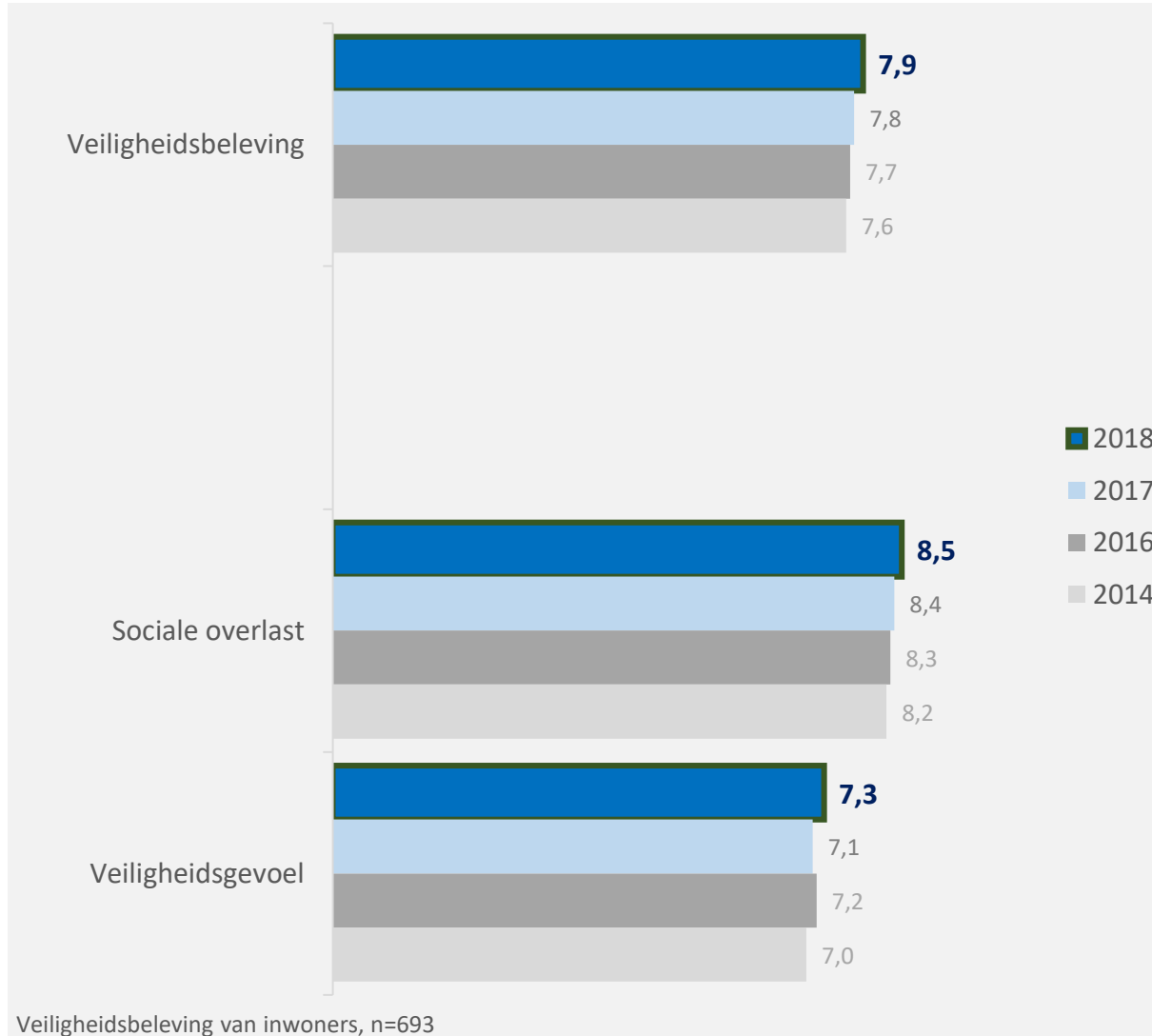
Zo wordt de begaanbaarheid van straten, paden en stoepen door 83% van de Houtenaren als (zeer) positief ervaren, terwijl gemiddeld in Nederland maar 59% hier (zeer) tevreden over is. Hetzelfde geldt voor de netheid in de buurt (resp. 81% en 63%).

Ook de mate van tevredenheid over parkeergelegenheid in de buurt en over sportvoorzieningen, speelvoorzieningen en gezondheidszorgvoorzieningen is in Houten hoger dan gemiddeld in Nederland.

Het woonklimaat in de gemeente Houten wordt heel positief beoordeeld. Zowel de woonomgeving, de leefbaarheid als het woonplezier krijgen gemiddeld een ruime 8 van de bewoners. Ook deze cijfers liggen een fractie hoger dan bij de vorige metingen.

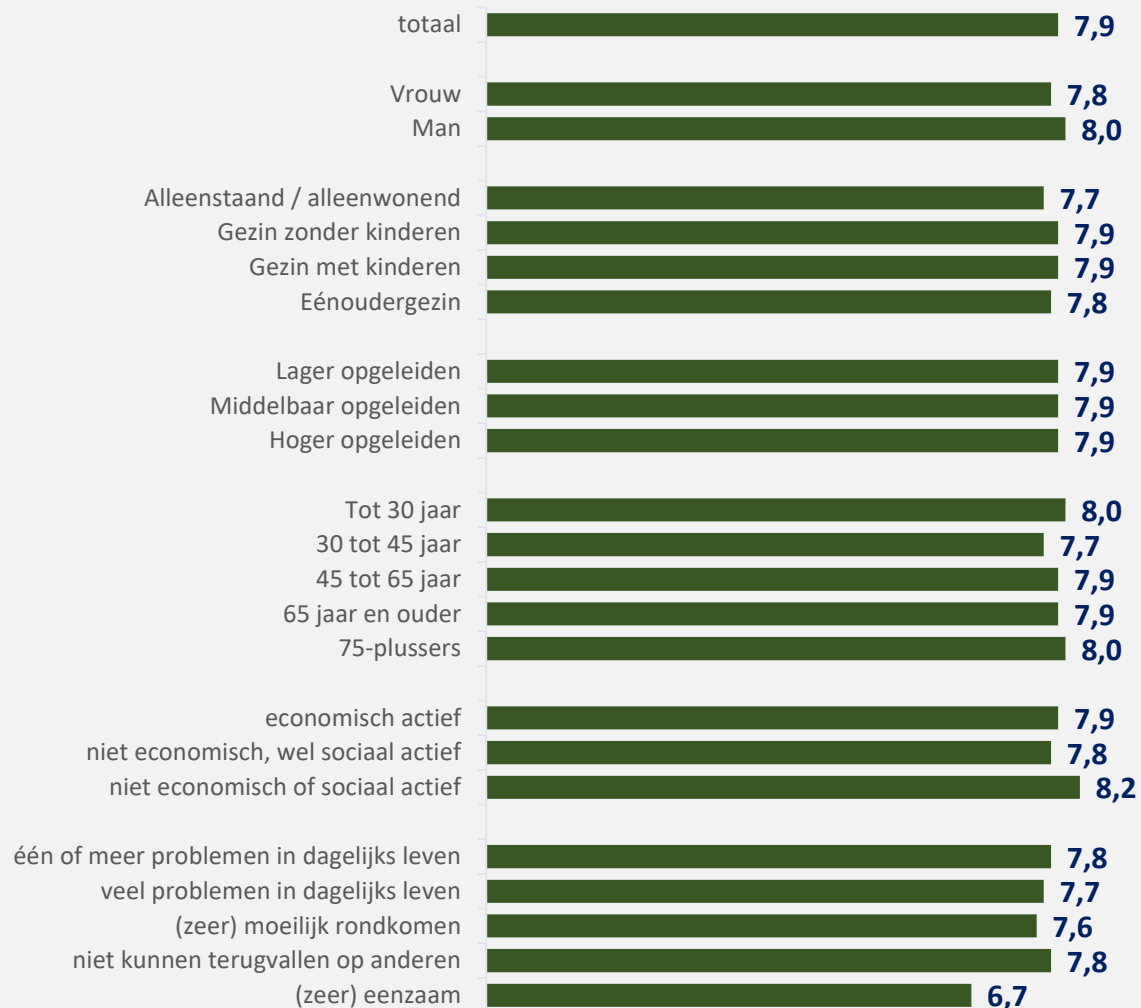
De cijfers variëren nauwelijks naar leeftijdsgroep of huishoudentype en ook naar opleidingsniveau zijn de verschillen beperkt. De mate van betrokkenheid bij buurtbewoners zorgt voor meer variatie: Zo is het gemiddelde rapportcijfer voor het woonplezier bij mensen die zich bij (vrijwel) iedereen in de buurt betrokken voelen aanzienlijk hoger (8,8) dan gemiddeld en het cijfer daalt geleidelijk tot 7,0 voor mensen die zich bij niemand betrokken voelen. De cijfers voor de woonomgeving en de leefbaarheid vertonen een vergelijkbare lijn, maar dan met minder grote verschillen (resp. van 8,7 naar 8,0 en van 8,6 naar 8,0).

Ook de beleving van veiligheid zegt iets over de sociale kwaliteit van woonbuurten. We maken daarbij onderscheid in:

- Sociale overlast: de ervaren overlast van buurtgenoten
- Veiligheidsgevoel: beleving van veiligheid in de buurt (rapportcijfer).

Op basis van deze variabelen is een score berekend voor de veiligheidsbeleving in de gemeente Houten. De score voor de veiligheidsbeleving in Houten is 7,9 en dat is **wat** hoger dan in de afgelopen jaren. Ook de scores voor sociale overlast en het veiligheidsgevoel nemen in positieve zin geleidelijk aan iets toe.

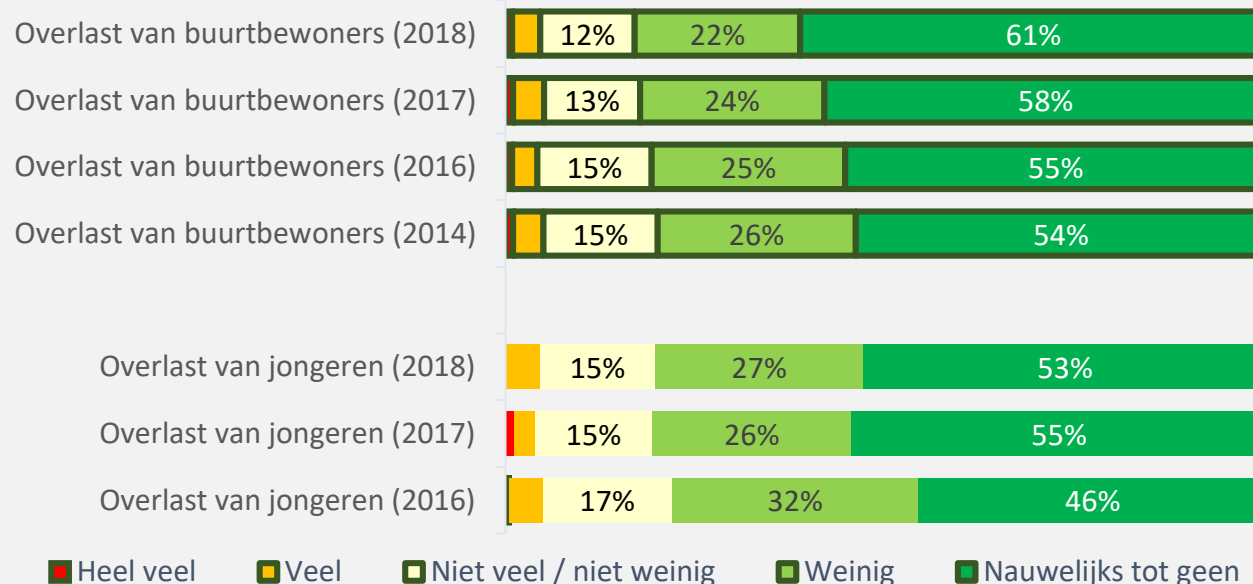

Score van veiligheidsbeleving, naar doelgroepen.

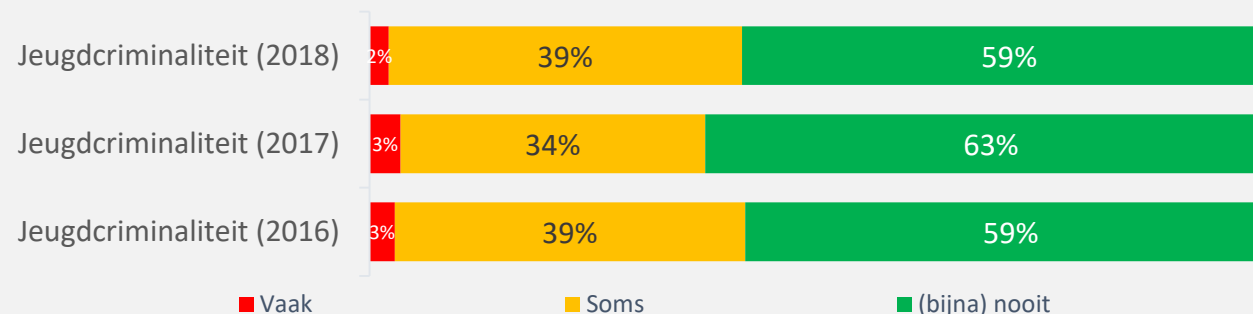
Als bij de veiligheidsbeleving wordt ingezoomd op de verschillende doelgroepen schommelt de score overal rond het gemiddelde van 7,9. De afwijkingen zijn minimaal. Alleen bij mensen die zich (zeer) eenzaam voelen is de score voor de veiligheidsbeleving aanmerkelijk lager dan gemiddeld.

Ook is het verschil iets groter als gekeken wordt naar de mate van betrokkenheid bij de buurt: de inwoners die zich bij (bijna) niemand (7,1) of bij de meeste buurtbewoners (7,5) niet betrokken voelen, scoren wat betreft veiligheidsbeleving lager dan de inwoners die zich bij de meeste (8,0) of (vrijwel) alle buurtbewoners (8,5) betrokken voelen. Een lagere betrokkenheid bij de bewoners in de buurt gaat derhalve vaak samen met een lagere veiligheidsbeleving en ook een lagere waardering voor de leefbaarheid in de buurt.

Sociale overlast

Mate waarin inwoners overlast in de buurt ervaren, n=696-697

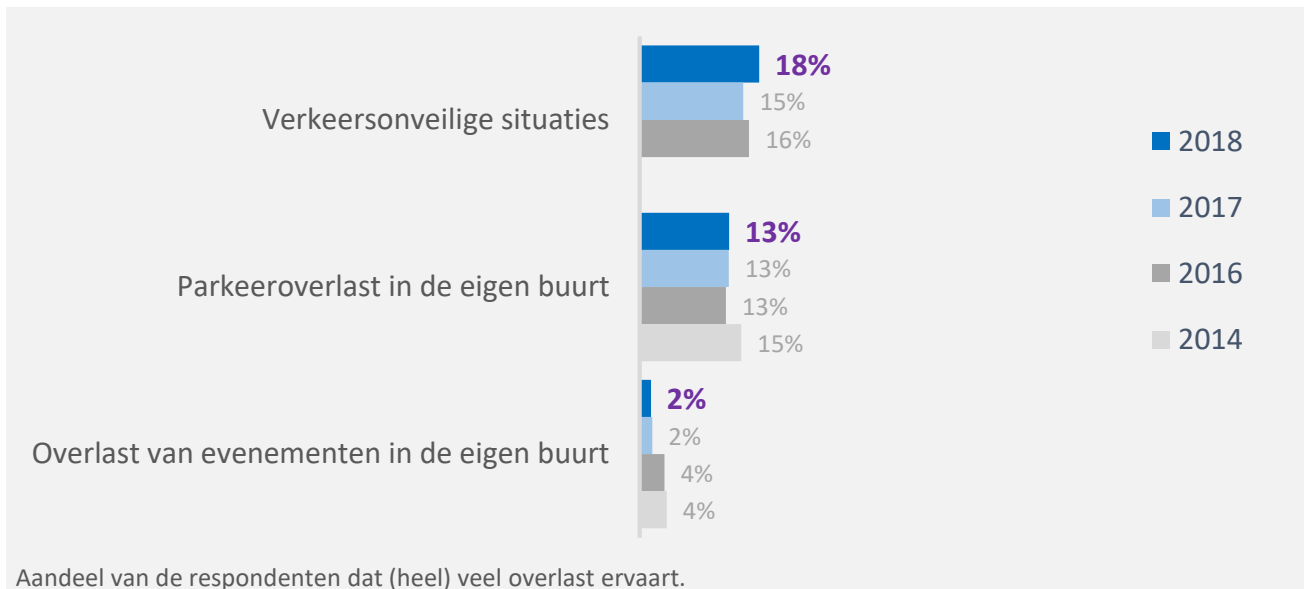

Mate waarin inwoners denken dat er jeugdcriminaliteit in de buurt voorkomt, n=558

De verbetering van de overlastscore is het gevolg van het feit dat de overlast door buurtbewoners een licht dalende tendens laten zien. 83% heeft weinig tot geen overlast van buurtbewoners, in 2016 was dat 80%. Circa 5% van de inwoners ondervond het afgelopen jaar veel overlast door jongeren en/of door buurtbewoners. Dit percentage is ongeveer gelijk aan de cijfers van voorgaande jaren. Het percentage inwoners dat wel wat overlast ervaart maar niet veel is ten opzichte van 2016 wat gedaald. De meeste inwoners ervaren weinig of zelfs nauwelijks tot geen overlast door buurtbewoners en/of jongeren en met name het aantal mensen dat nauwelijks tot geen overlast ervaart neemt geleidelijk aan toe.

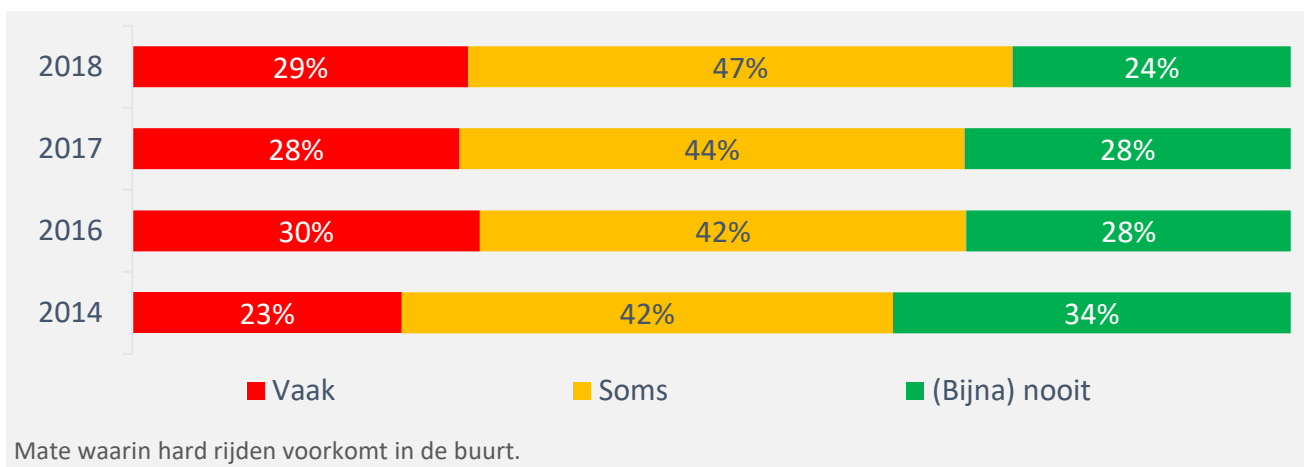
Op de vraag of inwoners denken dat jongeren in de buurt zich schuldig maken aan criminaliteit antwoordt 2% vaak en 39% soms. Dat betekent dat vier op de tien respondenten er vanuit gaan dat hier in meer of mindere mate wel sprake van is.

De inwoners die geen antwoord hebben gegeven op deze vragen zijn niet meegenomen in de berekening. Bij de overlastvragen gaat het om 1-2%, bij de vraag over jeugdcriminaliteit om circa 20%.

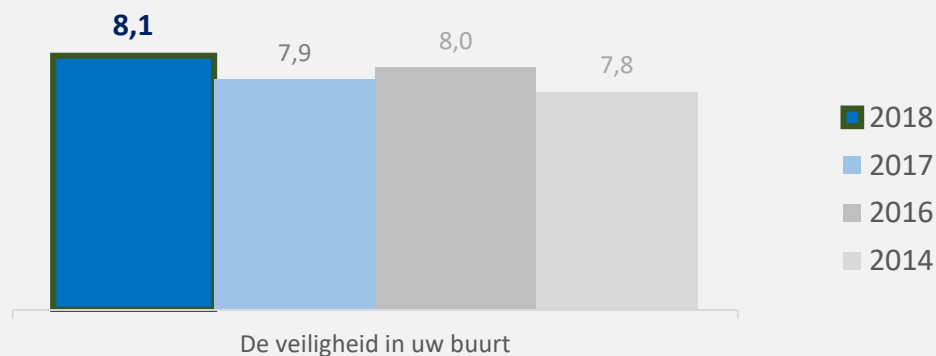

Bijna één op de vijf inwoners (18%) ervaart veel overlast door verkeersonveilige situaties. Dat is iets meer dan in de jaren daarvoor. In 2014 is dit niet gevraagd. De parkeeroverlast is de laatste jaren gelijk gebleven: 13% ervaart veel parkeeroverlast. Aan de andere kant ervaren twee op de drie Houtenaren weinig tot geen verkeersonveilige situaties (63%) of parkeeroverlast (68%).

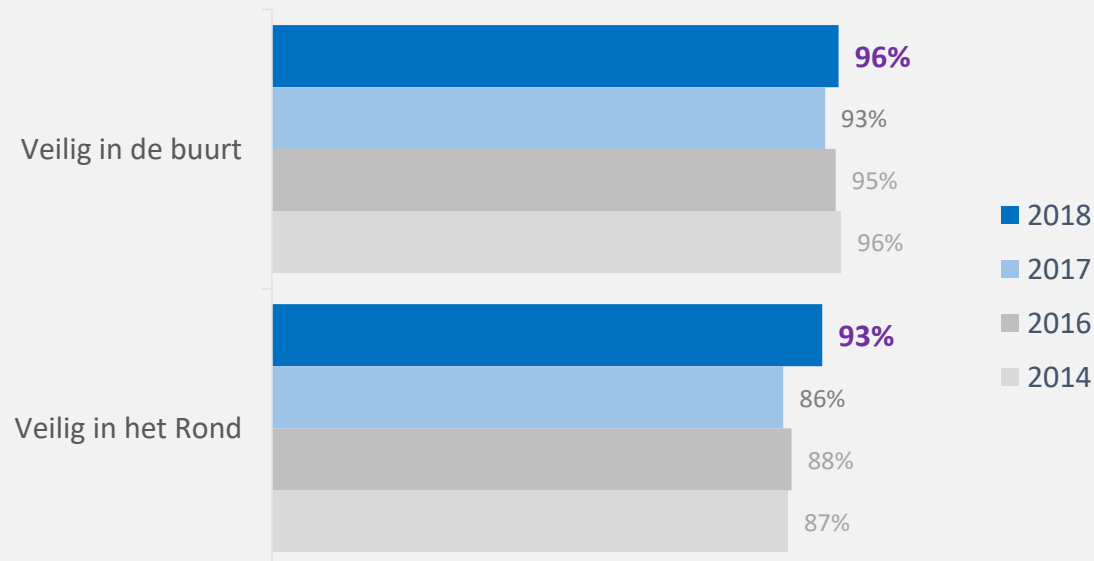
Evenementen in de buurt geven onder de gemiddelde inwoner maar weinig overlast: 93% ervaart hiervan weinig of geen overlast en 1% heeft hier (heel) veel last van. Hoe de cijfers onder omwonenden zijn van specifieke evenementenlocaties is niet bekend.

Bijna één op de drie inwoners (29%) vindt dat er in hun buurt vaak te hard wordt gereden en nog eens 47% geeft aan dat er soms te hard wordt gereden in de buurt. Voor een kwart van de inwoners speelt dit niet. Ten opzichte van 2014 wordt er vaker te hard gereden in de beleving van inwoners. Ook het aandeel van de inwoners dat vindt dat er soms te hard wordt gereden (47%) is iets toegenomen t.o.v. 2016.

Beoordeling met een rapportcijfer van de veiligheid in de buurt.

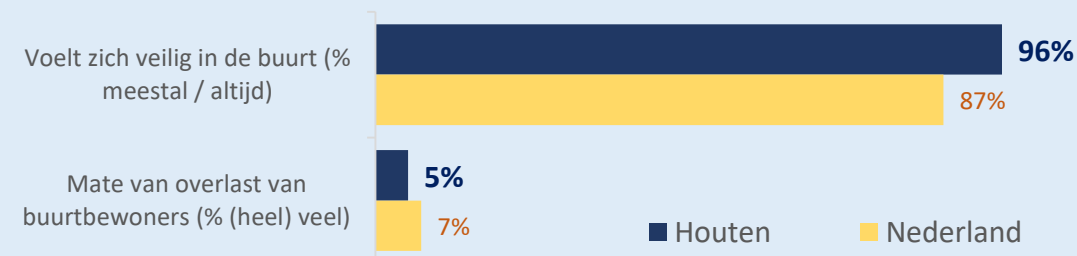

Mate waarin inwoners zich veilig voelen in de buurt,

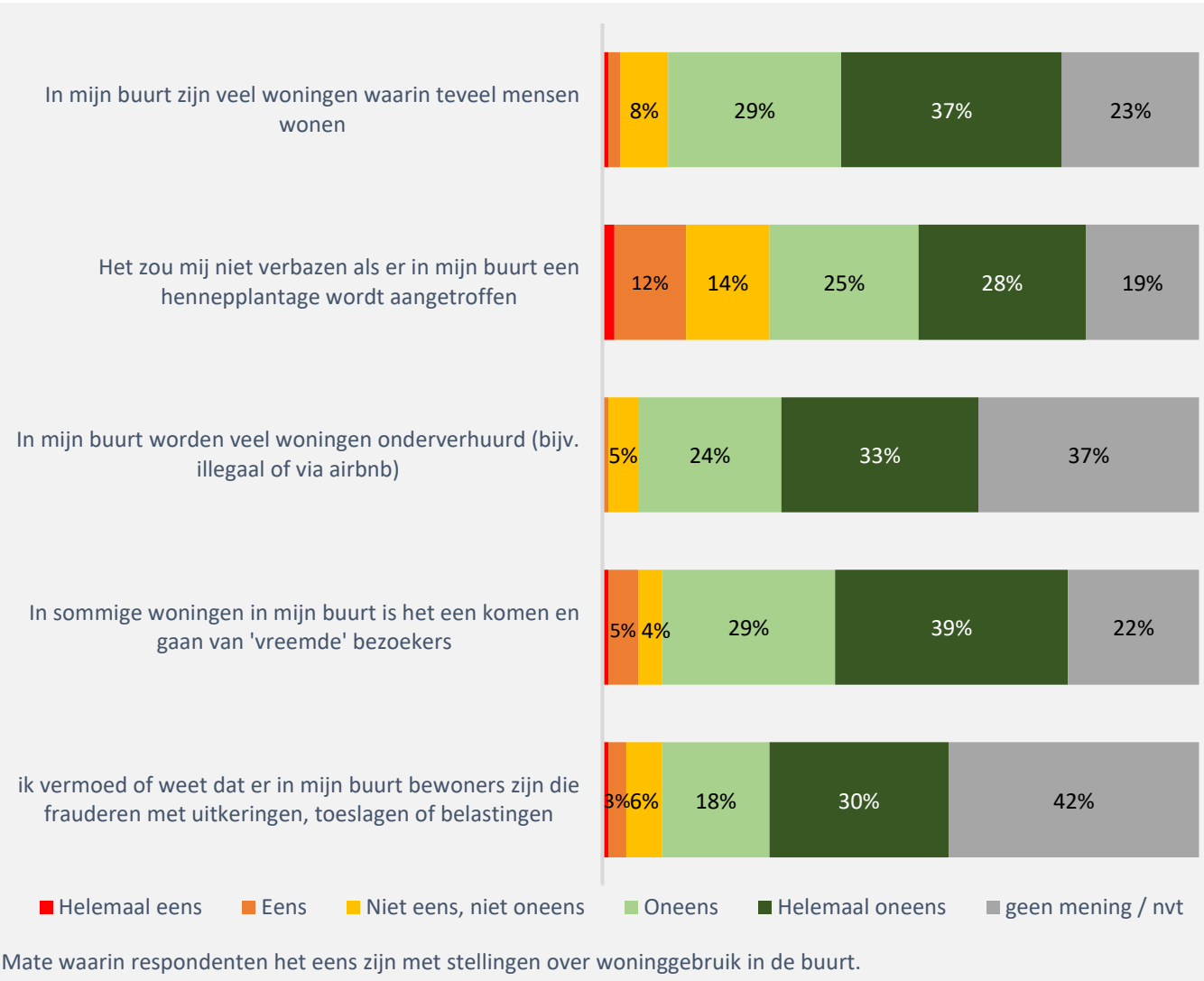
Als de inwoners wordt gevraagd de veiligheid in hun buurt in een rapportcijfer uit te drukken, levert dat gemiddeld een 8,1 op. Dat is een goed cijfer voor het gevoel van veiligheid, ook in vergelijking met andere gemeenten. Bovendien ligt het cijfer nog iets hoger dan in vorige jaren en ook de score voor de samenstelde component 'veiligheidsbeleving' is iets hoger. Het rapportcijfer voor veiligheid verschilt niet of nauwelijks tussen mannen en vrouwen, noch naar leeftijd, huishoudenstype of opleidingsniveau.

Dat Houten door de inwoners over het algemeen als een veilige gemeente wordt ervaren wordt onderstreven door de uitkomst dat 96% van de inwoners van Houten zich (altijd of vrijwel altijd) veilig voelt in hun buurt. De overige respondenten voelen zich soms wel eens onveilig. Het percentage inwoners dat zich meestal of altijd onveilig voelt is verwaarloosbaar klein. Dat was de voorgaande jaren ook al zo. Er is sprake van een lichte verbetering door de jaren heen. Het percentage inwoners dat zich (vrijwel) altijd veilig voelt in de buurt is groter dan gemiddeld in Nederland (87%).

Ook op het Rond is de veiligheidsbeleving goed en verbeterd. Meer dan 90% voelt zich hier (bijna) altijd veilig. Ook hier is het aandeel mensen dat zich vaak of altijd onveilig voelt vrijwel nihil.

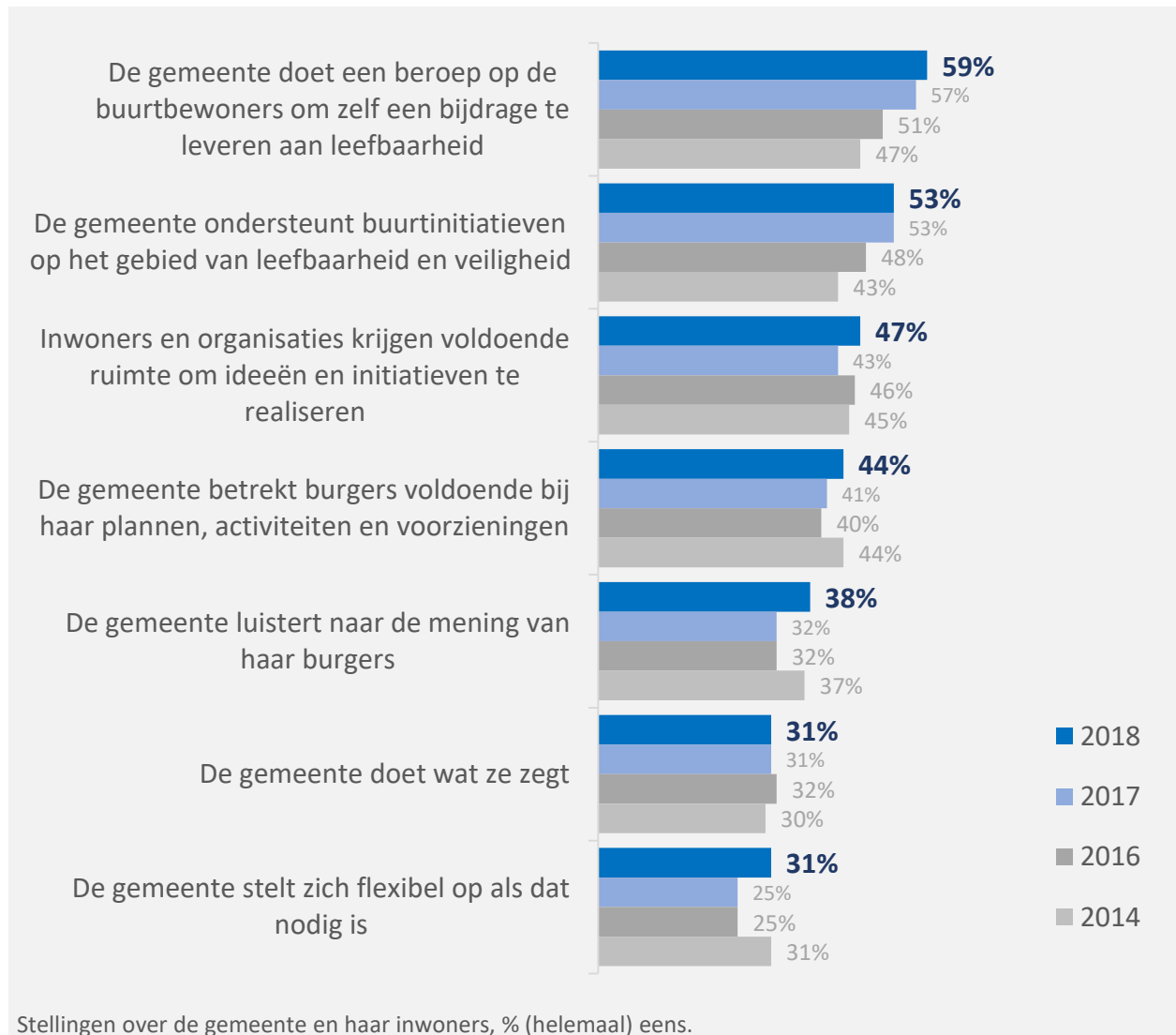
Ondermijning; oneigenlijk woninggebruik en illegale activiteiten

Dit jaar zijn voor de eerste keer enkele stellingen voorgelegd over het oneigenlijk woninggebruik en illegale activiteiten in de buurt. Veel respondenten (19% tot 42%) hebben geen uitspraak willen of kunnen doen hierover. Omdat dit aandeel aanzienlijk is zijn deze respondenten wel opgenomen in het overzicht.

Van alle inwoners geeft een 13% aan dat het hen niet zal verbazen als er een hennepplantage in de buurt zou worden aangetroffen. Nog eens 14% twijfelt hier over. Een klein percentage vermoedt dat er woningen in de buurt zijn waarin teveel mensen wonen, dat er woningen zijn waar sprake is van komen en gaan van 'vreemde' bezoekers en/of dat woningen illegaal worden onderverhuurd. 4% tot 8% is het niet eens maar ook niet oneens met deze uitspraken, maar de meeste inwoners geloven niet dat dergelijke activiteiten in de buurt plaatsvinden. Huurders denken over het algemeen vaker dat er sprake is van onrechtmatigheden in woningen in de buurt, dan eigenaren.

Dat geldt ook voor het vermoeden van fraude door buurtbewoners. Iets meer dan de helft van de respondenten (58%) heeft zich hierover uitgelaten. Voor bijna de helft van de inwoners is hier geen sprake van, 6% is neutraal en 4% heeft een vermoeden dat dit wel voorkomt.

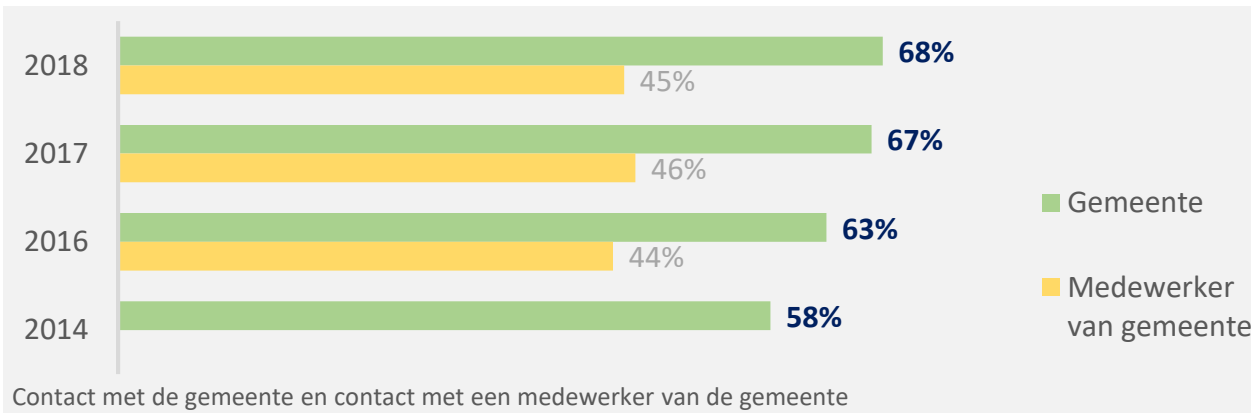

De relatie tussen de gemeente en de inwoners is gemeten aan de hand van een aantal stellingen. Om aan te sluiten bij Waar Staat Je Gemeente zijn de respondenten die deze stellingen niet konden beantwoorden (en dat is een aanzienlijk percentage buiten beschouwing gelaten. Dat aandeel varieert van 21% tot 44%. Mogelijk zegt dit iets over de afstand tot de gemeente en/of de betrokkenheid van deze mensen bij het onderwerp.

De mening van de inwoners verandert desondanks langzaam maar zeker ten positieve. Op veel punten is er een iets positievere reactie dan voorheen: zo is het percentage inwoners dat de uitspraak onderschrijft “de gemeente doet een beroep op inwoners”, toegenomen van 47% naar 59%. En ook vinden meer inwoners dat de gemeente buurtinitiatieven voldoende ondersteunt (van 43% naar 53%).

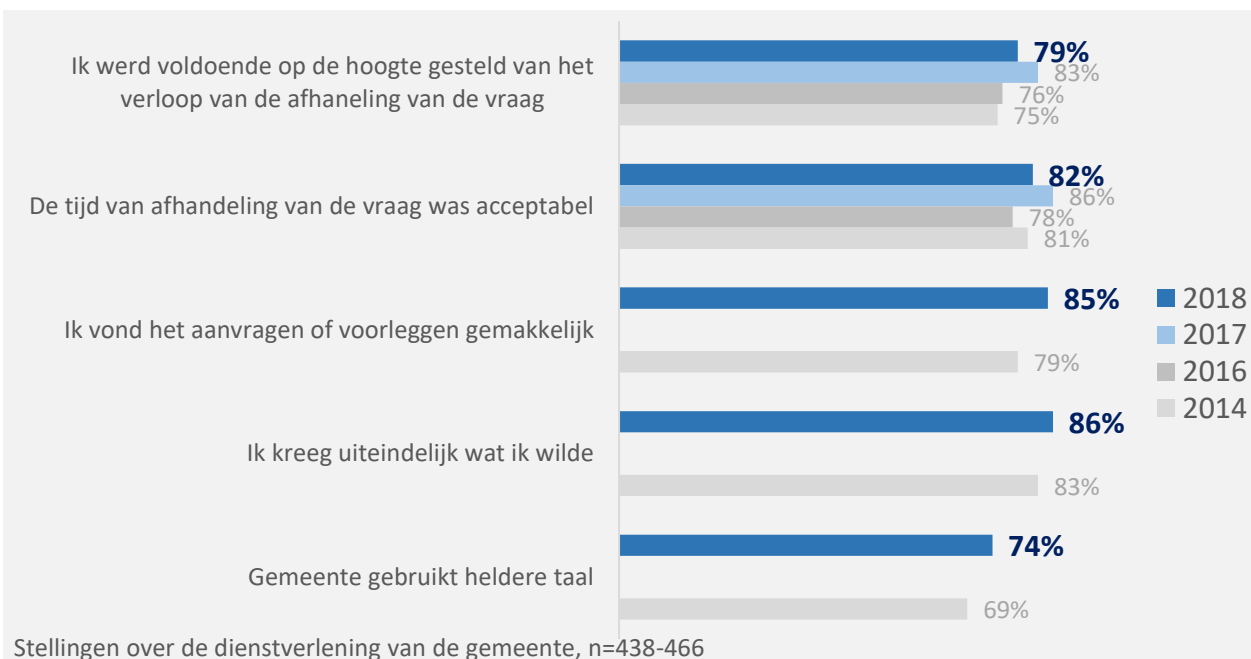
Als op basis van deze stellingen een samengestelde score wordt berekend komt de gemeente Houten op een 5,7 en dat is iets hoger dan vorig jaar (5,6), in 2016 (5,4) en in 2014 (5,5). Dit wijst op de geleidelijke verbetering. Deze score is tot stand gekomen door een combinatie van de meningen over de genoemde stellingen.

Als de inwoners wordt gevraagd om de wijze waarop de gemeente samenwerkt met inwoners en organisaties in een rapportcijfer uit te drukken, dan levert dat gemiddeld een 6,8 op.

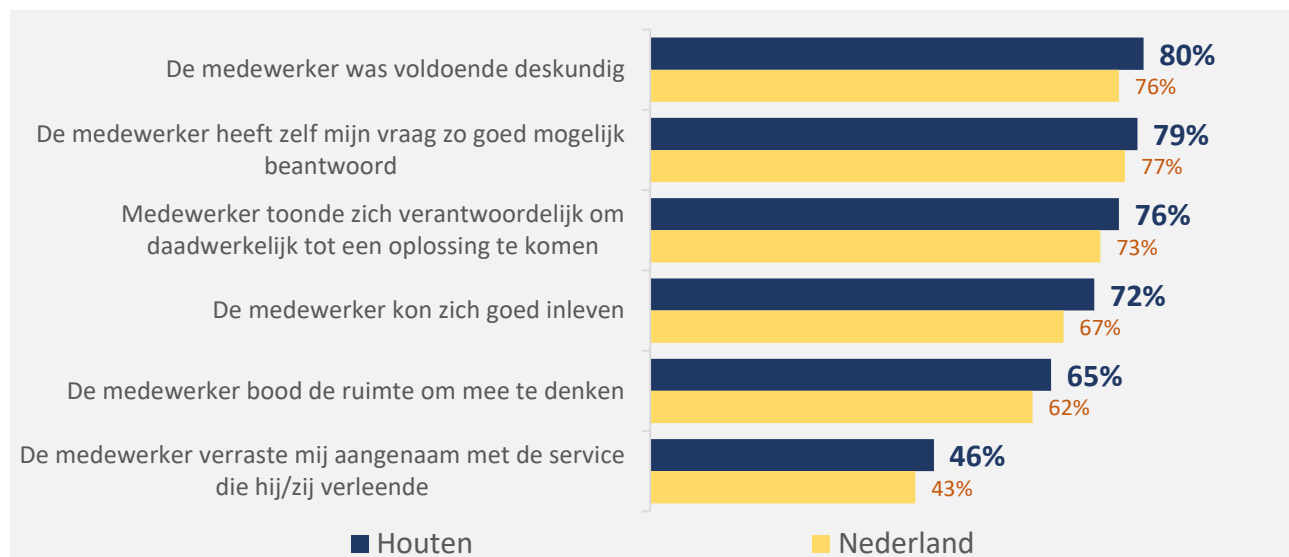
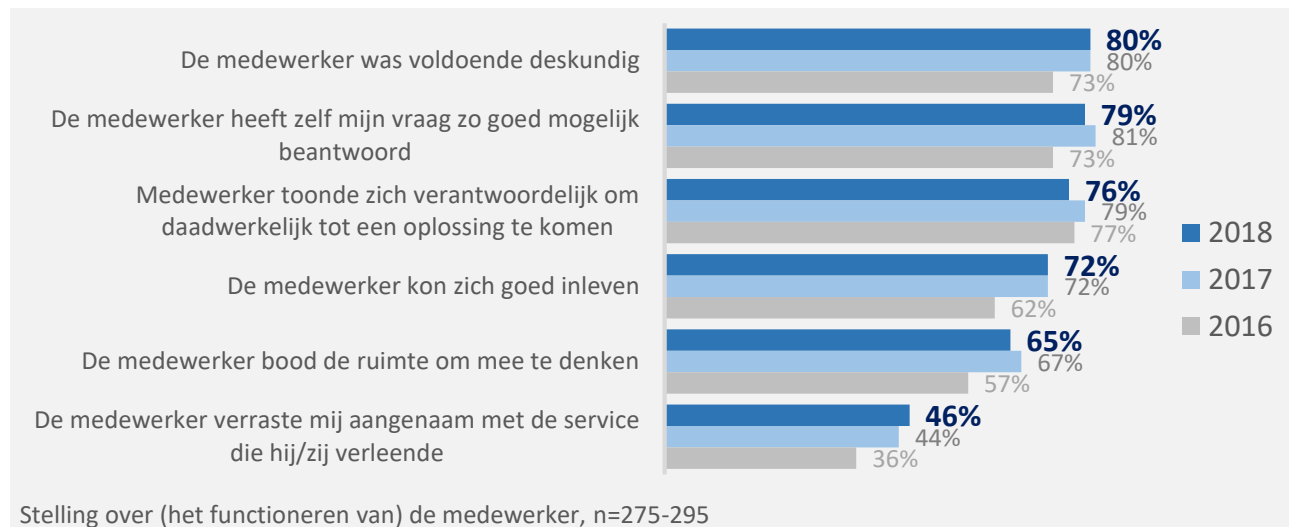
Net als in 2017 hebben circa twee op de drie inwoners (68%) het afgelopen jaar contact gehad met de gemeente. Dat is iets lager dan gemiddeld in Nederland (73%). Het aandeel inwoners dat contact heeft gehad met de gemeente Houten is sinds 2014 wel toegenomen.

Het percentage (van alle) inwoners dat contact heeft gehad met een *medewerker* van de gemeente is 45%. Dit percentage is de laatste jaren ongeveer gelijk gebleven. Dat betekent dat ongeveer twee op de drie inwoners die contact hebben gehad met de gemeente ook contact hebben gehad met een medewerker.

Veruit de meeste inwoners die contact hebben gehad met een medewerker van de gemeente zijn (zeer) tevreden over de wijze waarop dit contact is verlopen, afgaande op de stellingen die hierover aan de respondenten zijn voorgelegd. Zo is meer dan 80% van de cliënten van de gemeente het (helemaal) eens met de uitspraken dat men uiteindelijk heeft gekregen wat men wilde, het gemakkelijk vond om de vraag voor te leggen, de tijd die de afhandeling in beslag nam acceptabel was en dat men voldoende op de hoogte is gehouden van het verloop van de afhandeling. Circa 5% tot 10% was over deze aspecten (helemaal) niet tevreden.

Vergeleken met 2014, toen ook al deze vragen gesteld, is over de hele linie sprake van een lichte verbetering van de dienstverlening.

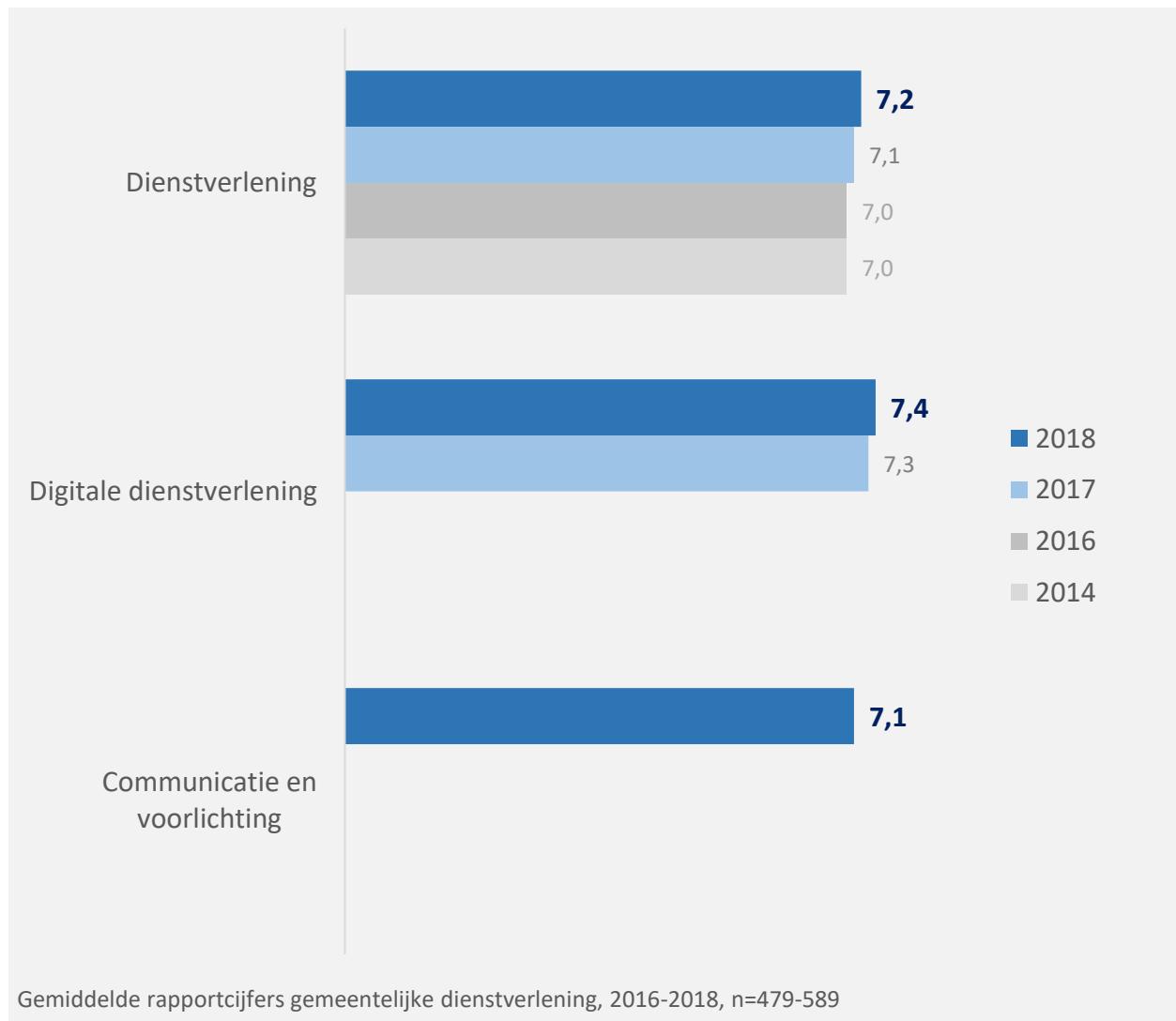

Twee op de drie (66%) inwoners die contact hadden met de gemeente, hadden direct contact met een medewerker. Over dit contact zijn een aantal stellingen voorgelegd. Over de meeste aspecten van de medewerkers zijn de burgers tevreden. Zo is driekwart tot 80% van de mensen die contact hebben gehad (zeer) tevreden over de deskundigheid van de medewerker, de wijze waarop hij/zij de vraag heeft beantwoord en de verantwoordelijkheid die de medewerker heeft genomen om tot een oplossing te komen. Het inlevingsvermogen van de medewerker en de ruimte die werd geboden om mee te denken scoren iets minder, maar ook hierover zijn de meeste cliënten wel tevreden. Op de stelling 'de medewerker verraste mij aangenaam met de service die hij/zij verleende, lopen de meningen meer uiteen: 46% reageert hier positief op en 25% negatief. De cijfers van 2018 lijken sterk op die van 2017 en zijn over het algemeen wel positiever dan in 2016. De respondenten die geen antwoord hebben gegeven (6%-20%) zijn buiten beschouwing gelaten.

Als de stellingen volgens de VNG-methodiek worden omgerekend tot een score voor het hostmanship, geeft dit als resultaat een 6,8 voor Houten. Het gaat hier om de dienstverlening vanuit het perspectief van de klant waarbij deze het gevoel gegeven wordt echt welkom te zijn en waarbij goed met de klant wordt meegedacht. Vergeleken met andere gemeenten in Nederland (bron: VNG Realisatie) scoort Houten iets hoger dan gemiddeld (6,5). Ten opzichte van vorig jaar is de score niet veranderd (was 6,8). In 2016 was deze nog 6,3.

Het aandeel respondenten dat het (helemaal) eens is met de stellingen over het functioneren van de medewerker, is in Houten voor alle voorgelegde stellingen groter dan gemiddeld in Nederland.

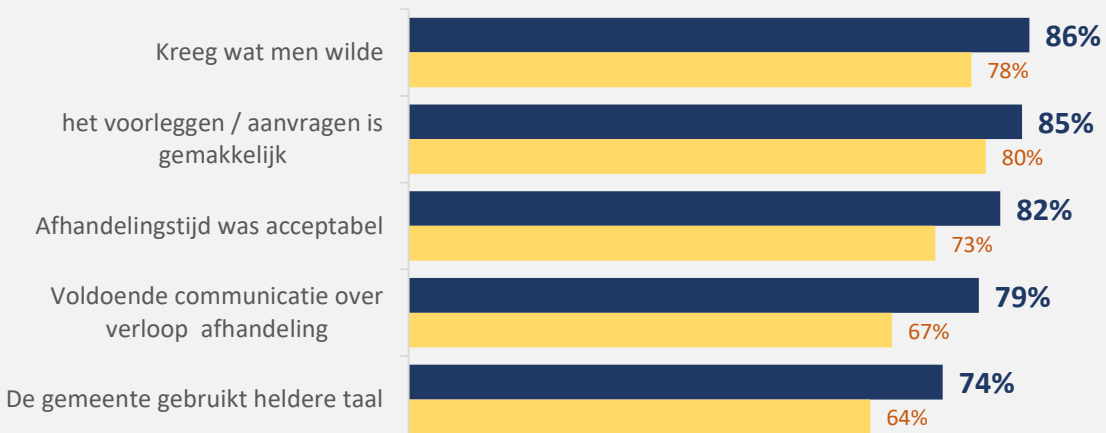
Beoordeling van de gemeentelijke dienstverlening

De dienstverlening en communicatie van de gemeente worden in het algemeen positief gewaardeerd door de inwoners van Houten. Zo geven de inwoners de gemeente voor de dienstverlening in het algemeen gemiddeld een 7,2 als rapportcijfer. Vergeleken met 2014, 2016 en 2017 is het cijfer een fractie hoger. Dat geldt ook voor de beoordeling van de digitale faciliteiten ten opzichte van 2017: het gemiddeld cijfer hiervoor is nu 7,4. Het cijfer voor communicatie en voorlichting is dit jaar voor het eerst gevraagd. Daarvoor geven de bewoners gemiddeld een 7,1.

Houten vergeleken: relatie met de gemeente, communicatie en dienstverlening

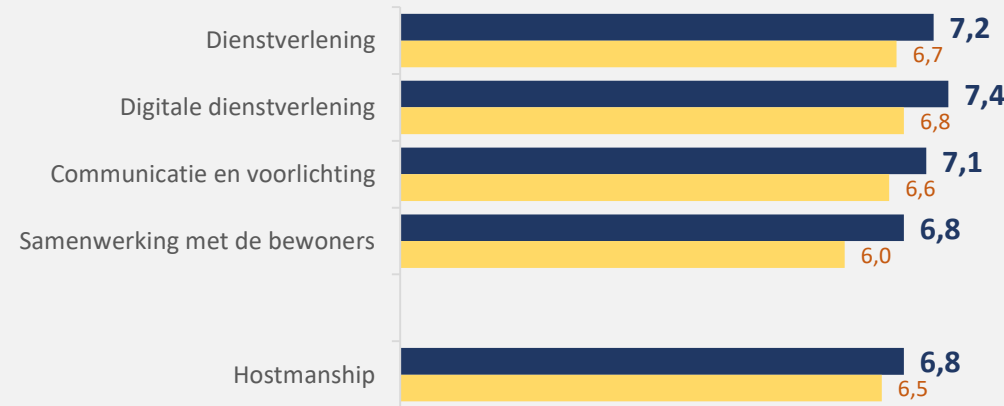

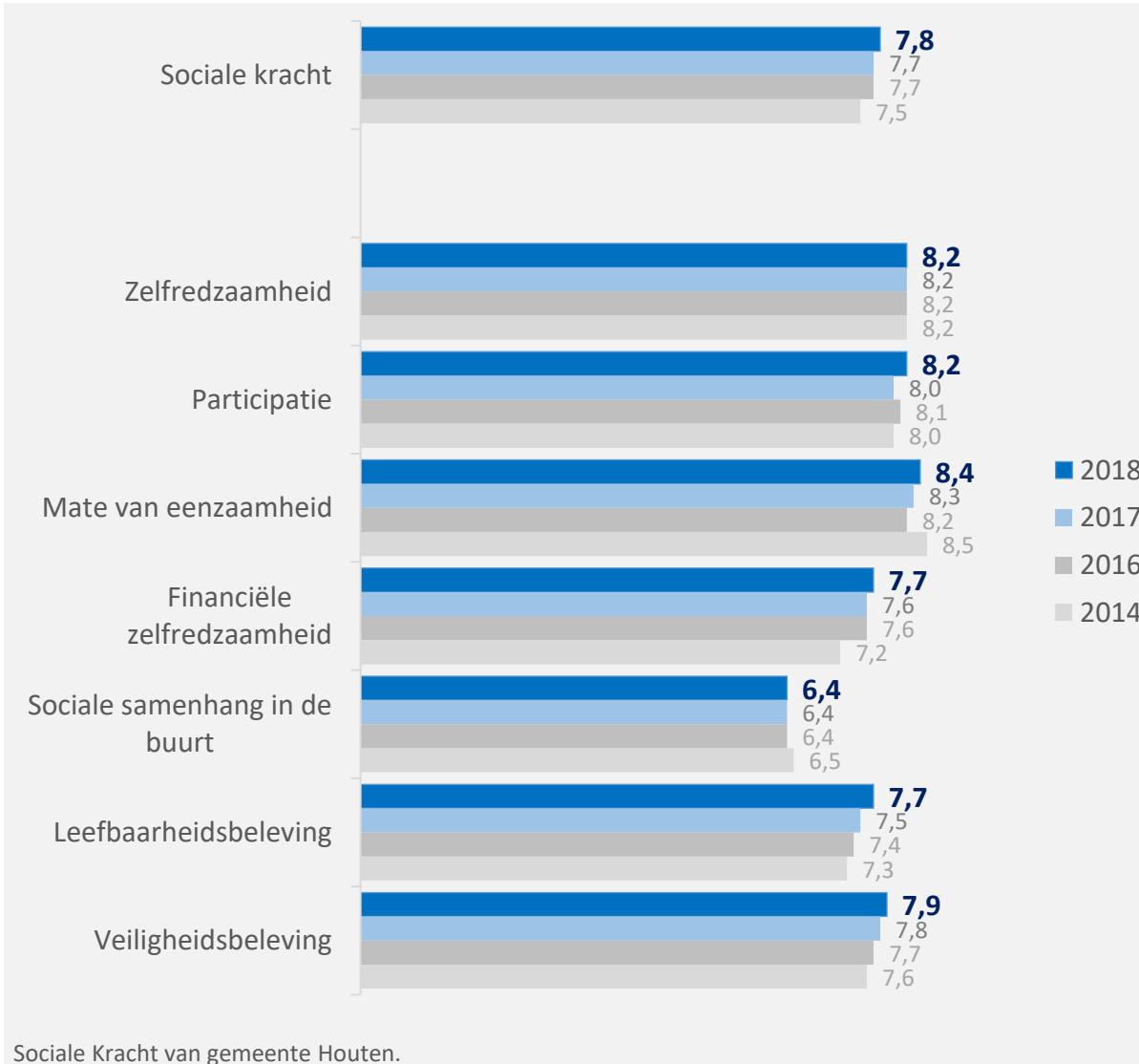
Relatie met de gemeente

Wat betreft de relatie tussen lokale overheid en de burgers is in veel gemeenten nog veel te winnen. In de praktijk blijkt de afstand tussen de lokale overheid, politiek en haar inwoners namelijk best groot. Houten komt er vergeleken met de landelijke cijfers echter relatief gunstig uit. De gemeente scoort vooral beter als het gaat om het beroep dat op burgers wordt gedaan om een bijdrage te leveren aan de buurt en de steun en ruimte die wordt geboden voor ideeën en initiatieven. Ook betreft de gemeente vaker dan gemiddeld inwoners voldoende bij haar plannen, activiteiten en voorzieningen. Ook zijn Houtenaren vaker dan gemiddeld van mening dat de gemeente doet wat ze zegt (31% respectievelijk 25%). De samenwerking met de gemeente krijgt van inwoners een rapportcijfer 6,8 en ligt daarmee eveneens hoger dan landelijk.

Communicatie en dienstverlening

De gemeentelijke dienstverlening in Houten krijgt van inwoners gemiddeld een rapportcijfer 7,2 en dat is meer dan gemiddeld in Nederland (6,7). Ook de rapportcijfers voor digitale dienstverlening (7,4) en communicatie en voorlichting (7,1) liggen hoger dan in Nederland. Daarnaast zijn inwoners meer tevreden over het taalgebruik van de gemeente en de afhandelingstijd van een aanvraag of een vraagstuk. Voor hostmanship scoort Houten een 6,8 en ook dit is iets hoger dan het Nederlands gemiddelde (6,5). Bij hostmanship gaat het om de dienstverlening vanuit het perspectief van de klant.

Sociale Kracht van gemeente Houten.

Sociale Kracht

Op basis van de onderliggende indicatoren voor de 7 pijlers (zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid, financiële zelfredzaamheid, sociale samenhang in de buurt, leefbaarheids- en veiligheidsbeleving) is de indicator voor de sociale kracht berekend. Het cijfer heeft vooral een relatieve waarde en dat geldt ook voor de scores voor de onderliggende pijlers. Door de gegevens te monitoren kan een vinger aan de pols worden gehouden en kunnen trends worden gesignaleerd. Van belang zijn ook de cijfers achter de scores, die laten zien welke ontwikkelingen zich voor doen, waar de kracht van inwoners zit en waar de pijnpunten zitten.

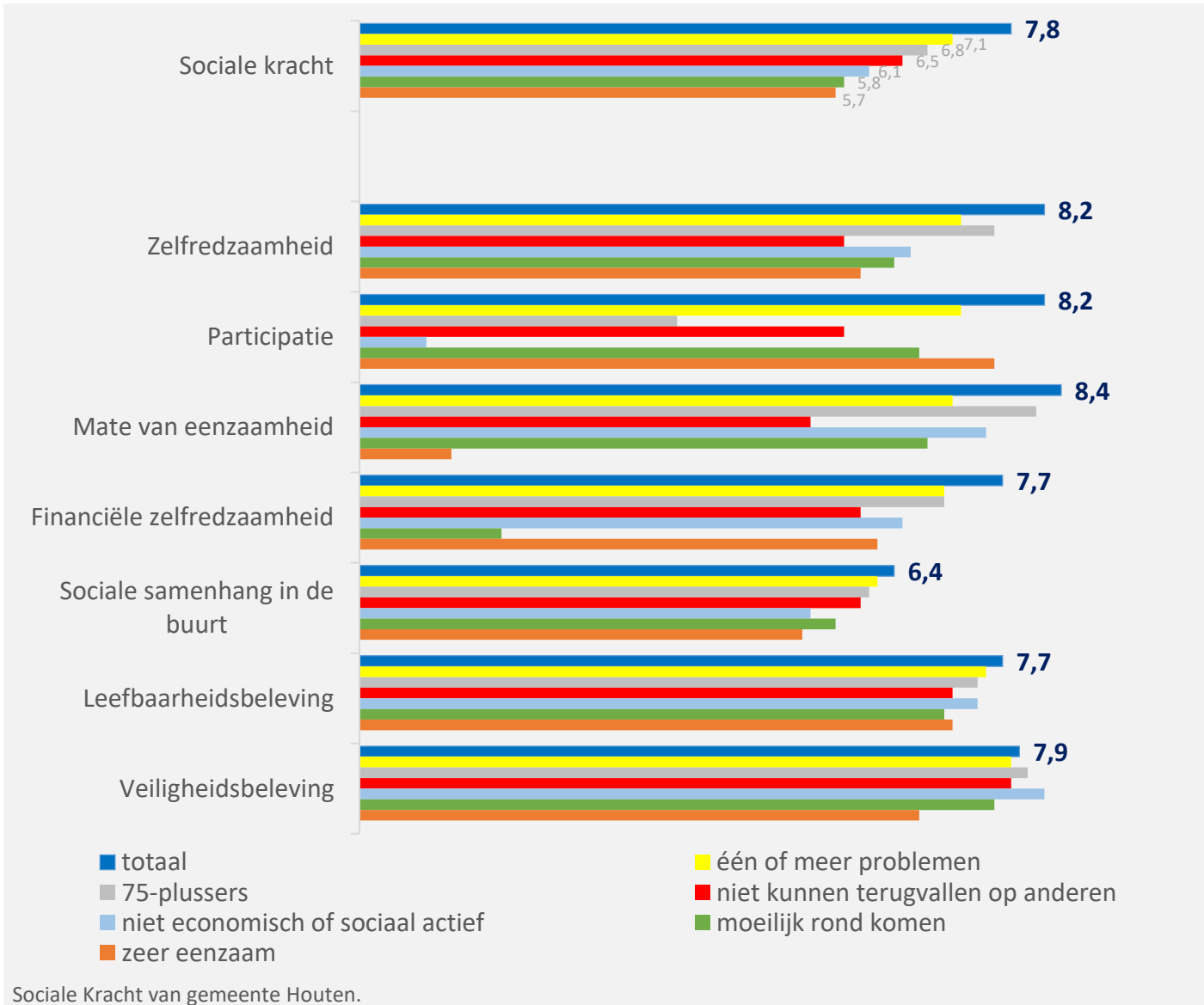
Ontwikkeling op hoofdlijnen

De verschillen met voorgaande metingen zijn beperkt, wat betekent dat de situatie op hoofdlijnen weinig is veranderd. Desalniettemin tekent zich op verschillende punten wel een lichte verbetering af, waardoor ook de score voor sociale kracht iets toeneemt. Verbeteringen zijn bijvoorbeeld zichtbaar bij de pijlers financiële zelfredzaamheid, leefbaarheidsbeleving en veiligheidsbeleving. In 2018 komt de score voor de gemeente Houten uit op 7,8 en dat is een fractie hoger dan de afgelopen jaren en een duidelijke vooruitgang ten opzichte van 2014, aan de vooravond van de decentralisaties.

Belangrijkste aandachtspunten voor de komende jaren

De uitdaging voor Houten is om tenminste de scores te behouden en zo mogelijk de trendmatige verbetering door te zetten, door op de juiste punten bij te sturen of aan te pakken. Daarbij moet wel worden aangetekend dat niet alles maakbaar is. Eén van de aspecten waar in de nabije toekomst rekening mee moet worden gehouden is de verdere vergrijzing (65-plussers) en dubbele vergrijzing (75/80-plussers). Gegeven de uitkomst dat inwoners op leeftijd veelal lager scoren als het gaat om sociale kracht is alertheid hierbij geboden. Het potentieel aan vrijwilligers en mantelzorgers is echter aanzienlijk.

Resumé: sociale kracht in Houten (II): de kwetsbare groepen

Kwetsbare groepen in de samenleving

Uit het onderzoek komt naar voren dat eenzaamheid, sociaal isolement en financiële problemen mensen in het bijzonder kwetsbaar maken. De score voor sociale kracht is het laagst bij mensen die zeer eenzaam zijn, mensen die moeilijk kunnen rond komen en inwoners die niet terug kunnen vallen op anderen als er iets gebeurt. Vaak komen deze problemen in combinatie voor. Deze mensen zijn ook veelal niet meer economisch maar ook niet meer sociaal actief. Ook alleenstaanden en inwoners op leeftijd (75+) (zeker in combinatie) zijn kwetsbaarder dan de gemiddelde inwoner van Houten, maar de kwetsbaarheid neemt pas zorgelijke vormen aan als er eenzaamheid, moeilijk rondkomen en/of sociaal isolement bij komt. De mate van kwetsbaarheid neemt verder toe voor inwoners die ook nog eens op één of meer aspecten van het dagelijks leven problemen ervaren.

De kwetsbaarste groepen scoren met name veel lager dan gemiddeld op de pijlers zelfredzaamheid, participatie, mate van eenzaamheid en financiële zelfredzaamheid. Als het gaat om de omgevingsfactoren sociale samenhang in de buurt, leefbaarheids- en veiligheidsbeleving scoren de kwetsbare groepen ook wel lager dan gemiddeld, maar zijn de verschillen ten opzichte van het gemiddelde minder groot.

Onderzoeksverantwoording

De Monitor Sociale Kracht is ontwikkeld met medewerking van (voorheen) Lokaal Centraal en de beleidsonderzoeker van de gemeente Houten. Het onderzoek is als pilot in de gemeente Houten uitgevoerd. Naar aanleiding van de pilot is het model aangescherpt. In 2016 (gemeenteniveau) en 2017 (wijkniveau) zijn vervolgmetingen uitgevoerd. In 2018 is weer een vervolgmeting uitgevoerd op gemeenteniveau.

Onderzoeksmethode

Om een zo hoog mogelijke en minst selectieve respons te bereiken en daarmee ook een optimale representativiteit en betrouwbaarheid van de uitkomsten, bieden we respondenten meerdere mogelijkheden aan om aan het onderzoek mee te werken. De inwoners die door de gemeente voor het onderzoek zijn geselecteerd (a-select), hebben een brief van de gemeente ontvangen, met daarin het doel en de opzet van het onderzoek, waarin men werd uitgenodigd om de vragenlijst via internet in te vullen. De mogelijkheid is daarbij geboden om een schriftelijke vragenlijst op te vragen. Na twee weken is een herinneringsbrief gestuurd. Om de respons te optimaliseren zijn de inwoners die in de eerste fase niet hebben gerespondeerd, na-gebeld om de enquête telefonisch af te nemen. Daardoor zijn ook mensen bereikt die uit zichzelf niet zouden hebben meegedaan. De eventuele selectiviteit in de respons is daardoor zo klein mogelijk gehouden.

Respons en betrouwbaarheid

Er is voor dit onderzoek door de gemeente een random steekproef getrokken van 2.000 inwoners van 18 jaar en ouder, willekeurig verspreid over de gemeente. Daarvan zijn er uiteindelijk 701 meegenomen in de analyses van het onderzoek. Dit betekent een respons van 35% ten opzichte van de bruto steekproef. Dat is ruim voldoende om betrouwbare uitspraken te doen op gemeenteniveau, maar niet voldoende om in te zoomen op het wijkniveau. Om betrouwbare uitspraken te kunnen doen over alle inwoners van de gemeente zijn de onderzoeksgegevens gewogen naar leeftijdsgroep, geslacht en wijk. Dit betekent dat de verdeling in de respons door middel van een correctiefactor is rechtgetrokken naar de verdeling in de populatie.

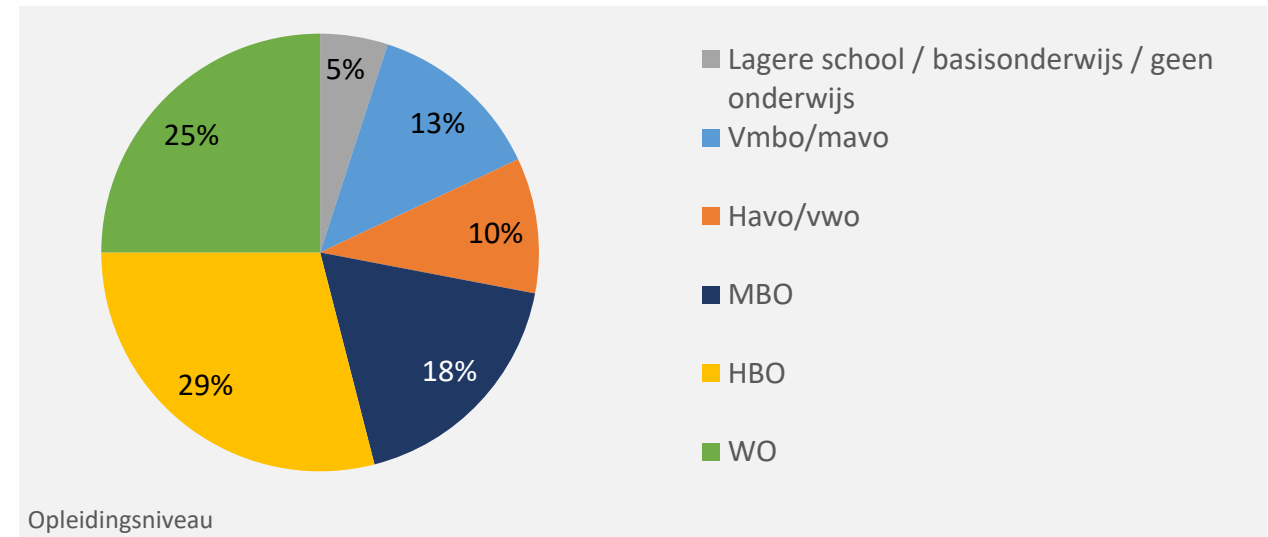
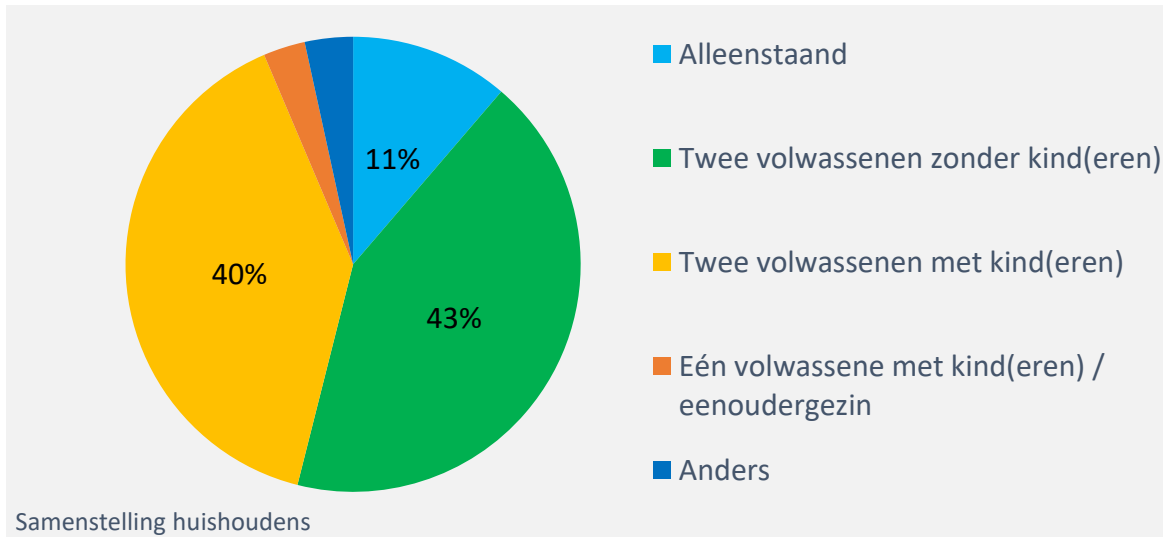
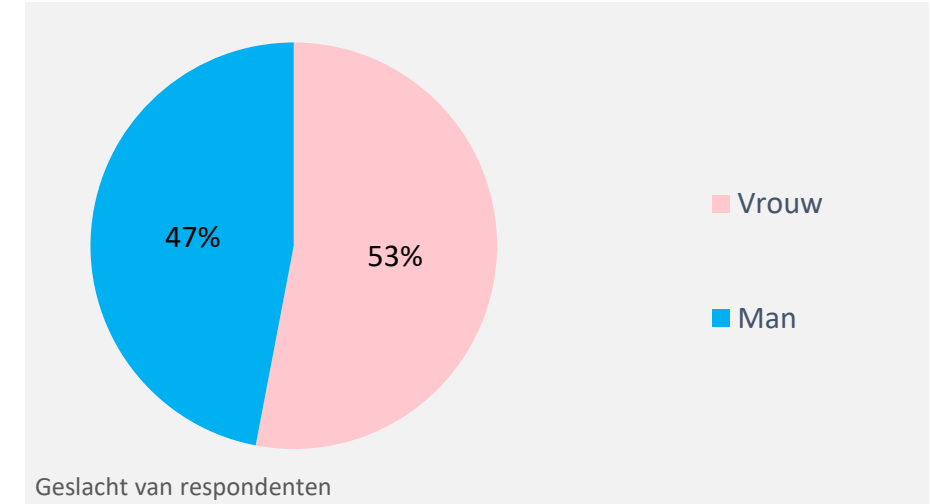
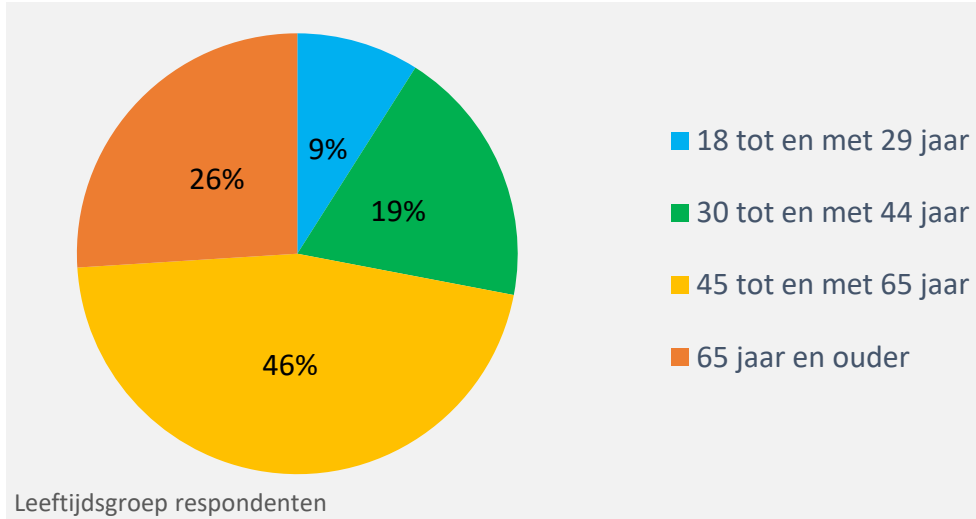
Rapportage over de uitkomsten

Naast deze rapportage is een tabellenboek opgesteld waarin alle uitkomsten per vraag zijn weergegeven (naast die van de voorgaande jaren). Door afronding en weging kunnen kleine verschillen ontstaan tussen de cijfers in de rapportage en het tabellenboek. In de rapportage is de categorie 'n.v.t.' / 'geen mening' / 'weet niet' meestal buiten beschouwing gelaten omdat deze werkwijze overeen komt met die van VNG Realisatie/ Waar staat je gemeente?. Als dit een groot aandeel betreft, is dit apart vermeld in de tekst. In het tabellenboek worden -daar waar van toepassing- beide waarden vermeld.

Berekening van de scores

De vragen uit de enquête liggen ten grondslag aan de scores voor sociale kracht (en de pijlers daarvan). De scores worden op een gestandaardiseerde manier berekend. Om zoveel mogelijk vulling te krijgen van de scores wordt een score toegekend als twee derde (67%) van de vragen voor de score van de betreffende pijler is ingevuld. Deze laatste fine-tuning is een belangrijke aanpassing geweest in het onderzoek van 2018, waardoor sommige uitkomsten over eerdere jaren in deze rapportage kunnen afwijken van de voorgaande rapporten. Waar dit het geval is zijn de cijfers van voorgaande jaren consistent her-berekend, zodat de trend toch inzichtelijk kan worden gemaakt.

Achtergrondkenmerken van de respondenten (ongewogen cijfers)

Dimensus en Companen: Bundeling van kennis, kunde en kracht

Dimensus helpt opdrachtgevers bij het vinden van passende antwoorden op hun beleidsvraagstukken op het brede maatschappelijke werkerrein. Dit doen wij vanuit een bevoegdheid en passie voor sociaal-wetenschappelijk onderzoek. U bent daarbij partner in het proces; een goed resultaat komt namelijk niet tot stand zonder goede input. De onderzoeken van Dimensus richten zich op thema's als leefbaarheid en veiligheid, wonen, zorg en welzijn, cultuur, sport en recreatie en klanttevredenheid.

Companen helpt gemeenten, regio's, woningcorporaties en zorginstellingen, onder andere door onderzoek naar vraag en aanbod op de woningmarkt; op het niveau van de regionale woningmarkt, op locatieniveau, op het niveau van uw vastgoedportefeuille. In de onderzoeken is er aandacht voor de kwaliteit van de leefomgeving en voor zorg en diensten aan huis. Het onderzoek van Companen biedt een praktische opmaat voor advies, beleidsplannen en samenwerking.

Dimensus en Companen bundelen de krachten om u nog beter van dienst te kunnen zijn met innovatief onderzoek, passend bij uw vraag. Wij koppelen deskundigheid en logistieke ervaring, kwaliteit, flexibiliteit en een plezierige samenwerking aan een betaalbare prijs. In gezamenlijkheid ontwikkelen we producten. Voorbeeld hiervan is de GemeenteBeleidsMonitor (GBM), in Houten bekend als de Monitor Sociale Kracht (MSK), die inzicht geeft in waar uw gemeente staat op het gebied van leefbaarheid, veiligheid en sociale kracht. En ook het WoonWaardeModel, waarmee gericht informatie wordt verkregen voor gebiedsmarketing rond nieuwe woonbestemmingen, samen met potentiële bewoners.

Zo gaan Dimensus en Companen samen op zoek naar antwoorden op uw vragen!

Dimensus

■ Wilhelminasingel 1a | 4818 AA Breda | t. 076-515 03 04 | f. 076-515 13 88 | info@dimensus.nl | www.dimensus.nl

COMPANEN ADVIES VOOR
WONINGMARKT
EN LEEFOMGEVING